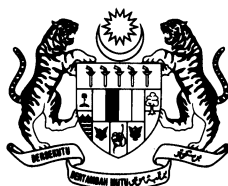

**Jilid IV
Bil. 9**

**Hari Jumaat
9hb Mac, 1990**

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT

House of Representatives

PARLIMEN KETUJUH

Seventh Parliament

PENGGAL KEEMPAT

Fourth Session

KANDUNGANNYA

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 1633]**

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan (1989)

Jawatankuasa—

Jadual

Maksud B.1, B.2, B.3, B.4, B.5 dan B.7 [Ruangan 1732]

Maksud B.13 [Ruangan 1761]

Maksud B.17 [Ruangan 1761]

Maksud B.20 [Ruangan 1771]

Maksud B.21 dan B.24 [Ruangan 1782]

Maksud B.25 [Ruangan 1791]

KANDUNGANNYA—(samb.)

USUL:

Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 3) 1989

Jawatankuasa—

**Maksud P.7 [Ruangan 1732]
Maksud P.17 [Ruangan 1761]
Maksud P.18 [Ruangan 1770]
Maksud P.19 [Ruangan 1770]
Maksud P.22 [Ruangan 1782]**

MALAYSIA.

DEWAN RAKYAT YANG KETUJUH

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KEEMPAT

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL,
P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO' SERI DR
MAHATHIR BIN MOHAMAD, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J.,
D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S. (Kubang
Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Negara dan Luar
Bandar, TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO' SERI DR LING LIONG SIK, S.P.M.P., D.P.M.P.
(Labis).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' SERI S. SAMY VELLU, S.P.M.P.,
S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' SERI DR LIM KENG YAIK, S.P.M.P.,
D.P.C.M. (Beruas).

„ Menteri Pertahanan, Y.B.M. TENGKU DATO' AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ
BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P., S.S.A.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Kerjaraya, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' SERI RAFIDAH AZIZ, S.P.M.P.,
D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Kehakiman, DATO' DR
HAJI SULAIMAN BIN HAJI DAUD, S.I.M.P., P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).

„ Menteri Pertanian, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, D.S.D.K., D.G.S.M., S.M.K.
S.S.S.A. (Jerlun-Langkawi).

„ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK AMAR STEPHEN YONG
KUET TZE, D.A., P.N.B.S. (Padawan).

„ Menteri Pendidikan, TUAN ANWAR BIN IBRAHIM (Permatang Pauh).

„ Menteri Luar Negeri, DATO' HAJI ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.P.M.S.,
S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).

„ Menteri Kewangan, DATO' PADUKA DAIM ZAINUDDIN, D.H.M.S., S.S.A.P.
(Merbok).

„ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATUK LEE KIM SAI, D.S.S.A.,
P.P.N. (Hulu Langat).

Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan, DATO' SERI HAJI MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL RAZAK (Orang Kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P. (Pekan).

„ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATUK KASITAH BIN GADDAM, P.G.D.K. (Kinabalu).

„ Menteri Kesihatan, TUAN NG CHENG KIAT (Klang).

„ Menteri Penerangan, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.I.M.P., S.S.I.J., P.N.B.S., D.P.M.S., S.S.S.A., K.M.N. (Pulai).

„ Menteri Kebudayaan dan Pelancongan, DATO' HAJI SABBARUDDIN CHIK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.S. (Temerluh).

„ Menteri Perusahaan Awam, DATO NAPSIAH BINTI OMAR, D.S.N.S. (Kuala Pilah).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DR MOHAMAD YUSOF BIN HAJI MOHAMED NOR, D.P.M.T., J.M.N., S.M.T., P.P.T. (Setiu).

„ Menteri Kebajikan Masyarakat, DATO MUSTAFFA BIN MOHAMMAD, D.P.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).

„ Menteri Buruh, DATO' LIM AH LEK, D.S.A.P., S.M.T., J.P. (Bentung).

„ Timbalan Yang di-Pertua, DATO HAJI MOHAMED AMIN BIN HAJI DAUD, D.I.M.P., J.M.N., A.M.N., A.M.P. (Rompin)

„ Timbalan Menteri Buruh, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).

„ Timbalan Menteri Pertahanan, DATO' ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., P.N.B.S., J.M.N. (Paloh).

„ Timbalan Menteri Kerjaraya, TUAN LUHAT WAN (Baram).

„ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED (Machang).

„ Timbalan Menteri Pertanian, DATO' S. SUBRAMANIAM, D.S.N.S., D.P.M.J., S.M.J. (Segamat).

„ Timbalan Menteri Dalam Negeri, DATO' MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, D.P.C.M., A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak).

„ Timbalan Menteri Perusahaan Awam, TUAN HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA, S.M.J. (Batu Pahat).

„ Timbalan Menteri Kebudayaan dan Pelancongan, DATO' NG CHENG KUAI, D.P.M.P., A.M.P. (Lumut).

„ Timbalan Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATO' MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik).

„ Timbalan Menteri Kerjaraya, DATO' ALEXANDER YU LUNG LEE, D.P.M.P. (Batu).

„ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMED, D.I.M.P. (Jerantut).

Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DR SITI ZAHARAH BINTI HAJI SULAIMAN, D.I.M.P. (Mentakab).

- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' KOK WEE KIAT, A.M.N. (Selandar).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, TUAN WOON SEE CHIN, S.M.J., A.M.N., P.I.S. (Senai).
- „ Timbalan Menteri Buruh, TUAN KALAKAU UNTOL (Tuaran).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' LOKE YUEN YOW, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN OSU BIN HAJI SUKAM (Papar).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, TUAN RAILEY BIN HAJI JAFFREY (Silam).
- „ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, K.M.N., P.B.S. (Sarikei).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATIN PADUKA HAJIAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, DATO' ALIAS BIN MD. ALI, D.P.M.T., S.M.T., K.M.N., P.J.K. (Hulu Terengganu).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, RAJA DATO' ARIFFIN BIN RAJA SULAIMAN, D.S.D.K., S.M.S. (Baling).
- „ Timbalan Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATO HAJI MOHD. KHALID BIN MOHD. YUNUS, D.S.N.S. (Jempol).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, DR LEO MICHAEL TOYAD (Mukah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO' DR ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN ABDUL GHANI BIN OTHMAN, S.M.J. (Ledang).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DRS SULEIMAN BIN MOHAMED, D.P.M.S. (Titiwangsa).
- „ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, CIK TENG GAIK KWAN, A.M.N., P.P.N. (Raub).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DR TING CHEW PEH (Gopeng).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan, TUAN HAJI AWANG BIN JABAR, S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Dungun).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, DATO' HAJI DUSUKI BIN HAJI AHMAD, D.I.M.P. (Tumpat).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Masyarakat, TUAN PETER CHIN FAH KUI (Lambir).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, TUAN ONG TIN KIM (Teluk Intan).

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan, TUAN ABDUL RAMAN BIN SULIMAN, P.M.P., A.M.P. (Parit Buntar).

- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN OTHMAN BIN ABDUL, A.M.P., P.P.T. (Pendang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN MOHAMED BIN JAMRAH, A.M.P., P.P.T., J.P. (Bagan Datok).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TUAN ADAM BIN ABDUL KADIR (Kuantan).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN CHUA JUI MENG, P.I.S. (Bakri).
- „ TUAN ABDOL MULO BIN AWANG DAMIT (Labuan).
- „ DATO' ABDUL AJIB BIN AHMAD, D.G.S.M., D.P.M.J., B.S.I. (Mersing).
- „ DR ABDUL HADI BIN DERANI, K.M.N., A.M.K. (Kota Setar).
- „ DATO' ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, D.S.D.K., A.M.K. (Kulim Bandar Baharu).
- „ TUAN HAJI ABDUL MANAF BIN HAJI AHMAD, A.M.N., A.M.P., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAHMAN BIN BAKAR (Marang).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAZAK BIN HAJI ABU SAMAH, D.S.M., A.M.N., P.J.K. (Lembah Pantai).
- „ DATUK PATINGGI TAN SRI HAJI ABDUL TAIB MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).
- „ DATO' ABDULLAH AHMAD, S.J.M.K., D.P.M.K., P.N.B.S., A.D.K. (Kok Lanas).
- „ DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).
- „ TUAN HAJI NIK ABDULLAH BIN HAJI ARSHAD, S.M.K. (Pengkalan Chepa).
- „ DATO' DR AFFIFUDIN BIN HAJI OMAR, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap).
- „ TUAN AHMAD BIN OMAR, P.P.N. (Pagoh).
- „ DATUK HAJI BASRI BIN BAJURI, D.S.S.A., K.M.N., S.M.S., P.J.K. (Kuala Langat).
- „ DATUK BERNARD GILUK DOMPOK, P.G.D.K. (Penampang).
- „ TUAN HAJI BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ DR CHEN MAN HIN (Seremban).
- „ TUAN CHEW KAM HOY, A.M.K., J.P. (Padang Serai).
- „ TUAN CHIAN HENG KAI (Bukit Mertajam).
- „ TUAN SAMSON CHIN CHEE TSU (Tawau).
- „ DR V. DAVID (Puchung).
- „ TUAN DOUGLAS UGGAH EMBAS, A.B.S., P.B.S. (Betong).

Yang Berhormat DR ENG SENG CHAI (Petaling Jaya).

- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ TUAN GERARD MATH LEE MIN, A.S.D.K. (Gaya).
- „ TUAN HAJI GHAZALI BIN AHMAD, A.M.N., P.C.K. (Jerai).
- „ DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN HASHIM BIN SAFIN @ SHAFAIN, A.M.N. (Tanah Merah).
- „ TUAN HSING YIN SHEAN (Tanjong Aru).
- „ TUAN HAJI HUSSEIN BIN HAJI TAIB, S.M.S., P.P.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- „ TUAN HU SEPANG (Rasah).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN ALI (Pasir Mas).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM AZMI BIN HASSAN (Kuala Nerus).
- „ DATO' ISMAIL @ MANSOR BIN SAID, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N. (Kemaman).
- „ TUAN JAWAH ANAK GERANG (Lubok Antu).
- „ TUAN JAMES JIMBUN ANAK PUNGA, P.B.S. (Kapit).
- „ TUAN JUSTINE ANAK TEMENGGONG JINGGUT (Ulu Rajang).
- „ DATUK KADOH AGUNDONG, P.G.D.K. (Padas).
- „ DATO' HAJI KAMARUZAMAN BIN HAJI AHMAD, D.P.M.S., J.M.N., A.M.N., J.P. (Tanjung Karang).
- „ TUAN R. KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN LAINUS ANAK ANDREW LUWAK (Serian).
- „ TUAN LAU DAK KEE (Pasir Pinji).
- „ TUAN LAW LAI HENG @ GOH LAI HENG, P.I.S., B.S.I., K.M.N., A.M.N. (Pontian).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Bukit Bintang).
- „ DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG, D.P.C.M. (Taiping).
- „ TUAN LIEW AH KIM (Seputeh).
- „ TUAN LIM GUAN ENG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Tanjong).
- „ PUAN LING CHOOI SIENG (Kluang).
- „ TUAN MADATANG BIN MOREJAL (Bandau).
- „ TUAN MAIDOM P. PANSAI (Kota Belud).
- „ TUAN MICHAEL ASANG, B.S.K. (Jambongan).
- „ TUAN HAJI MOHAMAD BIN ABDULLAH, P.J.K. (Maran).
- „ DATO' HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, D.J.M.K., K.M.N., A.M.N., P.B. (Nilam Puri).

Yang Berhormat TUAN HAJI MOHAMED BIN HAJI ISA, A.M.N., P.S. (Kuala Kerai).

- „ TUAN HAJI MOHAMED SAM BIN HAJI SAILAN, A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Muar).
- „ TUAN MOHAMED TAWFIK BIN TUN DR ISMAIL (Sungai Benut).
- „ TUAN HAJI MOHAMED BIN YAAKOB (Rantau Panjang).
- „ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ TUAN MOHAMMAD SUBKY BIN HAJI ABDUL RAOF, A.M.N., P.J.M. (Balik Pulau).
- „ TUAN HAJI MOHAMMED YUSOFF BIN HAJI ABDUL LATIFF, J.P. (Tasek Gelugor).
- „ DATUK SERI HAJI MOHD. ADIB BIN HAJI MOHD. ADAM, D.G.S.M. (Alor Gajah)
- „ TUAN MOHD. NOH BIN RAJAB (Tampin).
- „ TUAN HAJI MOHD. SHARIF BIN JAJANG, A.M.N., P.J.K. (Sepang).
- „ TUAN MOHD. TAMRIN BIN ABDUL GHAFAR (Batu Berendam).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZIHIN BIN HAJI MOHD. HASSAN (Larut).
- „ DATO' MUSA BIN HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J., S.P.M.S., D.U.N.M., S.P.N.S. (Kota Tinggi).
- „ TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., S.P.D.K., S.I.M.P., P.N.B.S., S.P.M.J., S.P.M.P., S.P.C.M., K.C.R.L., K.ST.J. (Limbawang).
- „ TUAN MUTANG TAGAL (Bukit Mas).
- „ TUAN NASRUDDIN BIN HAJI ALANG SAIDIN, A.M.P. (Parit).
- „ TUAN NGOI THIAM WOH (Kampar).
- „ DR NICHOLAS MUNONG ANAK IBAU (Rajang).
- „ TUAN NURNIKMAN BIN ABDULLAH (Kimanis).
- „ TUAN JOE OJIHI SUPIRING (Marudu).
- „ TUAN ONG TEE KEAT (Ampang Jaya).
- „ DATO' OO GIN SUN, D.S.D.K., S.D.K., A.M.K., J.P. (Alor Setar).
- „ DATUK JOSEPH PAIRIN KITINGAN (Keningau).
- „ TUAN M. G. PANDITHAN, K.M.N. (Taph).
- „ DR PATAU RUBIS, P.B.S. (Mas Gading).
- „ TUAN P. PATTO (Ipoh).
- „ TUAN PETER PAUL DASON (Bayan Baru).
- „ DATUK PETER TINGGOM ANAK KAMARAU, P.N.B.S., P.C., K.M.N., A.M.N. (Saratok).
- „ TUAN PITTING BIN HAJI MOHD. ALI (Kinabatangan).

Yang Berhormat DATO' RADZI BIN SHEIKH AHMAD, D.P.M.P. (Kangar).

- „ DATIN PADUKA HAJAH RAHMAH BINTI OTHMAN, D.P.M.S., J.S.M., S.M.S., A.M.P., P.J.K. (Shah Alam).
- „ DATO' RAIS YATIM, D.S.N.S. (Jelevu).
- „ Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang).
- „ DATO' HAJI SAIDIN BIN HAJI MAT PIAH, D.P.M.P., P.M.P., A.M.N., P.J.K. (Tasik Chenderoh).
- „ DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, S.P.D.K., J.P. (Semporna).
- „ TUAN SHAHIDAN BIN KASSIM, A.M.P. (Arau).
- „ DATO SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).
- „ PUAN HAJAH SHARIFAH DORAH BINTI DATO' SYED MOHAMMED, S.M.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Parit Sulong).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ PUAN SITI ZAINABON BINTI ABU BAKAR (Tebrau).
- „ TUAN S. S. SUBRAMANIAM, P.J.K., A.M.S. (Hulu Selangor).
- „ TUAN TAIMAN BIN LUMAING (Pensiangan).
- „ DATUK DANIEL TAJEM ANAK MIRI, P.N.B.S., J.M.N. (Batang Lupar).
- „ TUAN TAN KOK WAI (Sungai Besi).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN TEOH TEIK HUAT (Bagan).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN TIEU SUNG SENG @ TIU SIING SENG (Sibu).
- „ TUAN TING CHEK MING (Batu Gajah).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ TUAN D. P. VIJANDRAN (Kapar).
- „ TUAN HAJI WAN OMAR BIN WAN MAJID, S.M.K., P.P.N. (Pasir Puteh).
- „ TUAN WANG CHOON WING, A.M.N. (Lipis).
- „ DATUK HAJI YAHAYA BIN MOHD. SHAFIE, P.S.D., P.M.P., A.M.P., A.M.N., J.P. (Tambun).
- „ DATO' ZAINAL ABIDIN BIN JOHARI, D.S.D.K., K.M.N., P.P.N., B.K.M., P.J.K., J.P. (Sik).
- „ DATO' ZAINAL ABIDIN BIN ZIN, D.P.M.P., P.M.P. (Bagan Serai).
- „ DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K. (Besut).
- „ TUAN ZUBIR BIN EMBONG (Kuala Terengganu).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Dato' Haji Wan Zahir bin Sheikh Abdul Rahman, D.P.M.P., J.S.M.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid, A.M.N.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Ketua Penyunting: Hj. Yahya bin Manap.

Penyunting Kanan: Haji Osman bin Sidik.

Penolong Penyunting: Ramaswamy.

Penolong Penyunting: Shamsiah binti Md. Yusop.

Pelapor Perbahasan Parlimen:

Suhor bin Husin.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

Mohamed bin Osman.

Norishah binti Mohd. Thani.

Zaharah binti Naim.

Su Soon Chuan.

Norwahidah binti Azizi.

Rozita binti Abdul Samad.

Jainah binti Sakimin.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim.

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Jumaat, 9hb Mac, 1990

Mesyuarat dimulakan pada pukul 3.00 petang

DOA

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat Tuan Haji Hussein bin Haji Taib.

Tuan Haji Hussein bin Haji Taib: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin membuat sedikit pembetulan iaitu perkataan "Perdana Menteri" hendaklah digantikan dengan "Menteri Pendidikan".

Tuan Yang di-Pertua, soalan yang pertama.

ELAUN SARA HIDUP PELAJAR
MALAYSIA DI SEBERANG
LAUT

1. Tuan Haji Hussein bin Haji Taib minta Menteri Pendidikan menyatakan bilakah pihak Kementerian hendak menaikkan elaun sara hidup dan biasiswa pelajar-pelajar Malaysia di seberang laut terutamanya di Amerika dan Britain kerana memandangkan taraf hidup dan perbelanjaan yang begitu tinggi.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Kehakiman (Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud): Tuan Yang di-Pertua, walaupun soalan ini dipinda dan ditujukan kepada Menteri Pendidikan, biarlah saya menjawabnya.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Boleh.

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan sememangnya dari semasa ke semasa mengkaji kadar biasiswa Persekutuan di luar negeri bagi memastikan ianya dapat menampung sara hidup dan perbelanjaan pengajian pelajar-pelajar. Untuk maksud ini, Kerajaan sentiasa berusaha mendapatkan maklumat-maklumat mengenai kos sara hidup dan kos perbelanjaan pengajian daripada Jabatan Penuntut Malaysia atau Kedutaan Besar Malaysia di negara-negara yang terdapat pelajar-pelajar tajaan Kerajaan. Sekiranya didapati bahawa kadar biasiswa yang sedang berkuatkuasa tidak lagi mencukupi, maka Kerajaan akan mempertimbangkan kenaikan yang bersesuaian bergantung kepada keperluan dan kemampuan di pihak Kerajaan sendiri.

Setakat ini Kerajaan telahpun menaikkan kadar biasiswa Persekutuan di Britain mulai 1hb September, 1988, di New Zealand mulai 1hb April, 1989 dan di Australia mulai 1hb Disember, 1989. Manakala untuk Amerika Syarikat, satu kajian kos sara hidup dan perbelanjaan pengajian pelajar-pelajar sedang dijalankan. Bagi

negara-negara lain, Kerajaan juga akan memberi pertimbangan yang sewajarnya supaya kebajikan pelajar-pelajar tajaan Kerajaan di luar negeri sentiasa terjaga.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya mengenai dengan tindakan Kementerian Pendidikan mengenai dengan masalah tidak cukup elaun sara hidup di Amerika Syarikat. Baru-baru ini saya dan juga beberapa anggota Parlimen yang lain telah melawat Amerika Syarikat dan kita sempat berdialog dengan pelajar-pelajar di Washington University. Nyata dan jelas sekali bahawa mereka tidak cukup elaun dan terpaksa pinjam meminjam di antara kawan-kawan.

Dalam jawapan daripada Menteri tadi dikatakan bahawa kajian sedang dijalankan untuk membantu pelajar-pelajar di Amerika Syarikat. Bolehkah diberikan jaminan kepada kita bahawa pelajar-pelajar di Amerika Syarikat ini perlu diberikan bantuan yang segera, sekurang-kurangnya sebelum pertengahan tahun ini kerana sungutan itu jelas sekali begitu lama dan rintihan-rintihannya begitu sedih yang kami dengar. Jadi kita mahukan satu kepastian daripada pihak Kementerian sendiri.

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua, seperti mana saya katakan tadi kajian sedang dijalankan mengenai biasiswa kepada pelajar-pelajar kita di Amerika Syarikat. Bahkan di Amerika Syarikat itu sendiri bergantung di mana pelajar-pelajar itu belajar, ada perbezaannya oleh kerana berbeza daripada segi cost of living ataupun kos sara hidup di sana, terutamanya di sebelah West Coast dan East Coast, dengan izin, di mana perbelanjaan itu adalah tinggi, maka biasiswa itu adalah lebih tinggi kalau dibandingkan dengan pelajar-pelajar kita yang belajar di mid-west.

Jadi, dalam menentukan kuantum ataupun angka berapa banyak kita patut naikkan, perlulah kita membuat beberapa kajian dengan menggunakan kriteria-kriteria yang tertentu. Di antaranya ialah kos sara hidup atau perbelanjaan pengajian dan juga kajian harga di tempat-tempat di mana pelajar-pelajar kita belajar. Begitu juga tentang penggunaan kadar, dengan izin, Consumer Price Index yang rasmi. Begitu juga perbandingan dibuat dengan kadar biasiswa yang diberi oleh Kerajaan di negara-negara berkenaan kepada pelajar-pelajar mereka kerana data-data ini diperlukan untuk membandingkan kadar biasiswa yang patut diberi kepada pelajar-pelajar kita. Dan juga dalam soal mengkaji ini, kita juga menggunakan kajian ataupun penerbitan-penerbitan bebas yang ada kaitan dengan sara hidup di negara-negara berkenaan.

Tuan Yang di-Pertua, saya sendiri pernah berjumpa dengan pegawai-pegawai daripada Malaysia yang pergi ke supermarket dan kedai-kedai biasa untuk mengetahui dengan cara lebih jelas, lebih dekat lagi, cost of living di tempat-tempat seperti itu. Jadi, ini memerlukan sedikit masa. Walau bagaimanapun, insya Allah, bagi menampung keperluan desakan yang dihadapi oleh anak-anak kita, kita akan menarik perhatian pihak yang berkenaan supaya pembayaran ini dapat dibuat dengan seberapa segera yang boleh.

Tuan Haji Hussein bin Haji Taib: Tuan Yang di-Pertua, merujuk kepada soalan tambahan yang baru dikemukakan dan jawapan daripada Yang Berhormat Menteri, saya ingin bertanya berapa lamakah kajian ini mengambil masa ataupun berapa lamakah kajian ini akan dijalankan dan bilakah dijangka pengumumannya akan dapat dikeluarkan?

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua, seperti mana kata saya tadi, banyak faktor diambil kira, tetapi tidaklah menjadi hasrat pihak Kerajaan untuk melambatkan pembayaran ini. Seberapa segera yang boleh kalau kita dapat tetapkan bahawa angka yang kita fikirkan sesuai adalah sesuai ataupun mencukupi, kita akan buat pembayaran.

ZON BEBAS CUKAI

2. Tuan P. Patto minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada pihak Kementeriannya mempunyai rancangan untuk mewujudkan sekurang-kurangnya satu zon cukai bebas dalam setiap negeri sebagai langkah positif untuk menarik pelancong-pelancong luar negeri dan juga untuk memastikan bahawa semua negeri dalam Malaysia menikmati layanan yang sama sekurang-kurangnya dalam soal zon bebas cukai.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kewangan tidak mempunyai rancangan untuk mewujudkan sekurang-kurangnya satu zon bebas cukai dalam setiap negeri. Ini adalah kerana tujuan utama mengadakan kawasan-kawasan bebas cukai adalah untuk mencegah penyeludupan dan membangunkan kawasan-kawasan tersebut, terutama sekali di sempadan Malaysia dan Thailand.

Tuan Haji Ibrahim Azmi bin Hassan: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya suka mendapat tahu daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan, pertama sekali berapakah zon-zon bebas cukai dalam negara kita yang telah ada sekarang?

Yang kedua, zon bebas cukai yang telah ada di Langkawi, saya ingin tahu penduduk-penduduk di Langkawi

sendiri sekiranya mereka membeli kereta, adakah mereka itu secara bebas cukai ataupun secara seperti rakyat Malaysia biasa, ertinya membeli motorkar ataupun barang-barang lain secara harga macam rakyat Malaysia ataupun memang orang di Langkawi itu membeli dengan harga secara bebas cukai?

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, sehingga setakat ini pada dasarnya, Kerajaan kita telah luluskan 5 buah kawasan bebas cukai di sempadan Malaysia—Thai iaitu kawasan bebas cukai Pengkalan Kubur, Kelantan, Bukit Kayu Hitam di Kedah, Rantau Panjang di Kelantan, Padang Besar di Perlis dan Pengkalan Ulu di Perak.

Berkenaan dengan Langkawi, kemudahan bebas cukai hanya diberikan kepada penduduk sekitar Langkawi sahaja. Bila mereka keluar daripada kawasan Langkawi memasuki Semenanjung ataupun mana-mana juga negeri di Malaysia, mereka akan dikenakan cukai semula. Pembelian kereta ini, mereka dibebaskan cukai selagi menggunakannya di Pulau Langkawi. Apabila mereka hendak mengguna tetap di negeri-negeri lain dalam Malaysia maka mereka akan dikenakan cukai seperti biasa.

Tuan Teoh Teik Huat: Soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar apabila Senator Tuan Mohamed Farid bin Ariffin bertugas sebagai Timbalan Menteri Kewangan ada membuat satu kenyataan bahawa satu zon bebas cukai akan diwujudkan di Pulau Pinang dan apa sudah jadi?

Dan soalan yang kedua—sama ada Kerajaan akan menimbang memberi balik pelabuhan bebas cukai kepada negeri Pulau Pinang?

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak sedar bahawa satu kenyataan telah dibuat oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Kesihatan berkenaan dengan perkara yang tersebut.

Berkenaan dengan sama ada Kerajaan akan memberi semula taraf bebas cukai kepada Pulau Pinang, sehingga setakat ini Kerajaan tidak ada mempunyai keputusan tentang perkara ini.

PERBADANAN KEMAJUAN EKONOMI NEGERI—PRESTASI KEMAJUAN

3. Tuan Ahmad bin Omar minta Menteri Perusahaan Awam menyata-

- (a) Prestasi Perbadanan-perbadanan Kemajuan Ekonomi Negara. Berdasarkan kepada keuntungan dan kerugian yang tercatat, sebutkan PKEN-PKEN dari yang paling cemerlang hingga kepada yang paling lembab prestasinya dalam tempoh 2 tahun yang lepas;
- (b) daripada semua PKEN-PKEN itu yang manakah yang boleh dikatakan berjaya menarik banyak pelaburan luar; dan
- (c) daripada semua PKEN-PKEN itu juga berapakah jumlah PKEN yang telah dapat menyumbangkan kepada Kerajaan Negeri daripada keuntungan yang diperolehi.

Timbalan Menteri Perusahaan Awam (Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Berdasarkan kepada kedudukan untung rugi semasa Perbadanan-perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri bagi tahun 1987 dan 1988, Perbadanan-perbadanan

Kemajuan Ekonomi Negeri yang paling cemerlang adalah PKEN-PKEN Johor, Selangor, Pulau Pinang, Perak, Kelantan, Pahang, Sabah, Sarawak dan Kedah, sementara PKEN-PKEN Negeri Sembilan, Melaka, Perlis dan Terengganu merupakan PKEN yang menunjukkan prestasi yang agak lembab.

Kedudukan prestasi bagi tahun 1989 tidak dapat dikemukakan pada masa kini oleh kerana penyata kewangan dalam PKEN-PKEN untuk tahun 1989 masih lagi dalam peringkat persediaan.

- (b) Daripada PKEN-PKEN yang dinyatakan di atas, PKEN Johor, Selangor, Pulau Pinang dan Melaka adalah PKEN-PKEN yang paling berjaya dan banyak menarik pelabur-pelabur luar melabur di negeri masing-masing. Walau bagaimanapun, boleh dikatakan keseluruhan PKEN-PKEN telah berjaya menarik pelabur-pelabur luar untuk melabur terutamanya di dalam sektor perindustrian.
- (c) Sumbangan PKEN-PKEN kepada Kerajaan Negeri bukanlah dalam bentuk kewangan sahaja tetapi adalah dari segi pembangunan sosio-ekonomi setiap negeri. PKEN ditubuhkan oleh setiap negeri sebagai alat yang bertanggungjawab untuk membantu dan memperkembangkan ekonomi negeri yang berkenaan dengan melibatkan diri dalam projek-projek komersial dan juga projek-projek sosial. Untuk melaksanakan tanggungjawab tersebut, PKEN-PKEN terpaksa mencari punca kewangannya sendiri dan salah satu punca utamanya adalah keuntungan yang diperolehi. Sungguhpun

demikian, PKEN Pahang mulai daripada tahun 1989 telah menyumbangkan \$2 juta setahun daripada keuntungan kepada Kerajaan Negeri Pahang dan PKEN Johor pula telah pun menetapkan bahawa bagi keuntungan yang diperolehi pada Tahun Kewangan 1989, 10% daripadanya akan disumbangkan kepada Kerajaan Negeri Johor.

Tuan Sim Kwang Yang: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Dalam menjalankan tugas mereka, PKEN-PKEN kadangkala terpaksa meminjam wang secara langsung daripada pihak Kerajaan Persekutuan ataupun meminjam wang daripada pasaran wang antarabangsa dengan Kerajaan Persekutuan sebagai penjamin. Kadangkala hutang ini kita tidak dapat dibayar balik sebab prestasi PKEN dalam sesuatu projek termasuk projek raksasa itu telah gagal ataupun tidak begitu berjaya. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri Perusahaan Awam memberitahu dari segi ini mana satu PKEN-PKEN dalam negeri ini yang sudah berjaya dan mana satu yang gagal?

Yang keduanya, apakah langkah telah diambil untuk memastikan bahawa usaha-usaha yang dibuat oleh PKEN untuk pembangunan sosio-ekonomi itu tidak mempersaingkan dengan pihak swasta? Di bidang yang pihak swasta sudah mewujudkan satu footing di dalam usaha itu. Dua soalan sahaja.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, pihak institusi kewangan di dalam memper-timbangkan sesuatu permohonan untuk mendapat peminjam pastilah meng-ambilkira kemampuan dan prestasi syarikat-syarikat dan perbadanan berkenaan di samping menentukan projek-projek berkenaan adalah viable. Sememangnya ada perbadanan-

perbadanan yang telah meminjam daripada institusi-institusi kewangan tetapi dalam peringkat sekarang ini disebabkan projek-projek tersebut memakan masa yang lama untuk mendapat penentuan sama ada mendapat keuntungan atau sebaliknya maka setakat ini belum boleh dipastikan sama ada projek-projek itu akan berjaya ataupun sebaliknya.

Yang kedua, mengenai pandangan sama ada pihak perbadanan bersaing dengan pihak swasta dalam menjayakan bidang-bidang tertentu, khususnya dalam bidang sosial, saya percaya tidak banyak badan swasta yang mahu memperlibatkan dalam penglibatan sosial. Oleh sebab itu, setakat ini saya tidak percaya banyak pihak yang mampu berganding dengan pihak perbadanan dan melibatkan diri dengan pembangunan sosial.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri mengenai syarikat-syarikat yang dimiliki oleh PKEN-PKEN yang menghadapi masalah kerugian kewangan akibat salah pengurusan. Saya ingin mendapat tahu daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri Perusahaan Awam sama ada Kementerian Kewangan yang berkenaan telah menjalankan satu kajian mengenai masalah itu dan apakah langkah-langkah yang dapat diambil oleh PKEN-PKEN untuk mengatasi masalah salah pengurusan syarikat-syarikat yang dimiliki oleh PKEN?

Apakah kedudukan mengenai masalah penswastan oleh sebab pada suatu masa, Dewan ini ada diberitahu bahawa syarikat-syarikat yang gagal akan diswastakan?

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, pihak

pengurusan tertinggi Perbadanan Ekonomi Negeri sentiasa dipanggil untuk berbincang dengan pihak Kementerian, bahkan pada setiap tahun beberapa kali persidangan tertinggi pengurusan Perbadanan diadakan untuk mengkaji segala kekuatan dan kelemahan Perbadanan-perbadanan dan juga anak-anak syarikat. Dalam menentukan sama ada anak-anak syarikat itu lemah, sederhana atau baik, kategori telah pun ditentukan untuk menentukan kemampuan setiap anak syarikat kepunyaan perbadanan-perbadanan.

Setakat ini di dalam kajian kita daripada 234 buah syarikat didapati lebih 50% ataupun 56% adalah di dalam keadaan yang baik manakala yang lain di dalam keadaan sedang dipulihkan. Dalam hal ini Kementerian telah pun menubuhkan sebuah jawatan-kuasa kecil yang mana saya sendiri menjadi pengerusinya untuk mengkaji kelemahan-kelemahan yang wujud di dalam syarikat-syarikat, khususnya anak-anak syarikat Perbadanan dan kita telah pun memberikan garis-panduan untuk cara membaik-pulih dan juga mengambil tindakan yang diperlukan untuk meningkatkan semula prestasi-prestasi anak-anak syarikat berkenaan. Kepada anak-anak syarikat yang mempunyai masalah pengurusan, maka ianya dibantu bahkan kita telahpun dapat tawaran daripada pihak agensi dalam Kementerian Perusahaan Awam sendiri iaitu daripada MIDF yang sanggup menawarkan khidmat konsultansi dengan cara percuma kepada anak-anak syarikat yang memerlukan bantuan-bantuan sama ada dari segi kemahiran dan juga kewangan.

Dari segi penyelewengan yang disebutkan oleh Yang Berhormat dari Bukit Bintang, sekiranya ada, pihak Kementerian akan mengambil tindakan termasuklah melaporkan kepada pihak Badan Pencegah Rasuah.

PELANCONG KE PULAU LANGKAWI

4. Tuan Haji Mohamed Sam bin Haji Sailan minta Menteri Kebudayaan dan Pelancongan menyatakan masalah yang dihadapi oleh pengusaha-pengusaha pelancong ke Pulau Langkawi sehingga berlakunya pendedahan yang negatif kepada usaha-usaha dan promosi-promosi pelancongan yang dijalankan. Apakah bantuan Kerajaan kepada pengusaha-pengusaha hotel dan juga pengangkutan laut dan darat untuk mengatasi masalah ini.

Timbalan Menteri Kebudayaan dan Pelancongan (Dato' Ng Cheng Kuai): Tuan Yang di-Pertua, masalah yang dihadapi oleh pengusaha-pengusaha pelancongan di Pulau Langkawi adalah bermusim, umpamanya semasa hari kelepasan am yang panjang dan cuti penggal persekolahan di mana pelawat membanjiri pulau itu. Ini adalah kerana kebanyakan daripada pelawat yang mengunjung ke tempat ini terdiri daripada pelawat-pelawat tempatan yang menggunakan masa-masa ini untuk melawat ke pulau tersebut. Antara masalah yang timbul pada musim-musim ini adalah kekurangan tempat penginapan khususnya untuk pelawat kelas pertengahan dan biasa serta kekurangan pengangkutan awam seperti bot-bot, teksi, kereta sewa pandu sendiri dan bas persiaran.

Dalam usaha mengatasi masalah ini dan memajukan industri pelancongan, khususnya di Pulau Langkawi, Kerajaan telah meluluskan insentif-insentif berikut di bawah Akta Galakan Pelaburan 1986:

(i) Taraf Perintis

Pengusaha-pengusaha akan menikmati pengecualian cukai pendapatan selama lima tahun.

(ii) Elaun Cukai Pelaburan

(a) Bagi pengusaha-pengusaha hotel, motel dan chalet yang projeknya lebih daripada 10 bilik akan diberi elaun cukai pelaburan sehingga 100%.

(b) Pengecualian cukai akan diberikan ke atas pengimportan atau pembelian alat-alat untuk kegunaan hotel.

(iii) Lain-lain Pelepasan

Cukai perkhidmatan telah diturunkan daripada 10% ke 5% dan potongan 10% ke atas kegunaan elektrik bagi pengusaha-pengusaha hotel, motel dan chalet.

Bagi mengurangkan masalah ini Kementerian mengalu-alukan cadangan Kerajaan Negeri Kedah untuk mendirikan 200 buah bilik penginapan dengan seberapa segera dan sedia memberi sokongan kepada sektor swasta bagi membina hotel dan lain-lain jenis tempat penginapan di Pulau Langkawi.

Berhubung dengan masalah pengangkutan laut, sungguhpun ianya dalam bidang kuasa Pejabat Syah Bandar dan Kementerian Perusahaan Awam, Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan sedia memberi sepenuh sokongan bagi usaha-usaha untuk memperbanyakkan jumlah bot dan memperkemaskan sistem perkhidmatan pengangkutan laut ke Pulau Langkawi sama ada dari Kuala Perlis, Kuala Kedah atau Pulau Pinang.

Di samping itu, bagi mengurangkan masalah pengangkutan darat, Kementerian memang memberi sokongan melalui Lembaga Pelesenan Kenderaan Perdagangan kepada pengusaha-pengusaha agensi kendalian pelancongan yang memohon untuk mendapatkan permit bas persiaran, teksi

limousine dan kereta sewa pandu sendiri bagi tujuan pelancong melawat ke tempat-tempat menarik di Malaysia khususnya ke Pulau Langkawi. Selaras dengan itu, Keretapi Tanah Melayu telah mengadakan perkhidmatan Ekspres Langkawi untuk menggalakan lebih ramai pelancong-pelancong tempatan dan luar negeri untuk melancong ke Pulau Langkawi.

Tuan Ngoi Thiam Woh: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mendapat tahu daripada Timbalan Menteri, apakah peranan yang dimainkan oleh Syarikat Promet di dalam pembangunan pelancongan di Pulau Langkawi? Berapakah jumlah pelaburan yang telah ditanam oleh Syarikat Promet ini dalam pembangunan pelancongan di Pulau Langkawi dan apakah jenis bantuan secara langsung atau tidak yang diberikan oleh Kerajaan Pusat ataupun Kerajaan Negeri kepada Syarikat ini?

Yang kedua, adakah perkhidmatan pakar mata dari Soviet Union itu masih akan dijalankan oleh Syarikat Promet ini yang dibenarkan oleh Kerajaan Pusat?

Dato' Ng Cheng Kuai: Tuan Yang di-Pertua, mengenai peranan Syarikat Promet dan pelaburannya, masalah ini masih di dalam rundingan di antara Syarikat Promet dengan Kerajaan Negeri Kedah. Sama juga jawapan saya mengenai soalan kedua iaitu pakar-pakar mata dari Rusia masih dalam peringkat rundingan.

Dato' Haji Mohammad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang kita sedia maklum, banyak pembangunan pelancongan telah dibangunkan di Pulau Langkawi khasnya dari segi menyediakan kemudahan pengangkutan udara dan pengangkutan laut, iaitu dengan terbinanya lapangan terbang yang baru dan juga jeti penumpang yang baru di Pulau

Langkawi. Dari segi ramainya pelancong-pelancong yang banyak sekali ialah pelancong-pelancong yang berlepas ke Pulau Langkawi daripada Kuala Kedah dan daripada Kuala Perlis. Tetapi, Tuan Yang di-Pertua, kemudahan-kemudahan moden seperti yang terdapat di Pulau Langkawi itu tidak terdapat di tempat-tempat berlepasnya pelancong di Kuala Kedah begitu juga di Kuala Perlis. Misalnya, tidak ada suatu jeti yang baru yang diberi dengan kemudahan-kemudahan seperti bilik rehat, tempat-tempat menjual tiket kepada pelancong-pelancong untuk membeli tiket bot dan kemudahan-kemudahan yang lain.

Saya ingin tahu apakah usaha dari Jabatan dan Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan untuk mengadakan kemudahan-kemudahan ini di Kuala Kedah dan juga Kuala Perlis?

Dato' Ng Cheng Kuai: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan memang sedar akan kekurangan kemudahan-kemudahan seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Kedah, dan ini semua merupakan masalah, problem of success.

Seperti Ahli Yang Berhormat dari Kuala Kedah sedar, satu badan yang bernama Lembaga Pembangunan Langkawi telah ditubuhkan dan dengan adanya penubuhan ini masalah-masalah kekurangan akan dapat dikurangkan, dan badan ini akan menjadi badan penyelarasan untuk menyemak dan menyelesaikan masalah yang di bawah bidangnya.

KUTIPAN TOL OLEH PLUS

5. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Kerjaraya menyatakan:

- (a) amaun bayaran tol yang dikutip oleh Syarikat Plus Sdn. Bhd. sejak ia mengambil alih projek

Lebuhraya Utara-Selatan pada 30 November, 1988.

- (b) jumlah bilangan plaza tol yang diurus oleh Plus Sdn. Bhd. seluruh negara; yang manakah plaza-plaza yang perlu dikenalpasti untuk dibina lebih banyak laluan tol bagi mengatasi kesesakan;
- (c) apakah kemajuan yang telah dibuat setakat ini ke atas pelbagai kerja-kerja projek lebuhraya dan bilakah ia akan disiapkan; dan
- (d) adakah Plus akan menyediakan lebih banyak kemudahan kepada pengguna-pengguna jalan raya sepanjang lebuhraya dan apakah perkhidmatan-perkhidmatan yang sudah disediakan.

Menteri Kerjaraya (Datuk Leo Moggie anak Irok): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) sejak Plus mengambilalih Projek Lebuhraya Utara-Selatan sejumlah \$79.127 juta kutipan tol telah dipungut. Jumlah ini adalah bagi tempoh 30 November, 1988 hingga bulan Disember, 1989.
- (b) Mengenai bilangan Plaza Tol jumlah yang diuruskan oleh Plus diseluruh negara ialah 25 buah. Kementerian ini juga telah dimaklumkan buat masa ini laluan tol tambahan adalah tidak diperlukan kecuali untuk Plaza Tol Sungai Besi di mana Plus telah pun menambahkan bilangan laluan dari 11 kepada 16 untuk mengatasi kesesakan.
- (c) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, mengenai kemajuan kerja-kerja Projek Lebuhraya di bawah program penswastaan pula, Syarikat Plus perlu menyiapkan pembinaan Lebuhraya sepanjang 512 kilometer

sehingga Mei 1995. Walau bagaimanapun Plus bercadang untuk mempercepatkan pembinaan Lebuhraya lebih awal daripada yang ditetapkan iaitu pada akhir tahun 1993 ataupun awal tahun 1994. Kerja-kerja pembinaan Projek Lebuhraya telah dibagikan kepada 44 pakej. Sehingga ke tarikh ini sebanyak 14 pakej telah pun ditawarkan kerja dan bermula pembinaannya dan bakinya masih diperingkat tender dan rekabentuk kejuruteraan terperinci.

(d) Mengenai kemudahan yang telah disediakan oleh Plus adalah seperti berikut:

- (i) Pembinaan hentian sebelah di Nilai, Negeri Sembilan yang akan dibuka pada 1.4.1990. Kemudahan yang disediakan di hentian sebelah ialah tempat letak kereta, tandas, telefon awam, gerai, pondok rehat dan landscaping.
- (ii) mengubahsuai hentian sebelah Sungai Besi yang dijangka siap untuk digunakan pada 1hb Ogos, 1990; juga
- (iii) dua buah kawasan rehat dan rawat telah disediakan bagi kedua-dua arah di Lebuhraya Senawang—Ayer Keroh iaitu di kilometer 114.8 laluan ke arah utara dan di kilometer 119.1 laluan ke arah selatan. Kemudahan yang disediakan di kawasan rehat dan rawat ialah tempat letak kereta, stesyen minyak, surau, tandas, pondok polis, telefon awam dan landscaping.

(iv) telefon kecemasan di bahagian Lebuhraya Senawang—Pagoh;

(v) penyediaan peta untuk memberikan panduan kepada pengguna-pengguna Lebuhraya dan juga kadar-kadar tol yang dikenakan.

Untuk masa akan datang, Plus akan menambah lebih banyak kemudahan kepada pengguna-pengguna seperti berikut:

(i) Menambah telefon kecemasan di sepanjang Lebuhraya.

(ii) Menambah kawasan rehat dan rawat kepada 26 buah di sepanjang Lebuhraya Utara—Selatan, yang akan dibina berperingkat-peringkat mengikut keperluan dan kemajuan pelaksanaan pembinaan Lebuhraya itu sendiri.

Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Sejauh manakah kebenaran tuduhan yang timbul baru-baru ini yang mengatakan adanya sindiket mencurahkan minyak di tempat-tempat merbahaya di Lebuhraya-lebuhraya, dan bolehkah Yang Berhormat Menteri memberi anggaran kasar dalam semua kes kemalangan yang berlaku di Lebuhraya-lebuhraya dalam jangka masa setahun yang lalu, berapa peratuskan yang disebabkan oleh jalan licin kerana berminyak. Dan apakah tindakan seterusnya yang akan diambil oleh Plus bagi mengelakkan kejadian seumpama ini tidak berlaku kerana sesungguhnya berita ini sahaja pun sudah menakutkan pengguna-pengguna jalanraya.

Datuk Leo Moggie anak Irok: Tuan Yang di-Pertua, bagi Lebuhraya Karak bukanlah di bawah jagaan pihak Plus. Sekarang masih lagi dalam jagaan Lembaga Lebuhraya Malaysia. Saya

suka memberi penjelasan sebegitu dahulu.

Dari segi soalan, adakah kita sedar bahawa ada sindiket yang menggunakan diesel pada jalan-jalan, kita tidak menyedari perkara ini belaku dan dari segi accident-accident yang berlaku, jalanraya-jalanraya atau laluan jalanraya, sukar hendak dipastikan apakah sebab sebenarnya, tetapi mengikut angka-angka yang terdapat kebanyakan accident yang berlaku ini berpunca dari kelemahan pihak-pihak pemandu sendiri.

Tuan Mohamed Tawfik bin Tun Dr Ismail: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan kepada 5 (a). Bolehkah Yang Berhormat Menteri Kerjaraya menimbangkan cadangan supaya kereta-kereta dari negara-negara asing dikenakan tol yang lebih tinggi dari kereta-kereta tempatan, oleh kerana kadar tol yang dikenakan pada masa sekarang merupakan satu subsidi kepada kereta-kereta dari negara-negara asing dan memandang kepada Lebuhraya Utara—Selatan ini memudahkan perjalanan di antara Thailand dan Singapura.

Datuk Leo Moggie anak Irok: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan tidak bercadang untuk membezakan pungutan tol dari segi kenderaan pemungut-pemungut dalam negeri ataupun luar negeri.

TANAH REZAB KERETAPI— PEMINDAHAN SETINGGAN

6. Tuan Haji Abdul Razak bin Haji Abu Samah minta Menteri Pengangkutan menyatakan sudahkah dapat dikenalpasti tempat-tempat pemindahan sementara penduduk-penduduk setinggan yang duduk di kawasan tanah rezab keretapi yang akan dipecah berhubung dengan pihak Keretapi Tanah Melayu untuk mengadakan landasan dua hala di antara

Kuala Lumpur ke Pelabuhan Kelang dan juga di antara Kuala Lumpur ke Rawang serta Seremban.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail): Tuan Yang di-Pertua, Satu Jawatankuasa Teknikal Penempatan Semula Setinggan yang diketuai oleh Unit Penyelarasan Pelaksanaan, Jabatan Perdana Menteri telah ditubuhkan untuk mengendalikan isu setinggan ini.

Berhubung dengan penempatan semula setinggan yang terlibat dengan Projek Landasan Berkembar, pihak Kerajaan Pusat dan Kerajaan Negeri Selangor Darul Ehsan telah mengenalpasti kawasan-kawasan penempatan sementara seperti berikut:

- (i) Rawang
- (ii) Segambut
- (iii) Bukit Putra
- (iv) Cheras; dan
- (v) Pelabuhan Kelang

Penempatan sementara setinggan ini adalah pada rumah-rumah panjang dan urusan ini sedang diselaraskan oleh agensi-agensi Kerajaan yang terlibat. Setakat ini kerja-kerja tanah bagi membangunkan rumah panjang sedang dijalankan di Rawang manakala di tempat-tempat lain penyediaan pelan tata atur sedang dijalankan.

Tuan Haji Abdul Razak bin Haji Abu Samah: Soalan tambahan. Tadi telah pun dijawab oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri iaitu sekarang ini pihak KTM telah pun menghantar notis kepada penduduk-penduduk yang terlibat dan mengarahkan mereka ini pindah seberapa segera yang boleh.

Dalam keadaan ini saya belum lagi nampak cara-cara ataupun usaha-usaha, sungguhpun yang disebut oleh Yang Berhormat, terutama dalam kawasan

saya sendiri, iaitu hampir-hampir 750 rumah yang terlibat dan dikiraan kepala lebih kurang 3700. Mereka setiap masa dalam ketakutan sekarang ini. Saya hendak kepastian yang benar-benar daripada Yang Berhormat sendiri agar mereka ini tidak takut, lebih-lebih lagi kita menghadapi pilihanraya, banyak anasir-anasir yang untuk memecahbelahkan perkara ini. Oleh itu, saya mengharapkan dapat penerangan yang lebih jelas supaya mereka ini rasa saya akan dapat duduk dengan tenteram.

Yang kedua, adakah pihak KTM dapat memberi sedikit sebanyak pampasan ataupun sagu hati kepada mereka kerana mereka yang duduk ini sudah bertahun-tahun, rumah kadangkala pun baik. Itulah soalan tambahan saya.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, saya tadi telah mengatakan bahawa Kerajaan Pusat dan Kerajaan Negeri Selangor Darul Ehsan telah mengenalpasti kawasan-kawasan iaitu Rawang dalam negeri Selangor, Segambut dalam Wilayah Persekutuan dan tempat-tempat lain itu adalah terlibat dengan setinggan-setinggan yang menduduki tanah-tanah rizab keretapi di tepi landasan-landasan yang berkenaan dan usaha-usaha saya kata tadi yang pertamanya, kerja-kerja tanah telah pun dimulakan di Rawang yang boleh menempatkan 860 buah rumah buat sementara di rumah panjang.

Bagi kawasan-kawasan yang empat lagi, pelan tataatur sedang diusahakan dan notis memanglah telah dihantar kepada setengah-setengah daripada setinggan-setinggan itu untuk memberi masa atau tempoh yang diperlukan mengikut aturan dan peraturan, kalau beri dia tempoh dua minggu, nanti kelam kabut pula, terkejut pula, marah pula orang semua. Beri tempoh lama sedikitlah, tetapi mereka ini akan ditempatkan di rumah-rumah panjang

buat sementara sehingga kita dapat menempatkan mereka, mungkin di rancangan-rancangan perumahan di rumah-rumah pangsa dan sebagainya.

Mengenai pampasan, setakat ini kami Kementerian Pengangkutan pun tidak menduduki Jawatankuasa Teknikal Penempatan Semula Setinggan tadi dan perbincangan yang selanjutnya belum lagi kami dapat laporan mengenai pampasan-pampasan.

Dr V. David: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Rancangan ini nampaknya besar sebab bukan satu atau dua rumah, beribu-ribu duduk dekat jalan keretapi, bukan baru, saya ingat barangkali 40 tahun atau 50 tahun. Macam notis sekarang Kerajaan beri kepada penduduk, kata dua minggulah hendak pindah daripada tempat itu. Ini yang menduduki kawasan ini semua bukan satu kawasan sahaja yang bersangkutan, dekat 10 atau 12 kawasan. Saya minta Menteri beri satu jaminan, jangan suruh pindah semua orang sekarang sampai Kerajaan cari satu rancangan di mana boleh beri mereka rumah semua sekali. Saya minta satu jaminan daripada Kerajaan. Terima kasih.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Barisan Nasional tidak pernah menganiaya rakyat. Kerajaan Barisan Nasional adalah membela rakyat. (*Disampuk*)

Seorang Ahli: Tipu.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Oleh kerana itu, itu DAP yang tipu rakyat (*Disampuk*), sebab saya dengar ada orang yang kata tipu tadi. Kerana kita sudah banci dan kita tahu jumlahnya 4,106 keluarga setinggan yang terlibat dengan projek landasan berkembar dan saya telah menyatakan tadi lima kawasan yang telah dikenalpasti yang akan disediakan

rumah-rumah panjang sebagai penempatan sementara bagi menempatkan 4,106 keluarga setingga ini dan saya telah kata tadi, iaitu sementara—iaitu bila kita ada rancangan-rancangan perumahan dan juga rumah-rumah pangsa yang baru, kita boleh menempatkan keluarga-keluarga ini di dalam rumah-rumah pangsa dan rancangan-rancangan perumahan tersebut. Jadi janganlah DAP bimbang kerana Kerajaan Barisan Nasional memang bertanggungjawab kepada setiap rakyat yang ada di negara ini (*Tepuk*).

KELAS-KELAS IBUNDA DI SEKOLAH

7. Tuan Liew Ah Kim minta Menteri Pendidikan menyatakan sama ada beliau sedar kelas-kelas ibunda di beberapa sekolah dijalankan di luar jadual waktu sekolah dan ini menyebabkan pelbagai masalah termasuk masalah pengangkutan kepada murid-murid dan ibubapa-ibubapa dan seterusnya menyebabkan kehilangan insentif di kalangan murid-murid untuk menghadiri kelas-kelas ibunda; jika ya, nyatakan langkah-langkah yang diambil untuk membetulkan keadaan ini.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Kehakiman (Dato Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud): Tuan Yang di-Pertua . . .

Tuan Liew Ah Kim: Tuan Yang di-Pertua, saya minta Menteri Pendidikan menjawab.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, duduk!

Tuan Liew Ah Kim: Timbalan Menteri pun boleh . . .

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, duduk!

Tuan Liew Ah Kim: Nampaknya Menteri Pendidikan tidak bertanggungjawab kepada Parlimen ini.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, saya faham maksud Yang Berhormat.

Tuan Liew Ah Kim: Timbalan-timbalan Menteri pun tidak ada.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, duduk! Mengikut Peraturan Mesyuarat mana-mana Menteri, Timbalan Menteri atau Setiausaha Parlimen boleh menjawab semua soalan (*Disampuk*). Teruskan Yang Berhormat.

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak menjawab ini bagi pihak Menteri Pendidikan.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pihak sekolah sentiasa berusaha untuk mengadakan pengajaran Bahasa Cina dan Bahasa Tamil di dalam jadual waktu sekolah kecuali apabila terdapat keadaan-keadaan tertentu di mana pihak sekolah sukar untuk mendapatkan guru-guru serta bilik darjah bagi mengadakan kelas-kelas tersebut di dalam waktu sekolah.

Data kelas Bahasa Cina dan Bahasa Tamil bagi tahun 1989 menunjukkan bahawa lebih daripada 80% kelas-kelas Bahasa Cina dan Bahasa Tamil dijalankan di dalam jadual waktu sekolah. Kementerian Pendidikan sedang mengambil tindakan menambah bilangan bilik darjah, menambah pengambilan guru pelatih Bahasa Cina dan Bahasa Tamil di Maktab-maktab Perguruan.

Keadaan sudahpun bertambah baik dari setahun ke setahun dan adalah

diharapkan masalah ini akan dapat diatasi sepenuhnya.

Tuan Lim Kit Siang: Soalan tambahan. Sebelum itu, bolehkah Yang Berhormat Menteri menjelaskan kepada Dewan ini mana Yang Berhormat Menteri Pendidikan dan dua Timbalan Menteri sudah pergi? Adakah mereka sudah lupa tanggungjawab mereka kepada Parlimen dan rakyat Malaysia? (*Tepuk*)

Kita tahu Yang Berhormat Menteri ada kuasa di bawah Peraturan Mesyuarat untuk jawab bagi pihak Menteri yang lain, tetapi kita mesti tahu mana mereka pergi, cuti atau pergi main-main (*play truant*)? Bukankah ini satu teladan yang tidak baik untuk generasi-generasi yang akan datang? Dan sekarang saya mahu tanya bilakah Kementerian boleh memberi satu jaminan, satu tarikh yang tetap masalah yang terkandung dalam soalan ini boleh diatasi seratus peratus, bila? Bukan harap akan datang tetapi Yang Berhormat tidak boleh jawab, dia bukan bertanggungjawab untuk pendidikan dan saya harap ini tidak akan jadi satu contoh di masa hadapan.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, soalan pertama tidak perlu jawab. Yang kedua sahaja jawab.

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Soalan yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, seperti mana Yang Berhormat sedia maklum, dalam jawapan tadi kita katakan kita menambah bilik-bilik darjah dan menambah guru-guru pelatih dalam Bahasa Cina dan Bahasa Tamil di Maktab-maktab Perguruan. Saya yakin Ahli Yang Berhormat sendiri maklum bahawa bilik darjah ini tidak dapat dibuat dalam masa sehari, dua hari atau sebulan dan mengambil masa yang panjang juga. Begitu juga daripada segi latihan yang diberi

kepada guru-guru Bahasa Cina dan Bahasa Tamil ini.

Daripada pengalaman saya, Tuan Yang di-Pertua, masa menjadi Menteri Pelajaran dahulu, kita dapati bahawa ada kurang minat di kalangan mereka yang mempunyai kelayakan untuk masuk dalam Maktab Perguruan dalam jurusan ataupun pelajaran Bahasa Cina dan Tamil, tetapi alhamdulillah, nampaknya sekarang keadaan sudah berubah dan pihak Kerajaan dan Kementerian sendiri memang menggalakkan kemasukan guru-guru pelatih dalam Bahasa Cina dan dalam Bahasa Tamil.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak bertanya Menteri yang bukan Menteri Pendidikan menyatakan mengapakah perancangan yang lebih awal tidak dibuat oleh Yang Berhormat Menteri semasa dia menjadi Menteri Pendidikan untuk menambah lagi bilik-bilik sekolah supaya dapat mengatasi masalah ini dan yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, saya hendak bertanya Yang Berhormat Menteri bahawa jawapannya tadi menyatakan bahawa satu daripada masalah ialah kekurangan guru-guru pelatih atau guru-guru bahasa ibunda. Adakah Yang Berhormat sedar bahawa satu daripada masalah yang dihadapi oleh guru-guru Bahasa ibunda ialah mereka tidak dibayar gaji pada masa dan waktu yang tetap kerana mereka dibayar hourly wage, dengan izin, iaitu di tiap-tiap jam.

Dan sama ada pihak Kementerian akan menyelesaikan perkara ini untuk menjamin bahawa mereka mendapat gaji yang mereka patut dapat pada masa yang ditetapkan dan bukan dilengah-lengahkan lagi.

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua, tadi kita ada sebutkan, bahkan dalam jawapan ini telah diperkatakan sudah ada lebih 80% kelas-kelas bahasa Cina. Keadaan

ini adalah lebih baik sekarang jika dibandingkan pada masa dahulu semasa saya jadi Menteri Pelajaran. Begitu juga tentang bilangan bilik-bilik darjah dan pengambilan pelajar-pelajar ataupun guru-guru pelatih ke sekolah China. Ini hasil daripada rancangan kita itu. Faham?

Semasa saya jadi Menteri Pelajaran, kita merancang perkara-perkara ini dan kawan-kawan lain Menteri-menteri berikutnya melaksanakan rancangan-rancangan kita, jadi bukan bermakna kita tidak merancang, kita merancang. Itulah masalahnya, pihak Pembangkang, Tuan Yang di-Pertua, menuduh dengan tidak mempunyai fakta, begitu juga dalam soalan-soalan mengenai rasuah umpamanya, banyak soalan-soalan yang tidak mempunyai fact yang tertentu—jala rambang sahaja, Tuan Yang di-Pertua (*Tepuk*).

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Tuan Nasruddin bin Alang Saidin.

Tuan Lim Guan Eng: Yang kedua lagi, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Oh, yang kedua.

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Yang kedua mengenai masalah bayaran gaji, ada di kalangan mereka ini merupakan guru sambilan, guru sementara, sebab itulah mereka diberi gaji yang demikian. Walau bagaimanapun kalau mereka merupakan guru bahasa Cina yang tetap tentu sekali mereka diberi gaji seperti biasa.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Tuan Nasruddin bin Alang Saidin.

(Soalan No. 8 Y.B. Tuan Nasruddin bin Alang Saidin tidak hadir)

LAPANGAN TERBANG BARU TAWAU

9. Tuan Samson Chin Chee Tsu minta Menteri Pengangkutan menyatakan sama ada beliau akan memasukkan pembinaan lapangan terbang Tawau yang baru di Batu 16, Jalan Apas, Tawau ke dalam senarai utama beliau yang akan dilaksanakan di dalam Rancangan Malaysia Keenam. Jika benar, berapakah jumlah peruntukkan yang telah disediakan dan bilakah kerja-kerja pembinaan akan dimulai.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, Projek Lapangan Terbang Baru Tawau akan dimasukkan di dalam senarai projek-projek pengangkutan yang dimohon dalam Rancangan Malaysia Keenam.

Soal sama ada projek ini adalah projek keutamaan tidak timbul kerana hakikatnya, bila projek seperti ini dimohon oleh Kementerian, ianya memang sudah menjadi keutamaan Kerajaan. Dari segi perkhidmatan, seperti Yang Berhormat sedia maklum, projek ini baharu sahaja dimasukkan, dan oleh yang demikian belumlah saya dapat menyatakan peruntukkannya. Begitu juga dengan kerja-kerja pembinaan. Jika projek ini diluluskan oleh Kerajaan kelak, persediaan ke arah melaksanakannya akan dimulakan dengan segera.

BANTUAN KEWANGAN KEPADA YANG KURANG BERNASIB BAIK

10. Tuan Mohamad bin Abdullah minta Menteri Kebajikan Masyarakat menyatakan apakah tindakan-tindakan untuk memberi bantuan material dan kerohanian kepada golongan yang dhaif bagi mengimbangkan keadaan hidup mereka sebagai persiapan kurun 21

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Saya berdiri bagi menjawab soalan ini bagi pihak Menteri Kebajikan Masyarakat oleh kerana dia kurang sihat, Tuan Yang di-Pertua, dia telefon saya minta tolong menjawabkan soalan ini bagi pihak beliau.

Sekali ini saya dapat beri ulasan oleh kerana dia kurang sihat. Insya Allah saya akan bacakan jawapannya.

Tuan Lim Kit Siang: The super Minister.

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Terima kasih, tahniah. *(Ketawa)*

Tuan Lim Kit Siang: Duduk depan, duduk depan.

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Tidak perlu, ada orang yang lebih super-super lagi. *(Ketawa)*

Tuan Lim Guan Eng: Super-super, double super.

Tuan Mohamad bin Abdullah: *(Bangun)*

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, nanti sekejap, Maran bangun, ada pembetulankah?

Tuan Mohamad bin Abdullah: Tuan Yang di-Pertua, saya bersetuju dia menjawab. *(Ketawa)*

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Kementerian Kebajikan Masyarakat adalah sentiasa memberi perkhidmatan serta mengambil berat terhadap kebajikan golongan yang dhaif, dengan menyediakan perkhidmatan-perkhidmatan yang bercorak material dan kerohanian.

Salah satu daripada perkhidmatan yang diberi adalah mengadakan Skim Bantuan Kewangan seperti Bantuan Kanak-kanak, Bantuan Orang Tua, Bantuan Sekolah, Bantuan Pelancaran ataupun, dengan izin, Launching Grant, Elaun Pekerja Cacat, Bantuan Cermin Mata, Bantuan Am, Bantuan Membeli Alat-alat Otopedik dan Bantuan Bencana Alam. Di samping itu, Jabatan-jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri juga menyediakan berbagai bantuan yang serupa dalam Skim Perkhidmatan Kebajikan Masyarakat Negeri. Kementerian ini juga sedar bahawa kadar bantuan yang diberi pada masa ini adalah kecil dan tidak mencukupi jika dibandingkan dengan kenaikan harga barang-barang keperluan pada masa ini. Usaha-usaha sedang dibuat untuk menaikkan kadar bantuan ini.

Skim Bantuan Kewangan adalah salah satu cara pertolongan yang diberi kepada golongan yang kurang bernasib baik termasuklah yang dhaif untuk membantu kehidupan mereka supaya mereka boleh memberi sumbangan yang positif kepada masyarakat. Cara pertolongan yang lain termasuklah khidmat kerja kes, kaunseling dan menyediakan kemudahan-kemudahan latihan untuk mereka memperolehi kemahiran pekerjaan yang sesuai. Khidmat kerja kes dan kaunseling adalah untuk membantu mereka mengembangkan sikap positif bagi mengatasi masalah sosial, kewangan, peribadi dan sebagainya. Perkhidmatan kerja kes dan kaunseling juga dapat meringankan masalah mereka dari segi emosi ataupun kerohanian kerana dengan adanya khidmat tersebut mereka dapat meluahkan perasaan yang terpendam di dalam diri mereka dan seterusnya dapat berfikir cara mana mereka boleh mengatasi masalah mereka mengikut keupayaan mereka sendiri.

Tuan P. Patto: Tuan Speaker, tadi dalam jawapan Yang Berhormat Menteri beliau ada menyatakan bahawa usaha-usaha sedang diambil untuk meningkatkan elaun bagi mereka yang dikumpulkan dalam golongan yang dhaif. Saya masih teringat bahawa beberapa tahun dahulu pun ada juga usaha-usaha yang dikatakan diambil untuk meningkatkan elaun, tetapi elaun tidak ditingkatkan. Jadi, soalan saya, bilakah usaha-usaha ini akan dihentikan dan elaun akan ditingkatkan bagi orang-orang tua, khususnya bagi mereka di rumah orang-orang tua.

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua, usaha ini tidak akan diberhentikan, bahkan akan diteruskan. Insya Allah kita sentiasa berusaha untuk membaiki keadaan kehidupan, terutama sekali orang yang miskin, tinggal lagi bilakah ianya akan dapat ditetapkan, saya sendiri tidak dapat memberi jaminan. Walau bagaimanapun, Tuan Yang di-Pertua, insya Allah saya akan sampaikan kepada pihak Kementerian atau Menteri yang berkenaan.

Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Bolehkah Yang Berhormat Menteri memberi takrif yang jelas, apakah pengertian dhaif yang dimaksudkan oleh Kementerian Kebajikan Masyarakat ini, kerana pada masa ini kita dengar pihak Kerajaan pun menggunakan pengertian yang berbeza untuk golongan miskin dan golongan termiskin dan kenapa pula bantuan untuk golongan termiskin disalurkan melalui agensi-agensi lain, bukan melalui Kementerian Kebajikan Masyarakat ini. Adakah ini bermakna bahawa golongan termiskin bukan tergolong di dalam golongan pihak yang dhaif dan bukan tanggungjawab Kementerian Kebajikan Masyarakat?

Dato' Dr Haji Sulaiman bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua, dhaif

dalam erti kata bahawa mereka kekurangan dalam banyak aspek. Dari segi penyaluran bantuan ini, seperti mana kita sedia maklum, Kementerian Kebajikan Masyarakat bukan hanya merupakan satu agensi Kerajaan yang menyalurkan bantuan-bantuan seperti ini, bahkan banyak lagi Kementerian-kementerian dan Jabatan-jabatan lain juga menyalurkan bantuan-bantu ini, umpamanya Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar dan agensi-agensi lain.

LESEN TEKSI LUAR BANDAR

11. Dato' Dr Affifuddin bin Haji Omar minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan adakan Kementerian bercadang mewujudkan kriteri kelulusan permit teksi luar bandar yang tersendiri, yakni berasingan dari kriteria kelulusan permit di dalam bandar, memandangkan kehendak-kehendak pengguna teksi di desa adalah berlainan dari kehendak-kehendak di bandar. Adakah pihak Kementerian bersetuju bahawa dengan banyaknya teksi di luar bandar keupayaan mobiliti penduduk luar bandar akan dapat ditingkatkan lagi dan seterusnya merancakkan lagi pembangunan ekonomi dan sosial negara.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Perusahaan Awam tidak mengeluarkan lesen-lesen teksi bagi kawasan luar bandar. Di kawasan luar bandar Kementerian mengeluarkan lesen-lesen kereta sewa. Ini kerana adanya perbezaan di antara perkhidmatan teksi dan perkhidmatan kereta sewa. Teksi adalah kenderaan motor yang membawa penumpang pada mana-mana perjalanan sebagai balasan kepada satu tambang. Teksi juga dikehendakki menggunakan meter. Kereta sewa pula adalah kenderaan

motor yang digunakan untuk membawa penumpang pada satu perjalanan sebagai balasan kepada bayaran berasingan yang dibuat oleh penumpang-penumpang.

Perkhidmatan kereta sewa adalah lebih sesuai bagi kawasan luar bandar kerana tambangnya berpatutan daripada teksi dan ia tidak menggunakan meter. Penumpang-penumpang boleh menaiki kereta sewa dari mana-mana tempat ke destinasi masing-masing.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, kriteria untuk menimbang dan meluluskan lesen-lesen kereta sewa di luar bandar sememangnya telah ada. Bagi menentukan keperluan kereta sewa, Lembaga Pelesenan Kenderaan Perdagangan di bawah Kementerian Perusahaan Awam menggunakan maklumat penduduk berasaskan kepada Laporan Penduduk Mukim yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia. Laporan ini adalah berasaskan kepada banci penduduk dan perumahan Malaysia tahun 1980. Berasaskan kepada maklumat ini Lembaga juga membuat unjuran pertambahan penduduk bagi sesuatu kawasan supaya perkhidmatan pengangkutan dapat disesuaikan dengan pertambahan penduduk dari masa ke semasa. Selain dari itu Lembaga juga mengambil perhatian kepada perkembangan ekonomi dan pembangunan satu-satu kawasan luar bandar supaya keperluan pengangkutan kereta sewa atau perkhidmatan pengangkutan yang lain mencukupi.

Kementerian bersetuju iaitu dengan adanya kemudahan-kemudahan pengangkutan sama ada kereta sewa, bas berhenti-henti dan perkhidmatan-perkhidmatan yang lain akan meningkatkan mobiliti rakyat dan juga memudahkan pengangkutan hasil-hasil luar bandar ke bandar. Dengan ini ia akan meningkatkan lagi pembangunan Sosial-ekonomi negara.

Dato' Dr Affifudin bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, saya keliru sedikit daripada jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi mengenai dengan perbezaan antara teksi dan kereta sewa, kerana apa yang diperhatikan di kawasan luar bandar semua kereta sewa ditulis dengan nama teksi, t-e-k-s-i, tidak ada yang ditulis dengan kereta sewa. Jadi, inilah pemahaman umum mengenai dengan kereta sewa ataupun teksi di luar bandar. Jadi, soalan saya, adakah kriteria-kriteria yang digunakan untuk mendapat permit kereta sewa di luar bandar itu sama dengan yang digunakan untuk mendapat permit teksi di kawasan bandar.

Dan soalan yang kedua, apakah garis pemisah di antara apa yang dipanggil bandar dan dipanggil luar bandar.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, untuk dalam bandar, teksi menggunakan meter, itu perbezaan yang khusus. Dari segi bandar kemudahan-kemudahan berbeza daripada luar bandar. (*Ketawa*)

Mengenai kriteria perseorangan iaitu dari segi kemampuan adalah sama misalnya mesti ada public service vehicle licence iaitu lesen pemandu teksi awam. Yang kedua, mempunyai modal, dan yang ketiga keperluan kepada pengkalan-pengkalan yang dipohon. Dan kriteria untuk permohonan teksi berdasarkan kepada keperluan tempat sama ada ia telah mencukupi keperluan di bandar yang berkenaan. Tetapi dari segi lain-lain keperluan termasuklah, kalau di dalam bandar ianya untuk limousine maka teksi itu lebih besar kuasanya daripada teksi di luar bandar.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Yang Berhormat tidak menjawab soalan rakan saya daripada Padang Terap tadi.

Garis pemisah di antara bandar dan luar bandar. Dan Yang Berhormat secara berjenaka memberitahu di bandar lebih pembangunan, itu memang kita tahu. Ini garis pemisah. Saya beri contoh, di Perlis. Pengkalan teksi bandar dan luar bandar sebelah menyebelah di Kangar. Kedua-dua pengkalan teksi atau kereta sewa ini, yang di bandar pun tidak ada meter, yang di luar bandar pun tidak ada meter. Jadi, sebab itu saya hendak bertanya garis pemisah itu tadi. Yang saya tahu yang bermeter ini yang saya pernah naiklah, di Pulau Pinang pun tidak menggunakan meter kadang-kadang. Cuma yang kita lihat di Ipoh dan di Kuala Lumpur. Itu sebab kita hendak tahu garis pemisah di antara bandar dan juga luar bandar.

Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang di-Pertua, kawasan perbandaran adalah kawasan bandar. Jadi, kalau luar daripada itu, luar bandarlah (Ketawa). Saya tidak tahu hendak beza macam mana. Kalau dikatakan Majlis Perbandaran Seremban, luar bandar-luar bandarlah, tetapi Majlis Perbandaran Seremban dipanggil bandar. Jadi, itulah perbezaannya. Dan dari segi penggunaan meter, sememangnya kita menghadapi masalah. Di Johor Bahru kita telah melaksanakan meter tetapi nampaknya penggunaannya tidak dapat dilaksanakan kerana menghadapi masalah di dalam bandar berkenaan ada juga kereta sewa yang berpangkalan di dalam bandar. Jadi, sebab itu kita akan mengkaji untuk meluaskan kawasan perbandaran ini iaitu untuk meliputi kawasan-kawasan yang mana Banyak juga pengguna-pengguna menggunakan kereta sewa bukan teksi. Kajian sedang dibuat untuk menentukan garis sebenar yang akan ditentukan sebagai penggunaan teksi dan kereta sewa.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 8 dan 12 hingga 59 adalah diberi dibawah ini).

HAKISAN PANTAI

8. Tuan Nasruddin bin Alang Saidin minta Menteri Pertanian menyatakan apakah usaha-usaha dan langkah-langkah Kementerian Pertanian bagi mengatasi masalah hakisan pantai yang telah berlaku ke atas 27 peratus daripada 4,800 kilometer pantai di Semenanjung Malaysia dan juga di beberapa tebing sungai yang mengancam penduduk-penduduk dan merosakkan tanaman-tanaman. Berapakah kos perbelanjaan yang diperlukan dan juga yang telah dibelanjakan.

Timbalan Menteri Pertanian (Dato' S. Subramaniam): Mengenai hakisan pantai, dimaklumkan bahawa jumlah panjang pantai di Malaysia adalah 4,800 kilometer, Kira-kira 1,300 kilometer (27%) daripadanya sedang mengalami hakisan. Berpanduan kepada kadar hakisan, kepentingan dan nilai aktiviti-aktiviti yang terlibat, kawasan-kawasan hakisan telah dibahagikan kepada 3 kategori seperti berikut:

(a) Kategori 1—Kawasan Hakisan Genting (Critical)

Sepanjang 182 Kilometer yang melibatkan 53 kawasan pantai sedang mengalami hakisan yang kritikal dan memerlukan tindakan segera.

(b) Kategori 2—Kawasan Hakisan Bererti (Significant)

Sepanjang 230 Kilometer lagi yang melibatkan 72 kawasan pantai sedang mengalami hakisan dan masalah hakisan ini dijangka akan menjadi lebih serius lagi dalam tempoh masa 5-10 tahun yang akan datang.

(c) *Kategori 3—Kawasan Hakisan Yang Masih Belum Serius*

Kira-kira 900 Kilometer lagi mengalami hakisan tetapi kawasan-kawasan ini belum dibangunkan atau tidak didiami dan tidak memerlukan tindakan pada masa ini.

Kerajaan telah mengambil dua peringkat tindakan untuk mengawal masalah hakisan pantai ini. Dalam jangka pendek, tindakan-tindakan yang diambil melibatkan pembinaan struktur-struktur pengawalan hakisan di kawasan-kawasan yang menghadapi masalah yang kritikal supaya melindungi kemudahan dan harta benda yang sedia ada jika ianya ekonomik. Bagi kawasan-kawasan hakisan Kategori 2 dan 3 pula, pengesanan mengenai status hakisan sedang dijalankan dari masa ke semasa dan tindakan sewajarnya akan diambil sekiranya keadaan hakisan didapati telah menjadi serius.

Sebagai langkah jangka panjang, tindakan yang diambil adalah dengan cara menggalakkan strategi pembangunan secara bersepadu (integrated) dalam perancangan projek-projek pembangunan yang melibatkan kawasan pantai, di mana kesan-kesan dan risiko proses hakisan pantai ke atas pembangunan yang dicadangkan hendaklah diambilkira supaya mengurangkan kesan buruk hakisan pantai di masa hadapan. Cadangan ini bertujuan mengawal hakisan melalui kaedah "non-structural" seperti mengawal kegunaan tanah pantai.

Kos yang diperlukan untuk melindungi keseluruhan kawasan hakisan genting sepanjang 182 kilometer tersebut dianggarkan \$270 juta. Sehingga Disember, 1989 sejumlah \$25.6 juta telah dibelanjakan.

Mengenai hakisan tebing sungai dimaklumkan bahawa hakisan tebing sungai merupakan sesuatu kejadian semulajadi yang berlaku di hampir semua sungai di seluruh Malaysia. Ini adalah satu kebiasaan sebelum sungai itu sampai ke "regime" yang stabil. Di bawah Perlembagaan Persekutuan, sungai-sungai adalah di bawah bidangkuasa Kerajaan-kerajaan Negeri. Di mana hakisan tebing sungai melibatkan tanah persendirian terpulanglah kepada pemilik tanah untuk menjalankan kerja-kerja perlindungan bagi tanahnya tertakluk kepada peruntukan-peruntukan Enakmen-enakmen Air. Jika hakisan tebing sungai mengancam tanah dan kemudahan-kemudahan awam, Kerajaan Negeri akan mengambil langkah-langkah sewajarnya untuk mengatasi masalah tersebut. Tiap-tiap negeri melaksanakan program pemeliharaan sungai masing-masing yang juga melibatkan kerja-kerja perlindungan tebing sungai.

PENDIDIKAN PEMBENTUKAN INSAN YANG KAMIL

12. Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) Yang Berhormat pernah menyebut tentang hasrat membentuk insan yang kamil melalui dasar pendidikan negara. Dapatkah digambarkan perancangan, persiapan dan keupayaan serta rintangan terhadap matlamat itu;
- (b) apakah konsep pendidikan pembentukan insan yang kamil itu;
- (c) Kementerian Pendidikan telah memberikan kerjasama menyayakan skim ASN yang menggalakkan belia remaja yang berusia antara 12 hingga 18 tahun menyertainya. Adakah

beliau puas hati yang skim ini bersih dari riba sekalipun Majlis Fatwa belum membuat sebarang perakuan mengenainya dan terangkan mengapa pendirian tersebut diambil oleh Kementeriaannya; dan

- (d) kiranya ASB masih belum difatwakan dan dalam keadaan ragu maka penyertaan murid-murid dalam ASB adalah penyertaan dalam perkara yang ragu juga. Apakah pembabitan murid-murid yang belum baligh itu tidak menghalang usaha mengujudkan insan yang kamil melalui sistem pendidikan itu nanti.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

- (a) Memang menjadi dasar dan matlamat pendidikan negara untuk melahirkan manusia yang baik serta sempurna, dan sekaligus menjadi warganegara yang berguna. Walau bagaimanapun, usaha-usaha ke arah mencapai hasrat ini bukan sahaja menjadi tanggungjawab kepada Kementerian Pendidikan tetapi juga ibu bapa dan masyarakat.

Bagi mencapai hasrat di atas, Kementerian Pendidikan telah menyatakan Falsafah Pendidikan Negara secara bertulis dan seterusnya menggubal dan melaksanakan KBSR dan KBSM.

KBSR dan KBSM menekankan penyerapan nilai-nilai murni melalui semua mata pelajaran agar para pelajar dapat mengamal dan menghayati akhlak yang mulia seperti bersyukur, bertanggungjawab, rajin dan amanah.

Di antara persiapan yang telah dibuat bagi menjayakan

pelaksanaan KBSR dan KBSM ialah:

- (i) menyediakan sukatan pelajaran bagi semua mata pelajaran.
 - (ii) memberi kursus kepada kakitangan-kakitangan sumber yang akan menjadi pakar rujuk bagi mata pelajaran masing-masing.
 - (iii) memberi pendedahan mengenai KBSR dan KBSM kepada ibu bapa dan masyarakat.
- (b) Untuk mencapai matlamat melahirkan insan yang baik serta sempurna, Kementerian Pendidikan telah mengamalkan konsep pendidikan bersepadu. Maksudnya usaha-usaha dijalankan untuk memupuk potensi pelajar secara menyeluruh dan bersepadu agar dapat melahirkan pelajar yang memiliki sahsiah yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani.
- (c) Tindakan Kementerian Pendidikan menggalakkan pelajar-pelajar untuk melabor dalam ASN dan ASB merupakan satu pendidikan ke arah membentuk generasi yang pandai menyimpan dan melabur serta berjimat cermat. Oleh itu adalah wajar bagi Kementerian ini mengambil tindakan tersebut. Di samping itu, Islam juga tidak pernah melarang tindakan-tindakan ke arah kebajikan untuk semua manusia.
- (d) Sebenarnya pembabitan murid-murid yang belum baligh itu tidak menghalang usaha mewujudkan manusia yang baik dan sempurna tetapi sebaliknya akan melahirkan manusia yang pandai menyimpan dan melabur serta berjimat cermat.

EROPAH TIMUR— PERGOLAKAN POLITIK SEMASA

13. Tuan Lau Dak Kee minta Menteri Luar Negeri menyatakan langkah-langkah penyesuaian yang akan meyakinkan Daya Persaingan kita dalam bidang ekonomi sedunia, khususnya di rantau Asia memandangkan perubahan corak politik di Negara-negara Eropah yang telah mempengaruhi politik dan ekonomi dunia, mungkin pergeseran masa depan adalah pertelingkahan ekonomi dan merebut peluang yang lebih hebat lagi.

14-3-90

Dr Abdul Hadi bin Derani minta Menteri Luar apakah sikap dan dasar Malaysia terhadap pergolakan politik semasa di Soviet Union dan beberapa negara di Eropah Timur seperti Romania, Czechoslovakia, Bulgaria, Hungary, Poland dan Jerman Timur. Adakah perkembangan ini akan menjejaskan perhubungan diplomatik di antara Malaysia dengan Kerajaan di negara-negara tersebut.

15-3-90

55. Tuan Ahmad bin Omar minta Menteri Luar Negeri menyatakan:

- (a) bersesuaian dengan Dasar Luar Negara iaitu mengikut DASAR "ZOPFAN" bagaimana sikap, pendirian dan pengiktirafan negara ini terhadap negara-negara Eropah Block Timur yang telah melepaskan diri dari belunggu komunisma; dan
- (b) sehingga ini apakah hubungan duahala yang telah wujud dengan negara-negara tersebut.

Menteri Luar Negeri (Dato' Haji Abu Hassan bin Haji Omar): Saya pohon izin untuk menjawab soalan ini bersama dengan soalan-soalan yang

dikemukakan oleh Yang Berhormat Ahli dari Kota Star pada 14-3-90 dan Yang Berhormat Ahli dari Pagoh pada 15-3-90. Soalan-soalan ini berkisar kepada perkembangan yang sedang berlaku di Eropah Timur.

Perubahan di Eropah Timur adalah satu peristiwa yang bersejarah. Rakyat Eropah Timur telah menolak sistem Komunis. Pemimpin-pemimpin komunis juga telah digulingkan. Rakyat di Eropah Timur kini telah memilih sistem demokrasi dan ekonomi terbuka. Perubahan ini adalah satu perkembangan yang positif dan akan berterusan. Regim-regim komunis tidak akan bertapak lagi di sana. Malaysia menyambut baik perubahan ini di Eropah Timur. Walau bagaimanapun perubahan-perubahan ini dijangka akan membawa berbagai cabaran kepada Malaysia dan negara-negara yang sedang membangun. Antara cabaran ialah pengurangan bantuan kewangan antarabangsa, pengurangan pengaliran pelaburan dan peningkatan saingan eksport.

Di samping itu, Kerajaan juga yakin bahawa Malaysia akan berjaya menghadapi cabaran-cabaran ini. Proses pembangunan di Eropah Timur dijangka memberi peluang-peluang jangka panjang di dalam ekonomi dan perdagangan. Antara peluang-peluang ini ialah memperluaskan perdagangan dengan Eropah Timur, meningkat kerjasama ekonomi dan menjadikan Malaysia pusat perdagangan untuk syarikat-syarikat Eropah Timur di Asia. Selain daripada itu proses pembangunan di Eropah Timur juga memerlukan bahan-bahan utama dan barang-barang keperluan seharian dan Malaysia mempunyai kedudukan yang baik untuk memenuhi permintaan ini.

Untuk meningkatkan penyertaan Malaysia di dalam pembangunan di Eropah Timur, kita juga boleh mengadakan projek usahasama di

Eropah Timur di dalam bidang industri yang menggunakan bahan utama kita untuk pasaran di Eropah Timur. Usaha ini dapat menentukan supaya Malaysia mendapat pasaran yang teguh. Dengan ini dapatlah barang-barang Malaysia bersaing dengan negara-negara lain. Kita perlu merancang langkah-langkah untuk meningkat keupayaan kita untuk menerokai peluang-peluang ini. Dengan ini kita perlu mengkaji semula dasar hubungan kita dengan negara-negara di Eropah Timur untuk membolehkan peniaga-peniaga Malaysia untuk mengambil peluang-peluang yang terdapat di sana. Malaysia memang mempunyai hubungan baik dengan negara-negara Eropah Timur. Malaysia merupakan salah satu pembekal penting bahan utama ke Eropah Timur. Dengan ini, Kerajaan sedang mengkaji semula hubungannya dengan Eropah Timur untuk meningkat serta memperkukuhkan kerjasama ekonomi dan perdagangan di rantau itu.

FELDA—PEMBERIAN HAKMILIK PENEROKA

14. Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menjelaskan tentang:

- (a) apakah pihak Kerajaan telah menyelesaikan masalah pembahagian geran kepada semua peneroka FELDA dan melibatkan beberapa orang peneroka;
- (b) apakah Kerajaan bercadang untuk membuka penempatan baru dan penerokaan tanah pinggir kepada rakyat untuk tahun ini dan berapa luas serta melibatkan berapa ramai peserta; dan
- (c) apakah benar seperti yang diura-urakan bahawa agensi Kerajaan seperti FELDA, FELCRA dan RISDA akan diswastakan. Apakah ciri-ciri utama dan keistimewaan pengswastaaan itu.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Tuan Adam bin Abdul Kadir):

- (a) Proses pemberian hakmilik kepada peneroka-peneroka FELDA di sesuatu rancangan akan dibuat apabila peneroka telah menyelesaikan bayaran kembali kos pembangunan dan lain-lain kepada Kerajaan. Sehingga kini, seramai 9,980 peneroka telah menerima surat hakmilik dan pemberian hak milik kepada 7,370 peneroka yang telah menyelesaikan bayaran kembali sedang di-uruskan.
- (b) Kerajaan tiada mempunyai perancangan untuk membuka tanah secara rancangan pingir, selain daripada rancangan penempatan yang dibuka melalui FELDA, yang mana mulai tahun 1990, rancangan FELDA akan dibuka secara ladang komersial.
- (c) Kerajaan tidak membuat keputusan untuk mengswastakan FELDA, RISDA dan FELCRA.

KWSP—WANG CARUMAN

15. Tuan Haji Abdul Manaf bin Haji Ahmad minta Menteri Kewangan menyatakan jumlah wang pencarum EPF yang tidak dituntut dari tahun 1980 hingga tahun 1988 kerana pencarum mati dan nomini tidak mengetahui atau bekerja di luar negeri atau lupa kerana sudah tua atau lain-lain sebab. Apakah usaha yang dibuat bagi mengesan perkara yang tersebut di atas itu. Berapakah jumlah yang dihapusira bagi tempoh 1975–1985.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jumlah wang

caruman KSWP yang tidak dituntut bagi tempoh 1980 hingga 1988 ialah sebanyak \$22 juta.

KWSP berusaha secara berterusan untuk mengesan ahli-ahli berkenaan. Di antara lain, KWSP dengan bantuan Jabatan Pendaftaran Negara, telah mengambil tindakan untuk menghubungi ahli-ahli berkenaan. Pada masa ini, KWSP juga sedang menyediakan satu senarai nama-nama ahli yang terlibat, yang mana akan dipamerkan di semua pejabat KWSP di seluruh negara dan di beberapa pejabat Kerajaan seperti Pejabat Pos dan Pejabat Daerah bagi membolehkan ahli atau waris-waris ahli memeriksa senarai tersebut.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, anggapan bahawa wang pencarum KSWP yang tidak dituntut dihapuskan adalah tidak tepat. Mengikut peruntukan-peruntukan Akta KWSP, 1951 serta kaedah-kaedah KWSP 1969, sekiranya selepas tempoh 10 tahun seorang ahli KWSP mencapai umur 55 tahun, ia tidak terus menyambung carumannya atau memohon pengeluaran carumannya, maka caruman ahli berkenaan akan dipindahkan ke Akaun Rezab Khas atau dengan izin, "Reserve Account". Caruman-caruman ahli berkenaan akan disimpan dalam Akaun Rezab Khas ini selama 10 tahun, dan ahli berkenaan masih boleh menuntut pengeluaran caruman mereka bersama dengan dividen dari Akaun Rezab Khas ini. Selepas tempoh masa 10 tahun, Lembaga KWSP berkuasa memberikan kelulusan supaya wang caruman berkenaan dipindahkan dari Akaun Rezab Khas ke Akaun Lebihan Terkumpul atau dengan izin, "Accumulated Surplus Account". Tindakan ini adalah hanya satu prosidur perakaunan sahaja. Wang caruman yang dipindah ke Akaun Lebihan Terkumpul ini masih boleh dituntut oleh Ahli yang berkenaan.

SISTEM KESELAMATAN SOSIAL—KAJIAN

16. Tuan Mutang Tagal minta Menteri Kewangan menyatakan apakah kedudukan setakat ini dengan cadangan untuk menggabungkan dan juga memperluaskan pertubuhan keselamatan (PERKESO) dengan Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP). Apakah baik buruknya gabungan ini.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kajian kemungkinan sedang dijalankan ke atas sistem keselamatan sosial di negara ini pada keseluruhannya. Di antara lain kajian kemungkinan ini juga telah meliputi cadangan menggabungkan pertubuhan keselamatan sosial (PERKESO) dengan Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP). Keputusan-keputusan awal hasil kajian tersebut sedang dalam pertimbangan Kerajaan bagi tujuan menentukan satu keputusan dasar tentang struktur dan skop sistem keselamatan sosial di negara ini secara keseluruhan.

LAWATAN TIMBALAN PERDANA MENTERI KE LATIN AMERIKA

17. Tuan Shahidan bin Kassim minta Menteri Luar Negeri menyatakan apakah hasil yang diperolehi sempena lawatan Timbalan Perdana Menteri ke negara-negara Latin baru-baru ini.

Dato' Haji Abu Hassan bin Haji Omar: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri telah membuat lawatan rasmi ke negara-negara Chile dan Argentina pada 24 Februari hingga 3 Mac 1990. Kementerian ini belum lagi menerima maklumbalas mengenai lawatan tersebut. Oleh yang demikian, Kementerian belum boleh membuat

analisa tentang hasil yang diperolehi dari lawatan berkenaan.

TROUPE KEBUDAYAAN KE LUAR NEGERI

18. Tuan Hu Sepang minta Menteri Kebudayaan dan Pelancongan menyatakan jumlah bilangan troupe kebudayaan yang dihantar ke luar negeri oleh kementeriannya untuk promosi negara dan kejayaan tercapai oleh rombongan-rombongan berkenaan serta jumlah kos tersebut.

Dato' Ng Cheng Kiat: Sebanyak 16 troupe kebudayaan telah dihantar ke luar negeri oleh Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan untuk promosi negara pada tahun 1989. Jumlah kos yang terlibat ialah sebanyak \$384,800.00.

Pada keseluruhannya setiap kali persembahan kebudayaan diadakan pada sesuatu tempat ianya memperoleh sambutan yang begitu menggalakkan. Ini berdasarkan dari jumlah pertanyaan yang diterima oleh pejabat-pejabat Perbadanan Kemajuan Pelancongan Malaysia selepas sesuatu misi dijalankan.

IMPORT MAKANAN TERNAKAN

19. Tuan Chew Kam Hoy minta Menteri Pertanian:

- (a) kenapa negara dijangka mengimport makanan ternakan (Livestock Feed) sebanyak \$1 billion tahun 1989 dan anggaran ini diramal akan bertambah sebanyak 9% lagi; dan
- (b) apakah langkah-langkah yang akan diambil oleh Kerajaan untuk mengurangkan jumlah perbelanjaan tersebut demi menjimatkan wang negara.

Dato' S. Subramaniam:

- (a) Sebenarnya sehingga November 1989 negara kita mengimport bahan makanan ternakan berjumlah \$738 juta. Sementara itu jumlah import dijangka bertambah 6-7% dalam tahun 1990.

Jumlah nilai import dan peratus pertambahan yang tinggi adalah disebabkan industri ternakan negara sedang berkembang dan kos pengeluaran bahan makanan ternakan adalah mahal. Untuk keperluan industri ternakan yang telah meningkat terutamanya ayam dan khinzir yang mana telah capai ke tahap eksport. Kebanyakan makanan ternakan yang diimport adalah bahan-bahan mentah seperti bijirin jagung dan hampas kacang soya yang diperlukan untuk membuat makanan lengkap (complete feed) untuk ternakan ayam dan khinzir yang bergantung seratus peratus kepada makanan lengkap ini. Peningkatan pengimportan makanan ternakan ini akan bertambah setara dengan peningkatan industri ternakan.

- (b) Di antara langkah-langkah yang sedang diambil oleh Kerajaan untuk mengurangkan jumlah perbelanjaan bagi mengimport bahan makanan ternakan adalah seperti berikut:
 - (i) mengeluarkan sendiri bahan makanan ternakan dengan kos yang rendah.
 - (ii) meningkatkan pengeluaran jagong bijirin untuk makanan ternakan melalui penyelidikan MARDI, agensi-agensi dan juga pihak swasta. Kajian juga dijalankan untuk menggunakan bahan-bahan keluaran tempatan

yang boleh menggantikan bijirin jagung seperti "chip" ubikayu. Bahan-bahan sampingan perindustrian pertanian (agro-industrial byproducts) keluaran tempatan juga diselidik untuk dijadikan bahan makanan ternakan. Langkah-langkah ini adalah untuk mendapatkan bahan makanan yang murah dan justru itu akan mengurangkan kos import makanan ternak.

- (iii) menambah nilai eksport bahan ternakan tertentu bagi mengwujudkan imbang yang positif.

JALAN PERSEKUTUAN DI SARAWAK DAN SABAH— KEJAYAAN

20. Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis minta Menteri Kerjaraya menyatakan:

- (a) sejauh manakah kejayaan dan pelaksanaan jalan-jalan Persekutuan di Sarawak dan Sabah;
- (b) adakah kerajaan bercadang hendak mengambilkira seluruh jalan-jalan di Sarawak sebagai jalan-jalan Persekutuan; dan
- (c) berapakah peruntukan untuk infrastruktur keseluruhannya di Sarawak dari Kementerian Kerjaraya

Datuk Leo Moggie anak Irok:

- (a) untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pelaksanaan projek-projek jalan raya di Sarawak dan Sabah pada masa sekarang telah berkembang dengan lebih pesat berbanding dengan beberapa tahun yang lepas.

Pada masa sekarang, di Negeri Sarawak sejumlah 11 kontrak besar untuk menaikkan taraf dan menurap jalan raya utama Sarawak sedang dalam pelaksanaan. Di Negeri Sabah sejumlah 8 kontrak besar sedang dilaksanakan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sekurang-kurangnya 705 km jalan raya utama Sarawak telah pun diturapkan dan bagi negeri Sabah 1277 km jalan raya Persekutuan telah diturapkan. Sehubungan dengan itu diharapkan semua jalan raya besar diturapkan menjelang pertengahan tahun 1993.

- (b) untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan tidak bercadang mengambil alih seluruh jalan-jalan di Sarawak sebagai jalan Persekutuan.
- (c) untuk makluman Ahli Yang Berhormat, peruntukan rancangan Malaysia Kelima bagi infrastruktur Negeri Sarawak di bawah Kementerian Kerja Raya adalah \$628,111,000.

LAWATAN DELEGASI MALAYSIA KE HANOI

21. Tuan Douglas Uggah Embas minta Menteri Luar Negeri menyatakan hasil lawatan delegasi Malaysia ke Hanoi pada akhir bulan Januari 1990.

Dato' Haji Abu Hassan bin Haji Omar: Sejajar dengan keputusan kerajaan untuk mencari penyelesaian yang berkekalan mengenai masalah pendatang haram Vietnam, satu rombongan yang diketuai oleh Ketua Setiausaha Kementerian Luar Negeri telah mengadakan lawatan ke Hanoi pada 31-1-1990 hingga 2-2-1990. Tujuan lawatan tersebut adalah untuk mendapat kepastian Vietnam sebagai negara asal, untuk menerima pulang

pendatang haram Vietnam yang tidak diterima oleh negara-negara ketiga. Ini adalah selari dengan usaha kerajaan untuk menutup khemah sementara di Pulau Bidong.

Di dalam perbincangan tersebut Vietnam telah bersetuju untuk mengambil langkah-langkah supaya mengawal rakyatnya daripada keluar secara haram dan menyegerakan proses Orderly Departure Programme supaya menjadi jalan tunggal bagi rakyat Vietnam yang ingin keluar dari negara mereka. Vietnam juga telah bersetuju untuk menerima kembali rakyatnya yang tidak diterima oleh negara ketiga. Walau bagaimanapun modaliti penghantaran pulang akan dibincangkan lagi di dalam lawatan balas pegawai-pegawai Vietnam yang akan diadakan kelas.

Selain dari itu rombongan Malaysia telah berbincang mengenai usaha mencari penyelesaian yang berkekalan kepada masalah Kampuchea dan juga mengenai peningkatan hubungan dua-hala Malaysia Vietnam.

Dari segi hubungan dua-hala, perbincangan tertumpu kepada bidang-bidang kerjasama dari segi ekonomi dan perdagangan. Di antara bidang yang telah dikenalpasti ialah:

- (i) industri pelancongan;
- (ii) pemulihan industri getah;
- (iii) industri petroleum;
- (iv) kerjasama di bidang penerbangan; dan
- (v) pembelian beras.

GAJI BULANAN PEKERJA ESTET

22. Dr Eng Seng Chai minta Menteri Buruh menyatakan sama adakah Kementeriannya akan mencadang kepada semua pihak berkenaan dalam perindustrian perladangan, supaya satu

skim gaji bulanan atau harian minima yang selaras dengan keperluan harian dan juga kadar inflasi tahunan diperuntukan kepada pekerja buruh, membolehkan perindustrian ini dimajukan dengan aman-damai, keyakinan dan keuntungan yang lebih lumayan.

Timbalan Menteri Buruh (Dato' K. Pathmanaban): Selaras dengan prinsip hak dan kebebasan untuk berkesatuan dan mengadakan rundingan bersama seperti diamalkan di negara kita, gaji dan syarat-syarat pekerjaan bagi pekerja-pekerja swasta, termasuk pekerja-pekerja estet, adalah ditetapkan secara perundingan dan persetujuan di antara pihak majikan dan pekerja. Kerajaan memang menggalakkan kedua-dua pihak untuk mencari persetujuan bersama yang adil melalui perundingan di antara mereka. Jika perundingan gagal mencapai persetujuan, rujukan boleh dibuat kepada Mahkamah Perusahaan untuk mendapat keputusan yang muktamad.

DATUK (DR) JEFFERY KITINGAN—PENANGKAPAN

23. Tuan Maidom P. Pansai minta Perdana Menteri menyatakan mengapakah Badan Pencegah Rasuah perlu membawa begitu banyak anggota keselamatan yang lengkap dengan senjatapi M-16 ketika melakukan penangkapan ke atas Datuk Dr Jeffrey Kitingan atas tuduhan rasuah baru-baru ini. Mengapakah beliau tidak diberi layanan seperti yang diberikan kepada lain-lain orang yang dituduh bersalah dalam hal yang sama.

Dato' Dr Sulaiman bin Haji Daud: Sebenarnya penangkapan ke atas Datuk Dr Jeffrey Kitingan dilakukan di pejabat Badan Pencegah Rasuah, Cawangan Kota Kinabalu, Sabah

bilamana beliau sendiri menyerah diri. Pada hari penangkapan tersebut, tidak ada anggota keselamatan yang bersenjata hadir di pejabat BPR. Walau bagaimanapun, suka saya menjelaskan disini bahawa semasa pegawai-pegawai BPR cuba menyempurnakan waran tangkap di rumah beliau, ianya hanya melibatkan dua orang Pegawai Kanan Polis sahaja yang tidak bersenjatakan M-16 sepertimana yang didakwa oleh sesetengah pihak. Sementara itu pelaksanaan waran tangkap ke atas Datuk Dr Jeffrey Kitingan adalah mengikut proses undang-undang yang biasa dilakukan oleh BPR terhadap mana-mana orang yang dipertuduh melakukan rasuah.

SABAH FOREST INDUSTRIES/ SABAH GAS INDUSTRIES— MENSWASTAKAN

24. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Kewangan menyatakan mengapa Kerajaan Negeri Sabah menswastakan SGI dan SFI: apakah terdapat sebab-sebab kukuh untuk berbuat demikian, dan nyatakan terma-terma dan syarat-syarat bagi penswastatan tersebut.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Oleh kerana soalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat ini adalah sama dengan pertanyaan-pertanyaan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat daripada Semporna dan Hulu Selangor yang dijadual dijawab masing-masing pada 13 dan 16 Mac 1990, maka saya memohon untuk menjawab ketiga-tiga pertanyaan tersebut secara serentak pada hari ini.

Kerajaan membuat keputusan untuk menswastakan Sabah Forest Industries Sdn. Bhd. (SFI) dan Sabah Gas Industries (SGI), sama seperti projek atau perkhidmatan lain yang telah diswastakan, kerana ianya memenuhi

objektif-objektif utama dasar penswastatan negara seperti berikut:

- (i) untuk mengurangkan beban kewangan dan pentadbiran Kerajaan.
- (ii) untuk menggalakkan pertanian, meningkatkan kecakapan dan daya pengeluaran.
- (iii) untuk mempercepatkan pertumbuhan ekonomi negara.
- (iv) untuk mengurangkan saiz dan penglibatan sektor awam dalam ekonomi; dan
- (v) untuk memperbanyakkan peluang-peluang bagi mencapai matlamat Dasar Ekonomi Baru (DEB).

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, disamping menyediakan jaminan ke atas pinjaman-pinjaman komersial, Kerajaan juga terpaksa memberikan pinjaman secara langsung bagi membantu keperluan kewangan kedua-dua agensi ini. Sehingga 31hb. Disember 1989, Kerajaan Persekutuan menjamin pinjaman SGI sebanyak \$715 juta dan memberikan pinjaman sebanyak \$411 juta. Pada tarikh yang sama, Kerajaan Negeri Sabah menjamin pinjaman SFI sebanyak \$776 juta serta memberikan pinjaman sejumlah \$124 juta dan Kerajaan Persekutuan pula memberikan pinjaman sebanyak \$268 juta. Setakat ini, pretasi kewangan kedua-dua agensi ini tidaklah memuaskan. Berdasarkan kepada laporan kewangan tahunan berakhir 31hb Disember 1989 (yang belum diaudit), jumlah kerugian terkumpul SGI dan SFI adalah masing-masingnya sebanyak \$974 juta dan \$332 juta. Fakta-fakta inilah yang merupakan faktor pendorong utama kenapa Kerajaan Persekutuan memutuskan supaya kedua-dua agensi ini diswastakan.

Kerajaan Persekutuan telahpun bersedia untuk menswastakan projek-projek SGI dan SFI dan kini menunggu

jawapan dari Kerajaan Negeri Sabah. Memandangkan prestasi yang tidak memuaskan seperti yang dinyatakan tadi, adalah diharapkan Kerajaan Negeri Sabah akan bersetuju dengan cadangan penswastan kedua-dua projek ini.

GAJI BULANAN PEKERJA LADANG

25. Tuan M. G. Pandithan minta Menteri Buruh menyatakan kenapakah sehingga hari ini pekerja-pekerja ladang terbesar masih belum mendapat gaji bulanan seperti yang diminta. Apakah masalah-masalah yang menggagalkan usaha-usaha mereka. Apakah tindakan Kementerian ini untuk mengatasi masalah ini.

Dato' K. Pathmanaban: Dewasa ini Kesatuan Kebangsaan Pekerja-Pekerja Ladang (NUPW) dan Persatuan Pengeluar-Pengeluar Pertanian Tanah Melayu (MAPA) sedang merundingkan skim gaji dan syarat-syarat perkhidmatan untuk mencapai perjanjian bersama. Persetujuan telah dicapai di antara kedua-dua belah pihak tentang cara mengamalkan peruntukan Akta Kerja 1955 untuk minimum 24 hari gaji dibayar dalam sebulan. Tahap gaji itu dan lain-lain faedah pekerjaan sedang terus dibincangkan antara MAPA dan NUPW.

BEKALAN AIR DI SABAH

26. Tuan Hsing Yin Shean minta Menteri Kerjaraya menyatakan apakah yang menyebabkan kekurangan bekalan air dikebanyakan kawasan bandar diseluruh Sabah, terutamanya di kawasan rumah kos rendah Tanjung Aru. Apakah langkah-langkah segera yang akan diambil oleh Kementerian beliau untuk mengatasi masalah yang dihadapi oleh sebilangan besar kawasan perumahan di Sabah ini.

Datuk Leo Moggie anak Irok: Sukacita ingin saya memaklumkan bahawa bekalan air di negeri Sabah adalah di bawah tanggungjawab kerajaan negeri tersebut. Walau bagaimanapun, saya telah dimaklumkan bahawa masalah kekurangan bekalan air di kawasan bandar di negeri Sabah sedang diatasi.

Langkah-langkah segera yang sedang diambil untuk mengatasi masalah ini adalah kerja-kerja memperbaiki dan mempertingkatkan sistem bekalan air di Kota Kinabalu, Sandakan dan Tawau. Adalah dijangka bahawa kerja-kerja tersebut di Sandakan akan siap menjelang Mei 1990 dimana kapasiti pengeluaran air akan ditambahkannya daripada 30 JLH (Juta Liter Sehari) kepada 90 JLH. Begitu juga, di Kota Kinabalu kerja-kerja tersebut akan siap menjelang hujung tahun 1991 yang akan menambahkan kapasiti pengeluaran daripada 100 JLH kepada 125 JLH. Di Tawau kerja-kerja akan siap menjelang hujung tahun 1991 yang akan menambahkan kapasiti pengeluaran daripada 35 JLH kepada 55 JLH.

GAJI PEKERJA BURUH

27. Tuan Madatang Morejal minta Menteri Buruh menyatakan gaji yang "terendah" bagi seseorang pekerja buruh, yang diizinkan oleh Kementerian Buruh bagi sesuatu majikan. Apakah tindakan Kementerian Buruh kepada majikan yang melanggar garis panduan tersebut.

Dato' K. Pathmanaban: Kadar gaji sektor swasta di negara ini adalah ditetapkan melalui empat cara seperti berikut:

- (i) mengikut perundingan di antara pekerja dan majikan;
- (ii) seperti yang ditetapkan secara perundingan bersama di antara kesatuan sekerja dan majikan;

- (iii) seperti yang ditetapkan oleh Mahkamah Perusahaan apabila sesuatu pertikaian mengenainya dirujuk kepada Mahkamah itu untuk mendapat keputusan; dan
- (iv) seperti yang ditetapkan oleh Majlis-majlis Penetapan Gaji di bawah Akta Penetapan Gaji 1947.

Soal Kementerian Buruh mengizinkan sebarang pembayaran gaji yang rendah tidaklah tertimbul.

Sekiranya timbul situasi di mana majikan tidak membayar gaji seperti yang ditetapkan, pekerja-pekerja berkenaan mempunyai saluran-saluran tertentu untuk mencari penyelesaian seperti berikut:

- (a) Di mana terdapat Perjanjian Bersama, pekerja-pekerja yang terlibat boleh merujuk pertikaian mereka kepada Mahkamah Perusahaan;
- (b) Dalam situasi-situasi lain pekerja-pekerja berkenaan boleh mengadu ke Jabatan Buruh di bawah Seksyen 69 Akta Kerja 1955.

MAS—TAMBANG DAN PERKHIDMATAN

28. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Pengangkutan menyatakan:

- (a) sama ada pihak Kerajaan Persekutuan akan memesankan MAS untuk tambang dari Semenanjung Malaysia ke Sarawak/Sabah dikurangkan;
- (b) bagaimanakah akan perkhidmatan MAS di dalam Sabah dan Sarawak masing-masing diperbaiki untuk menemui keperluan yang kian meningkat di kedua-dua negeri itu,
- (c) bolehkah Sabah dan Sarawak dikecualikan dari peraturan

MAS baru yang dicadangkan di mana penumpang-penumpang yang gagal menaiki kapal-terbang menurut "reservation" dihukum 100% tambangnya.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail:

- (a) Sistem Penerbangan Malaysia (MAS) sedang mengkaji kadar tambang dalam dan luar negeri termasuk dari Semenanjung Malaysia ke Sabah/Sarawak. Kajian ini akan mengambil kira semua faktor termasuk unsur kos operasi penerbangan.
- (b) Kementerian Pengangkutan dan MAS telah dan akan terus mengambil langkah-langkah untuk memperbaiki lagi perkhidmatan penerbangan untuk memenuhi keperluan di Sabah dan Sarawak. Bagi tujuan perkhidmatan penerbangan dalam negeri Sabah dan Sarawak, beberapa langkah telahpun diambil bagi peningkatan jumlah penerbangan dan penambahan kapasiti, khususnya semasa musim-musim perayaan dan cuti sekolah. Boleh dikatakan kesemua bandar utama di Sabah dan Sarawak boleh dihubungi secara terus atau melalui "connections" MAS. Di samping itu, MAS juga telah menyediakan perkhidmatan-perkhidmatan ke beberapa kawasan pedalaman.

Kementerian Pengangkutan yakin, melalui beberapa langkah yang sedang dan akan diambil bagi tujuan meningkatkan perkhidmatan di negeri Sabah dan Sarawak, keperluan penerbangan di kedua-dua negeri tersebut dapat dipenuhi.

- (c) Adalah tidak benar bahawa ada peraturan baru MAS di mana penumpang-penumpang yang

gagal menaiki kapal terbang didenda, 100% tambangnya. Dengan demikian soal mengecualikan mana-mana pihak tidak timbul.

RANCANGAN BUKU HIJAU— PELANCARAN

29. Tuan Mutang Tagal minta Menteri Pertanian menyatakan pencapaian yang sebenar yang dicapai semenjak pelancaran Rancangan Buku Hijau oleh Allahyarham Tun Abdul Razak dalam tahun 1974 dan dilancarkan semula oleh Timbalan Perdana Menteri pada masa itu, Dato Musa Hitam dalam tahun 1983. Adakah Kerajaan bercadang supaya melancarkan Rancangan Buku Hijau ini pada kali ketiga memandangkan sektor pertanian masih jauh ketinggalan jika dibandingkan dengan sektor lain seperti sektor pembuatan.

Dato' S. Subramaniam: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada masa ini, Kerajaan belum bercadang untuk melancarkan Rancangan Buku Hijau buat kali ketiganya kerana Kerajaan telah ada Dasar Pertanian Negara. Di samping itu, Kerajaan mendapati kadar pertumbuhan sektor pertanian terutamanya pengeluaran tanaman makanan telah mencapai kadar yang memuaskan. Walaupun kadar pertumbuhan sektor pertanian serta sumbangan kepada Nilai Kasar Negara telah berkurangan berbanding dengan sektor pembuatan tetapi kadar pertumbuhan serta sumbangannya masih meningkat.

Hasrat Kerajaan yang telah melancarkan rancangan Buku Hijau adalah bertujuan meningkatkan pengeluaran makanan dengan menggalakkan penglibatan penduduk-penduduk kampung supaya dapat berdikari serta ingin maju melalui usaha bercucuk tanam dan menternak di sekeliling

rumah dan sekitar kampung untuk keperluan sendiri mahupun penduduk tempatan. Hasrat Kerajaan ini telah dapat dicapai apabila dapat mengurangkan kenaikan harga makanan dan inflasi. Usaha-usaha rancangan ini juga sedikit sebanyak telah berjaya mencapai matlamat pengeluaran bahan-bahan makanan.

TAHUN MELAWAT MALAYSIA—KEJAYAAN

30. Tuan Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan minta Menteri Kebudayaan dan Pelancongan menyatakan setakat manakah:

- (a) kejayaan dicapai setelah Tahun Melawat Malaysia diisytiharkan;
- (b) bagaimanakah sambutan-sambutan yang diberi pelawat-pelawat luar negeri;
- (c) dan pelawat-pelawat dalam negeri;
- (d) berapa banyakkah tempat dan dimana pertunjukkan budaya dan tarian diadakan tiap-tiap hari bagi kemudahan-kemudahan pelancong-pelancong;
- (e) adakah iklan Melawat Malaysia itu khas untuk melawat Kuala Lumpur dan Pulau Langkawi sahaja; dan
- (f) bagaimanakah persediaan menerima pelawat-pelawat dan pelancong-pelancong dibuat di negeri-negeri selain dari Kuala Lumpur dan bagaimana sambutannya.

Dato' Ng Cheng Kuai:

- (a) Secara khusus tidak dapat dinyatakan mengenai hasil Program Tahun Melawat Malaysia kerana Kementerian dengan kerjasama Jabatan

Imigresen sedang mengumpulkan maklumat mengenai jumlah kemasukan pelancong-pelancong asing ke Malaysia. Walau bagaimanapun secara umum memang jelas didapati kemasukan pelancong adalah bertambah berdasarkan kepada pemerhatian di mana kita sentiasa berjumpa dengan pelancong khususnya di bandar-bandar besar seperti Kuala Lumpur, Pulau Pinang dan di tempat-tempat tumpuan pelancong. Kita juga dimaklumkan bahawa pengusaha-pengusaha utama di bidang pelancongan khususnya pengusaha Hotel dan Syarikat-syarikat Pengembaraan (tour operator) juga mengalami peningkatan di dalam urusaniaga mereka.

- (b) Sambutan para pelawat luar negeri amat menggalakkan. Ini dapat dilihat melalui pemerhatian kita di mana sentiasa saja terdapat pelancong asing di merata tempat khususnya Kuala Lumpur, Johor Bahru dan Pulau Pinang dan beberapa tempat yang menjadi tumpuan pelancong.
- (c) Secara umumnya jumlah pelawat dalam negeri juga adalah bertambah. Ini berdasarkan kepada sambutan-sambutan yang diberi kepada setiap acara yang diadakan sempena Tahun Melawat Malaysia 1990.
- (d) Sepanjang Tahun Melawat Malaysia sebanyak 124 acara telah disenaraikan di seluruh negara. Di mana keadaan-keadaan yang sesuai pertunjukan budaya dan tarian akan diadakan sebagai sebahagian daripada acara-acara yang berkenaan. Di Kuala Lumpur pertunjukan kebudayaan diadakan di setiap hari di

Kompleks Penerangan Pelancongan Malaysia (MATIC) di Jalan Ampang, Kuala Lumpur.

- (e) Iklan Melawat Malaysia adalah untuk menggalakkan para pelancong untuk melawat ke seluruh negara, tidak terhad kepada Kuala Lumpur dan Langkawi sahaja. Dari masa ke semasa Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan dengan kerjasama RTM akan menayangkan iklan mengenai acara-acara yang akan diadakan di seluruh negara untuk makluman orang ramai.
- (f) Sepanjang Tahun Melawat Malaysia dan tahun-tahun berikutnya, semua negeri-negeri diminta menyediakan kemudahan para pelancong, termasuk:
 - (i) tempat penginapan;
 - (ii) kemudahan pengangkutan;
 - (iii) pusat membeli belah/makan serta lain-lain kemudahan awam.

Disamping itu setiap negeri juga akan mengadakan acara-acara tertentu untuk menarik pelancong datang ke negeri berkenaan. Negeri-negeri berkenaan juga sentiasa mengadakan kempen-kempen melalui poster, risalah dan iklan-iklan di RTM dan sehingga ini sambutanannya amat menggalakkan.

PEKERJA LADANG— KEMUDAHAN ASAS

31. Dato' Zainal Abidin bin Johari minta Menteri Buruh menyatakan samada beliau berpuashati dengan keadaan hidup para pekerja ladang dan kemudahan asas yang disediakan oleh majikan di ladang-ladang sekarang ini. Kalau tidak, apakah langkah-langkah tegas bagi mengatasi keadaan yang begitu buruk sekarang ini.

Dato' K. Pathmanaban: Kementerian Buruh telah menjalankan satu tinjauan yang menyeluruh meliputi semua ladang di Semenanjung Malaysia tentang perumahan pekerja, serta perkhidmatan dan lain-lain kemudahan seperti kesihatan, bekalan air, elektrik, sukan dan sebagainya. Tinjauan itu menunjukkan bahawa keadaan di setengah-setengah ladang tidaklah memuaskan.

Ekoran daripada tinjauan itu, dua langkah tegas telah diambil oleh Kementerian Buruh, seperti berikut:

- (a) Membuat rancangan untuk meminda atau menggantikan Akta (Piawai Minima Perumahan) Pekerja 1966 dan Peraturan-perturan di bawahnya, untuk meningkatkan taraf perumahan dan kemudahan-kemudahan asas seperti bekalan air, bekalan elektrik, kemudahan perubatan dan kesihatan, kemudahan sukan, kemudahan tempat menjaga kanak-kanak dan lain-lain lagi bagi pekerja-pekerja ladang. Adalah diharapkan bahawa Rang Undang-undang ini akan dapat dibentangkan dalam Parlimen tidak lama lagi.
- (b) Menubuhkan satu jentera khas untuk menyelaraskan dan mempercepatkan pelaksanaan skim pemilikan rumah bagi pekerja-pekerja ladang serta kemudahan-kemudahan yang lain. Jentera tersebut ialah Jawatankuasa Kebangsaan yang dianggotai oleh wakil-wakil daripada Kerajaan-kerajaan Negeri, Kementerian-kementerian dan agensi-agensi yang berkaitan serta wakil majikan dan pekerja-pekerja ladang. Satu jawatankuasa teknikal juga ditubuhkan dan dipertanggungjawabkan untuk menggubal garis panduan mengenai pelaksanaan Skim Pemilikan

Rumah di ladang-ladang, serta memberi bantuan kepada majikan-majikan yang menghadapi masalah dalam melaksanakan Skim Pemilikan Rumah bagi Pekerja-pekerja. Jawatankuasa ini juga akan mengawasi perkembangan kemudahan-kemudahan untuk masyarakat pekerja di ladang.

Selain daripada itu, tindakan sedang diambil untuk mendaftarkan hospital-hospital di ladang-ladang di bawah Akta Hospital Swasta 1971 dan juga mengawasi perkhidmatan klinik-klinik diladang.

Dengan perlaksanaan langkah-langkah ini, dan kerjasama daripada para majikan ladang, adalah diharapkan kedudukan taraf kehidupan pekerja-pekerja di sektor perladangan akan dapat diperbaiki.

SKIM LATIHAN BELIA

32. Tuan Law Lai Heng minta Menteri Belia dan Sukan menyatakan:

- (a) jumlah kewangan yang disediakan oleh Kerajaan bagi skim latihan belia sejak tahun 1988 hingga hari ini jenis kegiatan yang telah dilancarkan;
- (b) apakah kriteria yang dikenakan ke atas belia yang ingin menyertai latihan di atas Kapal KLD Tunas Samudera; dan
- (c) jumlah kewangan yang diperuntukan untuk tujuan penyelenggaraan dan pemulihan KLD Tunas Samudera bagi tahun 1990.

Menteri Belia dan Sukan (Dato' Seri Haji Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak):

- (a) Jumlah kewangan yang disediakan oleh Kerajaan bagi Skim

Latihan Belia sejak tahun 1988
hingga hari ini ialah sebanyak

\$17.58 juta. Pecahan adalah
seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Cawangan Latihan dan Bimbingan</i>	<i>Pusat latihan Belia Peretak</i>	<i>Pusat Latihan Belia Dusun Tua</i>	<i>Jumlah</i>
1988	\$1,605,408	\$1,232,609	\$5,794,420	8,632,437
1989	\$1,569,980	\$1,258,090	\$6,121,220	8,949,290
				17,581,727

Jenis kegiatan yang telah di-
lancarkan adalah seperti berikut:

(1) Aktiviti Cawangan Latihan dan
Bimbingan

- (i) Kursus Dorongan Latihan
Sambil Bekerja
- (ii) Kursus Bimbingan Ker-
jaya Negeri
- (iii) Bengkel Kerjaya Bekas
Pelatih
- (iv) Kursus Asas Kontraktor
- (v) Kursus Latihan Pengajar I
- (vi) Kursus Latihan Pengajar
II
- (vii) Seminar Pemudahcara
Kerja Belia
- (viii) Latihan Kemahiran Luar
Negeri
- (ix) Latihan Sambil Bekerja
- (x) Kursus Jurutunjuk Kema-
hiran Industri Tempatan
- (xi) Latihan Kemahiran Indus-
tri Tempatan
- (xii) Kursus Pengurusan
Bengkel Latihan Kema-
hiran Industri Tempatan
- (xiii) Rombongan Pertukaran
Kemahiran Kraftangan di
Indonesia

(2) Aktiviti Pusat Latihan Belia
Peretak

- (i) Kursus Seni Foto
- (ii) Kursus Seni Solek
- (iii) Kursus Jahitan
- (iv) Kursus Memproses
Makanan
- (v) Kursus Masakan dan
Katering

(vi) Penyediaan Kuih Muih

(vii) Kursus Kepimpinan

(3) Aktiviti Pusat Latihan Belia
Dusun Tua

- (i) Kursus Pendawaian
Elektrik
- (ii) Elektronik/RTV
- (iii) Mekanik Kenderaan
Motor
- (iv) Mekanik Jentera Pertanian
- (v) Mekanik Motosikal
- (vi) Mekanik Am
- (vii) Pemesen Am
- (viii) Kimpalan Gas dan Arka
- (ix) Tukang Jahit dan Pemo-
tong Pakaian
- (x) Pembuat Pakaian Wanita
- (xi) Pertanian Bersepadu
- (xii) Memproses Hasil Per-
tanian
- (xiii) Operator Jentera Berat
- (xiv) Asas Pertanian

(b) Kriteria yang dikenakan kepada
belia yang ingin menyertai
latihan ini adalah seperti
berikut:

- (i) Umur: 18-26 tahun
- (ii) Mempunyai asas berenang
- (iii) Sihat tubuh badan
- (iv) Ahli Persatuan Belia

(c) Jumlah kewangan yang di-
peruntukan untuk tujuan
penyelenggaraan dan pemulihan
KLD Tunas Samudra bagi
tahun 1990 ialah \$50,000.00.

PELABURAN PROSES YANG DILULUSKAN

33. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan untuk setiap tahun bagi tempoh 1985-1989:

- (a) Jumlah pelaburan asing; tempatan dan usahasama yang dilaburkan di Malaysia;
- (b) amaun setiap kumpulan di atas ini yang melabur di setiap negeri di Malaysia;
- (c) jenis pelaburan yang telah dilaburkan; dan
- (d) mengapa Negeri Sabah diasingkan daripada program pelaburan

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan dan Perindustrian (Dato' Dr K. S. Nijhar): Bagi tempoh 1985-1989 jumlah cadangan modal pelaburan bagi projek-projek yang diluluskan adalah sebanyak \$36,093.3 juta dimana pelaburan asing adalah sebanyak \$18,237.9 juta manakala pelaburan tempatan adalah sebanyak \$17,855.4 juta. Dalam tempoh ini, bilangan projek yang telah diluluskan secara usahasama adalah sebanyak 83 projek dengan cadangan modal pelaburan sebanyak \$3,365.00 juta.

Secara keseluruhan bagi tempoh yang sama, Negeri Selangor telah berjaya menarik pelaburan yang terbesar iaitu sebanyak \$10,616 juta; diikuti dengan Negeri Johor (\$6,536 juta), Negeri Sarawak (\$4,565 juta), Pulau Pinang (\$3,069 juta) dan Negeri Sabah (\$2,809 juta).

Dari segi sektor industri pula, pelaburan yang terbesar adalah di dalam sektor elektrik dan elektronik, diikuti dengan sektor pengilangan makanan, Petroleum dan Batu Arang dan Barang Logam Asas.

Maklumat-maklumat mengenai pelaburan mengikut pecahan Negeri dan kumpulan industri yang dikehendaki oleh Ahli Y.B. adalah terlalu terperinci untuk dijawab secara lisan. Oleh yang demikian saya akan beri maklumat-maklumat ini secara bertulis.

Daripada perangkaan yang ada, adakah tidak benar dakwaan bahawa Negeri Sabah telah diasingkan daripada program perindustrian. Negeri Sabah pada ketika ini menduduki tempat kelima dari segi pembahagian pelaburan.

PROJEK MASYARAKAT DI AMPANG

34. Tuan Liew Ah Kim minta Perdana Menteri menyatakan bagaimana wang awam sejumlah \$9,000 diberi kepada Bahagian MIC Ampang Jaya iaitu sebanyak \$4,000 diberi untuk kerja-kerja paip air serta bekalan peralatan untuk Dewan MIC Ahmad Razali dan \$5,000 pula diberi untuk bekalan perabot-perabot pejabat untuk Dewan MIC Kampung Bukit Belachan sungguhpun kedua-dua Dewan MIC tersebut tidak wujud langsung; bukankah perbuatan sedemikian di mana wang awam disalurkan kepada parti-parti komponen Barisan Nasional merupakan penyalahgunaan wang awam untuk kepentingan Parti Siasah; apakah tindakan undang-undang yang diambil terhadap MIC yang terlibat, dan nyatakan langkah-langkah yang diambil untuk menghentikan perbuatan sedemikian.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Dr Siti Zaharah binti Haji Sulaiman): Permohonan-permohonan bagi projek-projek masyarakat boleh dibuat oleh seorang Wakil Rakyat bagi pihak mana-mana masyarakat tempatan dan diberi kepada masyarakat berkenaan. Dalam kes ini, permohonan peruntukan

bagi melaksanakan projek-projek khas telah dibuat oleh seorang Wakil Rakyat dan telah diberi kepada penduduk tempatan bagi memasang paip serta memberi kelengkapan dan kerusi-kerusi bagi dua buah dewan masyarakat yang terletak di Ampang. Tidak ada peruntukan yang diberi kepada mana-mana cawangan MIC. Peruntukan-peruntukan telah dibuat kepada Pejabat Daerah Ulu Langat. Kelengkapan-kelengkapan dan kerusi-kerusi yang dibekalkan oleh Pejabat Daerah boleh di dapati di kedua-dua buah dewan berkenaan untuk kegunaan masyarakat tempatan. Oleh yang demikian soal tindakan undang-undang ke atas mana-mana Parti Komponen Barisan Nasional tidaklah berbangkit.

SKIM RUKUN TETANGGA

35. Tuan Law Lai Heng minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) keberkesanan Skim Rukun Tetangga sejak dilancarkan dalam tahun 1983; dan
- (b) apakah tindakan yang bakal diambil untuk "menghidupkan semula" skim tersebut memandangkan ia begitu senyap sejak beberapa tahun kebelakangan ini.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Raja Dato' Ariffin bin Raja Sulaiman): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Skim Rukun Tetangga telah dilancarkan pada tahun 1975 di bawah pengawasan Majlis Keselamatan Negara dan bukannya 1983. Pada masa itu Skim ini menekankan aspek-aspek keselamatan dengan mewajibkan rondaan. Pada tahun 1983 Skim ini di letakkan di bawah Lembaga Perpaduan Negara dan diubahsuai dan konsep kejiranan diperkenalkan.

Dengan pengenalan konsep ini, penekanan Skim Rukun Tetangga

adalah ke atas pemupukan semangat kejiranan dan perasaan muhibah di kalangan penduduk tempatan yang berbilang keturunan melalui aktiviti-aktiviti penggalakan secara tersusun dan terancang.

Sejak konsep ini dilancarkan dalam tahun 1983, aktiviti-aktiviti penggalakan yang dijalankan melalui kegiatan-kegiatan Rukun Tetangga ini telah berjaya memupuk dan mempertingkatkan semangat kejiranan di kalangan penduduk tempatan yang berbilang keturunan dan telah menjadi salah satu pendekatan yang paling berkesan untuk mempercepatkan proses pembangunan bangsa Malaysia yang bersatu padu.

Kenyataan bahawa "skim tersebut telah senyap sejak beberapa tahun kebelakangan ini" adalah tidak benar. Tanggapan ini mungkin timbul berikutan dengan ketiadaan rondaan wajib pada masa ini.

Sebaliknya, Skim Rukun Tetangga telah berkembang dan bilangan kawasan dan sektor Rukun Tetangga yang diwujudkan diseluruh negara telah pun meningkat dari 714 pada tahun 1983 kepada 1,034 pada tahun 1989. Dalam tempoh ini juga Skim Rukun Tetangga telah diperluaskan ke negeri Sabah, Sarawak dan Wilayah Persekutuan Labuan.

Aktiviti-aktiviti penggalakan anjuran Jawatankuasa Rukun Tetangga bagi memupuk semangat kejiranan dan perpaduan di kalangan masyarakat setempat, telah berjalan dengan lancar.

Untuk memperluaskan lagi peranan Skim Rukun Tetangga dalam mempertingkatkan semangat perpaduan dan muhibah di kalangan remaja/belia dan kaum wanita, Cawangan Jiran Muda dan Jiran Wanita telah juga diwujudkan. Sehingga hujung tahun 1989 terdapat sebanyak 375 Jiran Muda dan 355 Jiran Wanita di seluruh negara.

BANJIR DI KUALA LUMPUR

36. Tuan Haji Abdul Razak bin Haji Abu Samah minta Perdana Menteri menyatakan sungguhpun Kuala Lumpur telah dianggap sebagai Bandaraya yang indah dan bersih, tetapi masih lagi belum dapat mengatasi air yang melimpah di atas jalan apabila hari hujan dan begitu longgang-longgang yang tidak cukup untuk menampung air untuk kering dengan serta merta. Ini menjadikan jalan-jalan utama di Kuala Lumpur ini tergendala oleh kenderaan-kenderaan yang lalu dan menyebabkan kesesakan lalu lintas.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Drs Sulaiman bin Mohamed): Banjir yang sering berlaku di beberapa tempat di Kuala Lumpur disebabkan faktor-faktor berikut:

- (a) Kawasan persekitaran yang rendah.
- (b) Hujan lebat dengan ketumpatan yang tinggi mengakibatkan berlakunya limpahan air daripada parit-parit dan juga terjadi aliran balik (back-flow) daripada sungai-sungai.
- (c) Parit-parit dan pembetung air tersumbat akibat pembuangan sampah berleluasan ke dalam parit terutama oleh setinggan-setinggan yang tinggal di tebing sungai dan parit-parit besar. Pembuangan sampah terus ke dalam parit-parit oleh penjaja juga mengakibatkan parit dan paip pembetung tersumbat.
- (d) Aras perut sungai yang tinggi hasil dari mendakan pasir-pasir di perut sungai berpunca dari kawasan pembangunan dan perlombongan.

Rancangan penghapusan masalah banjir di Wilayah Persekutuan adalah merupakan satu program yang berterusan. Program ini bukan sahaja

melibatkan perbelanjaan yang besar tetapi ianya merangkumi peruntukan tahunan bagi kerja-kerja penyelenggaraan. Melalui program tebatan banjir, Kerajaan dengan kerjasama DBKL telah menjalankan kerja-kerja untuk mewujudkan satu sistem rangkaian parit induk yang sempurna bagi mengurangkan kejadian banjir di Bandaraya. Sehingga kini, sebanyak 40 projek-projek perparitan yang bernilai \$65 juta telah dilaksanakan di antara tahun 1981-1989.

Selain daripada itu, di antara tahun 1990-1994, DBKL dianggarkan akan membelanjakan sebanyak \$23.0 juta untuk projek perparitan.

DAFTAR PEMILIH—PAMERAN

37. Tuan Haji Ibrahim bin Ali meminta Perdana Menteri menyatakan kedudukan sebenar Daftar Pemilih yang mana selepas timbulnya begitu banyak bantahan dari para pemilih yang dikeluarkan atau dipindahkan dari kawasan mereka seperti yang berlaku di kawasan Parlimen Besut baru-baru ini dan lain-lain tempat. Pihak Suruhanjaya Pilihanraya sendiri telah mengakui bahawa Daftar Pemilih sekarang ini perlu dikemaskini secara menyeluruh sebelum ianya boleh dianggap benar-benar bebas dari sebarang penyelewengan. Seterusnya meminta penjelasan dari Y.B. Menteri di Jabatan Perdana Menteri apakah motif sebenar membenarkan pihak Kemas membantu Suruhanjaya Pilihanraya membuat pendaftaran pemilih bermula 1hb Mac 1990, kerana Kemas adalah alat secara langsung kepada Parti UMNO Baru dan Barisan Nasional.

Dato' Dr Sulaiman bin Haji Daud: Orang-orang yang berkelayakan adalah berhak mengemukakan tuntutan dan bantahan apabila rang daftar pemilih dipamerkan kepada orang ramai. Dalam hal ini semua Pegawai Pendaftaran dikehendaki menerima

semua tuntutan dan bantahan itu untuk siasatan.

Pada ketika ini terdapat sedikit masalah dalam daftar pemilih. Di antaranya ialah terdapatnya pergandaan nama dan nombor kad pengenalan dan nama-nama pemilih yang telah meninggal dunia. Di samping itu adanya bantahan dari para pemilih yang mengatakan nama-nama mereka dikeluarkan dan dipindahkan dari kawasan mereka. Kesalahan dan kesilapan sentiasa diperbetulkan oleh SRP sepanjang masa.

Dalam menyediakan daftar pemilih ini banyak peringkat yang terlibat iaitu pemerosesan pada peringkat bahagian Pilihanraya, pemerosesan di peringkat negeri dan seterusnya pemerosesan di peringkat Ibu Pejabat SPR sebelum bahan-bahan berkenaan disediakan daftar pemilih yang lengkap. Di dalam pemerosesan ini terdapat sedikit sebanyak kesilapan-kesilapan teknikal seperti kesilapan memasukkan nombor kad pengenalan, ejaan nama dan sebagainya. Namun demikian kesilapan-kesilapan ini tidak memudaratkan atau tidak menyebabkan kepentingan pemilih-pemilih yang terlibat terancam. Pembetulan biasanya dibuat di tempat mengundi bagi nombor kad pengenalan yang salah atau nama-nama yang dieja salah.

Di samping itu, ada pula pergandaan disebabkan oleh pengundi-pengundi dan pihak-pihak yang kepentingan seperti parti-parti politik telah membantu pihak-pihak tertentu untuk mendaftar lebih daripada sekali atau mendaftar menggunakan fakta yang tidak betul yang menyebabkan terdapat pergandaan nama yang sama.

Di samping itu, terdapat pula pemilih-pemilih yang mati yang maklumatnya tidak sampai atau tidak disampaikan kepada SPR dalam masa yang sepatutnya. Maka dengan demikian terdapat pemilih-pemilih

yang mati yang namanya masih berada dalam daftar pemilih.

SPR mengambil berbagai-bagai tindakan dengan menggunakan berbagai cara dan ikhtiar untuk membersihkan daftar pemilih itu daripada kesalahan-kesalahan yang dinyatakan tadi. Usahnya sentiasa mendapat kejayaan. Tetapi oleh kerana terdapat elemen-elemen dari luar yang sentiasa bergerak menambahkan masalah untuk tujuan menipu SPR (Y.B. pun tahu bagaimana caranya) maka tindakan-tindakan Suruhanjaya itu nampaknya tidak ada akhirnya (no end to the problem).

Pemilihan Penolong Pegawai Pendaftaran adalah dilakukan oleh Suruhanjaya Pilihanraya. Sesiapa sahaja yang difikirkan layak, terutama pegawai-pegawai kerajaan yang mempunyai hubungan rapat dengan masyarakat tempatan, boleh dilantik sebagai Penolong Pegawai Pendaftaran dan mereka dikehendaki sentiasa bersikap adil tanpa mengamalkan diskriminasi ketika menjalankan pendaftaran pemilih. Sekiranya terdapat kakitangan KEMAS (juga kakitangan kerajaan) yang dipilih menjalankan tugas Penolong Pegawai Pendaftaran ianya adalah secara kebetulan sahaja samalah seperti kakitangan Kerajaan yang lain.

MAS—JENIS PESAWAT/ KEUNTUNGAN

38. Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis minta Menteri Pengangkutan menyata-

- (a) pesawat-pesawat MAS yang manakah yang paling tua sekali yang masih digunakan sekarang dan yang manakah yang paling baru. Sila senaraikan.
- (b) berapakah keuntungan MAS dari seluruh operasinya. Berapakah keuntungan operasinya

dalam negeri mengikut sektor (KL-Kuching, Kuching—KK, KL—Singapura, Singapura—Kuching—KK, dan lain-lain); dan

- (c) bagi Tahun Melawat Malaysia ini adakah pesawat-pesawat MAS mencukupi.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail:

- (a) Pesawat Penerbangan Malaysia (MAS) yang “matured” sekali dan masih dalam perkhidmatan ialah pesawat F27 yang dibeli dalam tahun 1971. Pesawat MAS yang paling baru sekali ialah F50 yang diterima pada bulan Disember 1989.
- (b) Hasil keuntungan yang diperolehi oleh MAS pada tahun kewangan 1988/89 dari seluruh operasi ialah \$154.382 juta selepas cukai. Untuk makluman Yang Berhormat, MAS hanya—mengukur keuntungan/kerugiannya dari segi kawasan. Keuntungan/kerugian tersebut telah pun diberi jawapan pada 5 Mac 1990 semasa menjawab soalan Y.B. Tuan Samson Chin Chee Tsu.
- (c) Pesawat-pesawat MAS yang sedia ada adalah mencukupi untuk menampung keperluan-keperluan Tahun Melawat Malaysia. Untuk makluman Yang Berhormat MAS, akan membeli/menyewa lebih banyak kapalterbang dalam tahun ini. Pembelian/penyewaan kapal-terbang-kapalterbang ini akan juga menampung keperluan Tahun Melawat Malaysia. Untuk makluman Yang Berhormat juga, MAS akan menerima sebuah pesawat B747-400 dalam bulan Oktober tahun ini.

BADAN DAKWAH DIDAFTARKAN

39. Tuan Haji Mohammed Subky bin Haji Abdul Raof minta Menteri Dalam Negeri menyatakan sama ada pihak Kerajaan akan mengambil langkah mengarahkan setiap badan yang menguruskan hal-hal dakwah didaftarkan serta dikawal seperti pertubuhan-pertubuhan lain di bawah Akta Pertubuhan.

Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri (Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad): Seksyen 6 Akta Pertubuhan 1966 telah pun sedia memperuntukkan bahawa mana-mana pertubuhan yang terdiri dari tujuh atau lebih ahli hendaklah membuat permohonan kepada Pendaftar Pertubuhan untuk didaftarkan. Dengan demikian soal untuk mengeluarkan arahan lagi adalah tidak timbul.

JABATAN PENJARA— PENYUSUNAN PENTADBIRAN

40. Datin Paduka Hajjah Rahmah binti Othman minta Menteri Dalam Negeri menyatakan dalam usaha kerajaan menyusun semula pentadbiran Jabatan Penjara, apakah tindakan kerajaan kepada pegawai-pegawai penjara yang telah memberi segala kemewahan, kemudahan dan keselesaan kepada penghuni penjara dan bayarannya baru-baru ini.

Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad: Kerajaan telah pun melantik secara pertukaran sementara seorang pegawai kanan polis sebagai Ketua Pengarah Penjara dan tindakan ini adalah bertujuan untuk menyusun pentadbiran Jabatan Penjara supaya ianya dapat melaksanakan tugas-tugas “custodial” dan pemulihan dengan licin dan lebih berkesan lagi. Ini memerlukan tahap disiplin yang tinggi dan mana-mana pegawai yang didapati

menyalahi mana-mana peraturan penjara termasuklah memberi layanan istimewa kepada penghuni-penghuni-nya akan dikenakan tindakan tatatertib.

BEKAS KOMUNIS DALAM KERAJAAN

41. Dato' Zainal Abidin bin Johari minta Menteri Dalam Negeri menyatakan pandangan Kerajaan sekarang ini terhadap beberapa orang komunis Malaya yang pada suatu ketika ditahan dan telah membuat pengakuan secara terbuka tentang penglibatan mereka dalam komunis dan sekarang ini mendapat tempat dalam parti pemerintah dan Kerajaan.

Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad: Mereka yang pernah ditahan kerana dipengaruhi oleh fahaman komunis, tidak kira apa keturunan mereka, sekiranya mereka telah tidak lagi berpegang kepada ideologi dan perjuangan komunis, mereka mempunyai peluang sepertimana lain-lain rakyat Malaysia untuk membuktikan taat setia dan memberi sumbangan kepada pembangunan negara. Ini selaras dengan amalan demokrasi yang menjadi dasar pemerintah negara kita.

GERAKAN DAFTARAN NEGARA

42. Tuan Jawah Anak Gerang minta Menteri Dalam Negeri menyatakan bilakah Kerajaan dapat mengadakan Gerakan Daftaran Negara (National Registration Exercise) di seluruh negara untuk mengatasi masalah Kad Pengenalan dan Sijil Kelahiran yang sedang dihadapi oleh banyak penduduk di negara ini.

Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad: Kerajaan tidak bercadang untuk mengadakan Gerakan Daftaran

Negara di seluruh negara kerana masalah Kad Pengenalan dan Sijil Kelahiran hanya dihadapi oleh sebilangan penduduk masyarakat kawasan pendalaman di Sarawak dan Sabah sahaja. Program Jabatan Pendaftaran Negara bagi mengatasi masalah ini terbukti telah berkesan dan mendapat sambutan yang menggalakkan dari pendudukan berkenaan.

GOLONGAN ANTI-KERAJAAN

43. Datuk Haji Basri bin Bajuri minta Menteri Dalam Negeri menyatakan sama ada beliau sedar bahawa sikap toleransi Kerajaan hari ini telah diambil kesempatan oleh golongan-golongan anti-Kerajaan bagi menghasut, mentomah dan memfitnah Kerajaan sehingga Kerajaan kelihatan seolah-olah tidak berwibawa. Jika ya, bilakah Kerajaan akan mengambil tindakan-tindakan tegas terhadap mereka yang terlibat dengan menggunakan akta ISA atau akta hasutan.

Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad: Kerajaan sedar bahawa sikap toleransi yang diamalkan Kerajaan hari ini telah diambil kesempatan oleh golongan pihak-pihak tertentu bagi melemparkan hasutan, tohmahan dan fitnah terhadap Kerajaan. Sungguhpun demikian, oleh kerana semua rakyat tahu dan sedar akan niat jahat mereka itu, ini semua tidaklah menjejaskan kewibawaan Kerajaan malahan kedudukan Kerajaan hari ini jelas lebih kukuh dan teguh lagi. Walau bagaimanapun, sekiranya kegiatan-kegiatan mereka boleh mengganggu gugat ketenteraman awam dan memudaratkan kestabilan dan keselamatan negara, Kerajaan tidak akan teragak-agak untuk bertindak dengan tegas terhadap mereka mengikut lunas-lunas undang-undang negara.

JALAN KAMPUNG—KENAIKAN TARAF

44. Tuan Haji Mohamed Yaakob minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan berapa banyak jalan-jalan kampung yang akan dinaikkan taraf tar di seluruh Negeri Kelantan tahun ini 1990.

Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Tuan Abdul Ghafar bin Baba): Pada tahun 1990 ini dianggarkan sebanyak 309.5 km jalan-jalan kampung akan dinaikkan taraf di seluruh Negeri Kelantan dengan peruntukan yang telah diluluskan sebanyak \$13 juta.

(Soalan No. 45. Sila lihat Jawapan No. 34 pada 27-2-1990).

POSLAJU—MELUASKAN PERKHIDMATAN

46. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan sama ada beliau bercadang meluaskan perkhidmatan Poslaju ke beberapa buah bandar lagi selain daripada 18 buah Pejabat Pos yang telah disebutkan di dalam senarai yang bertajuk Poslaju Malaysia. Mengenai Perkhidmatan Poslaju peringkat antarabangsa adakah Kerajaan bercadang untuk meluaskan ke beberapa buah negara lain seperti Arab Saudi, Pakistan, India, Turki, Kuwait dan lain-lain. Nyatakan perbezaan di antara perkhidmatan berkontrak dengan perkhidmatan atas permintaan.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Seri S. Samy Vellu): Jabatan Perkhidmatan Pos, Malaysia, telah memperkenalkan Perkhidmatan Poslaju Antarabangsa pada tahun 1982 dan Perkhidmatan Poslaju Dalam Negeri

pada 10hb Mac, 1988. Perkhidmatan Poslaju telah diperluaskan sejak ia diwujudkan. Bagi perkhidmatan dalam negeri, perkhidmatan boleh didapati di 45 buah Pejabat Pos di seluruh negara dan bagi perkhidmatan antarabangsa, perkhidmatan boleh didapati di 18 buah Pejabat Pos utama sahaja. Memandangkan sambutan yang amat menggalakkan Jabatan Perkhidmatan Pos sedang mengkaji kemungkinan memperluaskan perkhidmatan ini dalam negeri di beberapa Pejabat Pos tertentu di mana perkhidmatan ini boleh diperkenalkan tanpa menambah kaki-tangan.

Setakat ini perkhidmatan antara-bangsa diadakan dengan 24 buah negara dan dijangka bilangan ini akan bertambah memandangkan adanya permintaan daripada beberapa buah negara untuk mengadakan perkhidmatan ini. Di antara negara-negara yang telah mengemukakan permohonan ialah:

1. Pakistan	14. Australia
2. India	15. Ivory Coast
3. Bangladesh	16. Turki
4. United Arab Emirates	17. Papua New Guinea
5. Macau	18. Luxembourg
6. Qatar	19. Greek
7. Argentina	20. Portugal
8. Brazil	21. Venezuala
9. Denmark	22. Iraq
10. Mali	23. Iceland
11. Tunisia	24. Guatemala
12. Senegal	25. Ethiopia
13. Bolivia	26. Italy

Permohonan-permohonan tersebut sedang dikaji.

Untuk makluman Yang Berhormat, terdapat 2 kategori Perkhidmatan Poslaju iaitu:

- (i) Perkhidmatan Berkontrak; dan
- (ii) Perkhidmatan Atas Permintaan.

Perkhidmatan Berkontrak

Di bawah perkhidmatan berkontrak, pelanggan dikehendaki menandatangani kontrak dengan pihak Jabatan

Perkhidmatan Pos dan satu kad kuasa akan dikeluarkan kepada pelanggan berkenaan. Pihak Jabatan akan membuat pungutan benda-benda yang hendak diposkan daripada pelanggan berkenaan mengikut jadual yang tertentu (door-to-door collection service). Tiada bayaran pos dikenakan pada waktu pengeposan. Dalam lain perkataan pelanggan berkontrak dibenarkan untuk mengepos benda-benda poslaju secara kredit. Setiap bulan Jabatan akan mengemukakan bil kepada pelanggan untuk dibuat pembayaran yang sewajarnya. Setakat ini Jabatan Perkhidmatan Pos mempunyai sejumlah 849 pelanggan berkontrak di seluruh negara.

Perkhidmatan Atas Permintaan

Perkhidmatan atas Permintaan adalah untuk memenuhi keperluan-keperluan Ad-Hoc orang perseorangan atau mana-mana organisasi. Di bawah perkhidmatan ini pelanggan dikehendaki membawa benda-benda yang hendak diposkan ke kaunter salah satu daripada pejabat-pejabat pos yang mengendalikan perkhidmatan poslaju dan bayaran hendaklah dibuat secara tunai semasa pengeposan.

Setem Pos tidak perlu digunakan ke atas benda-benda poslaju, Jumlah bayaran pos yang dikenakan dicatatkan di atas Label Alamat Poslaju (Pos PL1) dan pelanggan diberi resit sebagai bukti pengeposan.

MAKANAN HARIAN MENGANDUNGI ASID BORIK

47. Tuan S. S. Subramaniam minta Menteri Kesihatan menyatakan adakah beliau sedar beberapa banyak makanan-makanan harian kita seperti "noodles", "fish balls" dan "Kuay Teow" mempunyai racun "boric acid" pada paras berlebihan dan ini telah dan sedang menimbulkan masalah

kesihatan kepada rakyat kita. Adakah pihak Kementerian membuat suatu sistem pemeriksaan secara menyeluruh untuk memeriksa kilang-kilang yang membuat makanan-makanan tersebut. Walaupun undang-undang baru di atas kilang-kilang tersebut akan menaikkan harga barangan tersebut, bukankah ini lebih baik jika dibandingkan dengan masalah kesihatan kepada rakyat. Apakah undang-undang boleh dicadangkan untuk mengawasi rakyat kita dari masalah tersebut.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan (Tuan Chua Jui Meng): Untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian Kesihatan sedar bahawa masih terdapat makanan-makanan harian yang mengandungi asid borik.

Dari hal sistem pemeriksaan, untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian Kesihatan telah menggunakan satu sistem pengawasan yang merangkumi aktiviti pemeriksaan premis dari segi penentuan kebersihan dan amalan penlangan yang baik (Good Manufacturing Practice). Semasa aktiviti-aktiviti itu, sampel-sampel makanan juga diambil untuk dianalisa.

Sebagai contoh dalam tahun 1989, pegawai-pegawai berkuasa di bawah Akta Makanan 1983 telah mengambil sebanyak 1,451 sampel makanan dan hanya 113 sampel mengandungi asid borik. Nasihat dan amaran telah diberikan kepada pengusaha-pengusaha makanan harian seperti mi kuning, koey teow, loh see fun, fucuk, bebola ikan, dan sebagainya supaya menghentikan amalan penggunaan asid borik. Untuk makluman Yang Berhormat seterusnya, dalam tahun 1989 juga seramai 55 pengusaha makanan telah didakwa di Mahkamah kerana menggunakan asid borik dalam pengeluaran makanan dan didenda sejumlah \$47,500.00.

Buat masa ini, Kementerian Kesihatan berpendapat bahawa undang-undang makanan yang sedia ada adalah lengkap untuk mengawal keselamatan makanan. Walau bagaimanapun, Kementerian Kesihatan dan pihak Penguasa-penguasa Tempatan sentiasa berusaha untuk mempertingkatkan pengawasan terhadap premis-premis makanan.

TAHANAN DI BAWAH ORDINAN DARURAT

48. Tuan Karpal Singh minta Menteri Dalam Negeri menyatakan bilangan orang tahanan dalam negeri yang ditahan di bawah Ordinan Darurat (Ketenteraman Awam dan Mencegah Jenayah) 1969.

Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad: Pada masa ini seramai 246 orang sedang menjalani Perintah Tahanan di bawah Ordinan Darurat (Ketenteraman Awam dan Mencegah Jenayah) 1969.

TANAH TERBIAR— KELUASAN

49. Tuan Ong Tee Keat minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan:

- (a) keluasan tanah terbiar di seluruh negara sehingga kini;
- (b) keluasan tanah terbiar yang berjaya dipulihkan pada tahun 1987, 1988 dan 1989;
- (c) keluasan tanah terbiar yang dibangunkan untuk menjadi tapak perindustrian pada tahun 1988 dan 1989;
- (d) apakah rintangan atau masalah yang dihadapi untuk memulihkan tanah terbiar.

Tuan Abdul Ghafar bin Baba:

- (a) keluasan tanah terbiar yang terdapat diseluruh negara ialah 565,000 hektar.
- (b) keluasan tanah terbiar yang berjaya dipulihkan pada tahun 1987 ialah seluas 25,162 hektar, 1988–25,115 hektar dan tahun 1988–20,989 hektar. Bagi tanah terbiar yang dimajukan oleh Agensi-agensi di bawah Kementerian Pertanian pula ialah pada tahun 1987–2,150 hektar, 1988–4,373 hektar dan 1989–4,079 hektar.
- (c) Tiada tanah terbiar yang dibangunkan oleh Agensi Pembangunan tanah untuk dijadikan tapak perindustrian pada tahun 1988 dan 1989.
- (d) peranan FELCRA ialah memberi keutamaan kepada pembangunan tanah yang dihalalkan kepada pemulihan tanah-tanah yang terbiar yang mempunyai hak milik. Oleh itu kesulitan berlaku adalah untuk mengesan pemilik tanah terutamanya yang telah meninggal dunia.

(Soalan No.50—Sila rujuk Kepada Jawapan untuk Soalan No. 4 Pada 27-2-1990).

ORANG ASLI— MENAIKKAN TARAF HIDUP

51. Tuan Chew Kam Hoy minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) setakat manakah Jabatan Hal Ehwal Orang Asli (JHEOA) itu berkesan meningkatkan taraf hidup Orang-orang Asli di Semenanjung Malaysia; dan
- (b) jumlah yang diperuntukkan kepada JHEOA untuk tujuan penyelenggaraan dan penyediaan kemudahan-kemudahan asas seperti bekalan elektrik,

air, sekolah dan lain-lain lagi pada tahun 1988-1990.

Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad:

(a) Jabatan Hal Ehwal Orang Asli telah berjaya membangunkan taraf hidup Orang Asli secara menyeluruh di dalam bidang sosio-ekonomi dengan mengadakan kemudahan-kemudahan asas seperti bekalan air, letrik, jalan, pembangunan tanah untuk pertanian seperti kelapa sawit, getah, dusun, ternakan lembu/kambing dan ternakan ikan air tawar. Pembukaan tanah ala Felda telah berjaya dilaksanakan di beberapa tempat. Usaha-usaha ini akan diteruskan dan dipertingkatkan lagi di dalam Rancangan Malaysia Ke-6. Manakala di dalam bidang pendidikan dan kesihatan pula sekolah-sekolah dan asrama telah dibina. Dalam bidang kesihatan pula, didikan dan rawatan perubatan secara moden telah diadakan untuk mempertingkatkan taraf kesihatan orang-orang Asli.

(b) Peruntukan yang disediakan bagi penyediaan dan penyelenggaraan kemudahan-kemudahan asas seperti bekalan letrik, air, sekolah dan lain-lain untuk tahun 1988 hingga 1990 adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Peruntukan</i>
1988	\$ 7,984,000.00
1989	\$ 9,467,000.00
1990	\$ 7,448,000.00

**PERKHIDMATAN AWAM—
SAIZ KAKITANGAN**

52. Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad minta Perdana Menteri menyatakan:

(a) saiz kakitangan Perkhidmatan Awam dan mutu perkhidmatan-

nya kini banyak dibincangkan. Sila turunkan bilangannya dan beri gambaran saiz itu jika dibandingkan dengan lain-lain negara—apakah ia kecil atau besar. Dan apakah saiz yang terbaik;

- (b) Kerajaan membesarkan saiz Perkhidmatan Awam sebagai satu langkah untuk mengurangkan pengangguran. Sejauh manakah langkah ini praktikal dan boleh menyelesaikan masalah pengangguran itu baik dari jangka pendek mahupun jangka panjang; dan
- (c) kekesanan perkhidmatan juga dibangkitkan kini. Adakah Kerajaan bersetuju bahawa ia adalah natijah dari kegagalan kempen “Kepimpinan Melalui Teladan” dan ia adalah kesan dan pengaruh yang diperolehi dari teladan “Kepimpinan Melalui Teladan” itu sendiri.

Raja Dato' Ariffin bin Raja Sulaiman: Jumlah jawatan Perkhidmatan Awam (tidak termasuk Polis dan Tentera) ialah 786,480. Pecahannya mengikut komponen-komponen utama berakhir 1988 adalah seperti berikut:

<i>Kompenen</i>	<i>Bilangan Perjawatan</i>
Perkhidmatan Awam (Persekutuan)	483,449
Perkhidmatan Awam (Negeri)	110,833
Badan Berkanun (Persekutuan)	111,356
Badan Berkanun (Negeri)	22,203
Penguasa Tempatan	58,639
	786,480

Adalah tidak wajar dibuat perbandingan saiz Perkhidmatan Awam Malaysia dengan negara-negara lain. Ini kerana keperluan dan tugas Kerajaan adalah berbeza-beza antara

satu dengan lain. Walau bagaimanapun, adalah diperhatikan bahawa saiz Perkhidmatan Awam Malaysia adalah sesuai dengan peranan dan keperluan Kerajaan. Lebih besar peranan Kerajaan maka besarlah pula saiz Perkhidmatan Awamnya. Misalnya pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru oleh kerajaan selepas 1970an telah menyebabkan Kerajaan terlibat secara langsung di dalam pelaksanaan projek-projek pembangunan bagi memenuhi harapan rakyat. Bagi tujuan ini kemampuan Kerajaan perlu dipertingkatkan; dengan itu agensi-agensi Kerajaan yang sedia ada diperbesarkan dan agensi baru ditubuhkan.

Sungguhpun perbandingan tidak wajar dilakukan seperti tersebut di atas itu namun demikian maklumat-maklumat Perkhidmatan Awam negara lain yang diperolehi menunjukkan bahawa kedudukan saiz Perkhidmatan Awam Malaysia tidaklah begitu besar dan masih berada ditahap yang munasabah. Dari segi nisbah kakitangan awam kepada tenaga kerja, saiz Perkhidmatan Awam Malaysia ialah 14.5% berbanding dengan 18.3% di Amerika Syarikat, 21.7% di Singapura, dan 28.3% di United Kingdom. Dari segi nisbah kakitangan awam kepada penduduk pula kedudukan Malaysia adalah sederhana, iaitu 5.2% berbanding dengan 10.8% di Australia, 5.3% di Indonesia, dan 4% di negara Jepun.

Dalam pada itu Kerajaan adalah meneruskan langkah-langkahnya ke arah mengurangkan saiz Perkhidmatan Awam melalui usaha-usaha penswastan, otomasi pejabat dan sebagainya. Dan dengan yang demikian kenyataan bahawa Kerajaan membesarkan saiz Perkhidmatan Awam sebagai langkah untuk mengurangkan pengangguran adalah tidak benar.

Kempen "Kepimpinan Melalui Teladan" telah dilancarkan dalam tahun

1983 dengan tujuan untuk menanam dan memupuk ciri-ciri kepimpinan yang berkesan bagi dicontohi, dihayati dan diamalkan oleh segenap lapisan anggota Kerajaan Malaysia. Berseesuaian dengan kempen ini, pemimpin-pemimpin telah diminta untuk mengamalkan ciri-ciri kepimpinan yang baik seperti jujur, amanah, cekap, berhemah tinggi dan sebagainya. Pemimpin-pemimpin juga telah diminta untuk menunjukkan teladan yang baik yang boleh dijadikan ikutan oleh anggota-anggota organisasi.

Pada keseluruhannya, Kerajaan mendapati bahawa mutu perkhidmatan Kerajaan telah bertambah baik selepas pelaksanaan kempen tersebut. Tahap keberkesanan dan kecekapan Perkhidmatan Awam pada keseluruhannya adalah jauh lebih memuaskan. Ini adalah berasaskan daripada maklumbalas yang diterima dari orang awam dan kajian-kajian tanggapan yang dijalankan dari masa ke masa untuk mengetahui pandangan orang awam mengenai Perkhidmatan Awam. Di samping itu, sejak akhir-akhir ini, negara telah memperolehi banyak kejayaan baik dari segi ekonomi, sosial serta kejayaan-kejayaan di peringkat antarabangsa.

Suka juga dijelaskan di sini bahawa kempen "Kepimpinan Melalui Teladan" adalah sebenarnya merupakan satu usaha yang berterusan. Kerajaan sentiasa berusaha untuk menanamkan ciri-ciri kepimpinan yang baik ini di kalangan anggota-anggota perkhidmatan Kerajaan. Untuk itu, ianya memerlukan penglibatan dan sokongan dari semua pihak.

PEGAWAI KEMAS DAERAH KOTA BELUD

53. Tuan Maidom P. Pansai minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan bahawa

terdapat beberapa laporan yang menyatakan bahawa pegawai-pegawai KEMAS di daerah Kota Belud biasanya mengarahkan guru-guru (PM RPT) KEMAS nya membuat laporan tentang keadaan politik semasa di kawasan di mana mereka bertugas seperti mengambil nama-nama orang serta Parti Politik yang disokong masing-masing. Adakah itu menunjukkan bahawa KEMAS adalah sebuah agensi Kerajaan yang terlibat secara langsung dengan kegiatan politik dan kalau ia, apakah parti politik yang didokongnya di peringkat negeri Sabah.

Tuan Abdul Ghafar bin Baba: Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar tidak pernah mengarahkan anggota KEMAS untuk membuat laporan tentang keadaan politik semasa di kawasan tempat mereka bertugas. Walau bagaimanapun mereka dibenarkan untuk mengkaji taburan penduduk, menyemak data dan menganalisa keadaan sosial dan ekonomi masyarakat setempat dengan tujuan untuk merancang aktiviti pembangunan masyarakat di masa hadapan KEMAS adalah sebuah agensi Kerajaan yang dipertanggungjawabkan untuk membangunkan masyarakat setempat serta menyediakan mereka untuk menerima pembaharuan yang dibawa oleh Kerajaan.

Anggota KEMAS seperti juga rakyat biasa yang lain, tertakluk kepada peraturan-peraturan biasa, boleh menyertai mana-mana parti politik yang mereka suka.

PENEMPATAN SEMULA SETINGGAN DI BELAKONG

54. Tuan Ong Tee Keat minta Perdana Menteri menyatakan sebab-sebab pihak DBKL membenarkan penempatan semula beratus-ratus keluarga setinggan pendatang

Indonesia di Balakong, wailhal ramai lagi penduduk setinggan warganegara Malaysia tidak diberi keutamaan yang wajar dalam skim penempatan semula pada umumnya.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Drs Sulaiman bin Mohamed): Usaha memindahkan setinggan-setinggan di kawasan Balakong Daerah Ulu Langat, Selangor adalah satu usaha penempatan semula setinggan dari kawasan Wilayah Persekutuan dan Selangor. Setinggan-setinggan tersebut datangnya dari kawasan Kg. Berembang Hilir, Kg. Bumiputra dan Kg. Sri Permai. Kawasan-kawasan setinggan ini meliputi kawasan Negeri Selangor Darul Ehsan dan kawasan Wilayah Persekutuan. Kawasan-kawasan yang bersempadan ini telah dirancang untuk dimaju dan dibangunkan. Adalah menjadi dasar Kerajaan, setinggan mesti dipindahkan dan mengosongkan kawasan yang akan dimajukan. Oleh kerana bilangan setinggan di ketigatiga kampung ini besar jumlahnya maka cara yang paling praktikal untuk memindahkan mereka ialah dengan cara penempatan semula setinggan di satu kawasan yang lain.

Penempatan semula tidak dapat dilakukan di Wilayah Persekutuan kerana kekurangan tanah bagi tujuan tersebut. Oleh kerana setinggan-setinggan yang terlibat meliputi juga dari kawasan Negeri Selangor maka persetujuan telah dicapai bagi menempatkan mereka di Balakong. Perlu dimaklumkan bahawa pemindahan ini melibatkan semua setinggan tidak kira warganegara dan bukan warganegara. Disebabkan kebanyakan setinggan itu terdiri dari bukan warganegara maka kekeliruan boleh timbul dengan dakwaan bahawa Kerajaan hanya menempatkan semula setinggan yang bukan warganegara sahaja.

Saya ingin menarik perhatian bahawa selama ini Kerajaan menjalankan dasar penempatan semula setinggan dengan polisi-polisi berikut:

- (a) Setinggan yang terlibat dengan apa-apa projek pembangunan Kerajaan akan ditempatkan dahulu sama ada di rumah-rumah panjang atau rumah-rumah pangsa sebelum projek dilaksanakan.
- (b) Kerajaan tidak akan meroboh rumah-rumah setinggan atau mengusir setinggan sebelum rumah gantian diberikan kepada mereka.

Semenjak dasar tersebut dilaksanakan dengan jayanya, ia tidak menimbulkan apa-apa isu daripada setinggan-setinggan yang terlibat.

PEMBUNUHAN MUSTAKIZAH BINTI JAAFAR—SIASATAN

55. Tuan Teoh Teik Huat minta Menteri Dalam Negeri menyatakan kemajuan setakat ini ke atas kes pembunuhan kejam Cik Mustakizah binti Haji Jaafar di Kuala Lumpur pada 14-11-1988 dan juga menyatakan nama orang-orang yang telah disoalsiasat oleh pihak polis sehingga ke hari ini.

Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad: Siasatan kes pembunuhan Cik Mustakizah binti Jaafar masih diteruskan dan sehingga kini pihak polis belum mengenalpasti pembunuh yang dimaksudkan. Tawaran sebanyak \$50,000.00 kepada orang ramai untuk memberi maklumat kepada pihak polis hingga tertangkapnya penjenayah tersebut masih berkuatkuasa. Dalam siasatan yang dijalankan beberapa orang telah ditemubual dan disoal. Butir-butir mengenai diri orang-orang yang disoalsiasat ini tidak akan dinyatakan kerana sebarang pendedahan pada peringkat ini akan

hanya menjejaskan penyiasatan yang masih terus berjalan itu.

HUTANG LEMBAGA LETRIK SABAH

56. Tuan Madatang Morejal minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan jumlah hutang Lembaga Letrik Sabah sehingga tahun 1989:

- (a) apakah sebab utama kelambatan Lembaga Letrik Sabah untuk membayar hutangnya memandangkan mampu membelikan sebuah bangunan besar Lembaga Letrik Sabah sebagai Ibu Pejabatnya di Sabah; dan
- (b) adakah faktor hutang LLS yang belum dibayar menyebabkan ketinggian tarif letrik di Negeri Sabah dibandingkan tarif letrik di Semenanjung Malaysia.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Jumlah hutang Lembaga Letrik Sabah (LLS) pada akhir 1989 adalah sebanyak \$908,631,783.15. Hutang ini terdiri daripada pinjaman-pinjaman Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri Sabah dan Institusi-institusi Kewangan yang diperolehi oleh LLS untuk membiayai sebahagian daripada program pembangunan perbekalan elektrik di Negeri Sabah. LLS telah dan sedang membayar balik Pinjaman-pinjaman ini mengikut jadual bayaran balik yang ditetapkan kecuali bagi pinjaman Kerajaan Negeri Sabah. Ini adalah kerana Pinjaman Kerajaan Negeri Sabah adalah sebahagian daripada pampasan bagi pindahan LLS sebagai badan Persekutuan dalam tahun 1984. Isu bayaran pampasan bagi pindahan LLS sedang dirundingkan antara pihak Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri Sabah.

Bangunan Ibu Pejabat LLS sekarang, iaitu Wisma LLS dibeli dalam tahun 1988 dengan sumber

keuangan dalaman LLS dan bukan dari pinjaman. Pembelian bangunan ini diputuskan pada waktu itu kerana harga, lokasi dan ruang pejabat bangunan tersebut yang bersesuaian dan memenuhi keperluan dan kemampuan LLS. Lagipun, pembelian bangunan tersebut merupakan langkah jangka panjang yang lebih munasabah daripada pilihan untuk terus menyewa ruang pejabat bagi LLS.

Sepertimana yang telah saya maklumkan di Dewan yang mulia ini di masa-masa yang lepas, kadar tarif elektrik yang sedia ada di Sabah adalah diakibatkan oleh faktor-faktor seperti kos penjanaan yang tinggi, kurang terdapat "Economies of Scale" dan corak taburan penduduk yang berselerak yang mengakibatkan kos penghantaran dan pembahagian yang tinggi, walaupun demikian, Kementerian sedang mengkaji kemungkinan mengurangkan kadar tarif elektrik bagi sektor-sektor tertentu termasuk kawasan luar bandar di negara ini, kajian ini dijangka siap sebelum akhir tahun ini.

LLN—PERBUATAN MENCURI BEKALAN ELEKTRIK

57. Tuan Hsing Yin Shean minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan berapakah jumlah wang yang telah diperolehi oleh Lembaga Letrik Negara (LLN) daripada pelanggan-pelanggan yang terlibat dalam pembuatan mencuri bekalan elektrik di seluruh negara, berapakah di antara mereka ini yang dihadapkan ke mahkamah. Dan apakah langkah-langkah yang telah diambil oleh Kementerian beliau untuk mengelakkan berlakunya perkara cuba merosakkan meter di masa-masa akan datang.

Dato' Seri S. Samy Vellu: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jumlah kos kecurian elektrik yang

dihadapkan ke Mahkamah oleh Lembaga Letrik Negara (LLN) bagi tiga tahun kebelakangan ini ialah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Kes</i>
1989	41
1988	72
1987	31
	144

Jumlah wang yang diperolehi oleh LLN bagi tempoh yang sama ialah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Amaun</i>
1989	\$ 1,500,000
1988	\$ 878,492
1987	\$ 391,805
	\$ 2,730,297

LLN telah pun mengambil beberapa langkah untuk mengelak dan mengurangkan perbuatan mencuri bekalan elektrik termasuk mengusok atau merosakkan jangka, langkah-langkah tersebut adalah seperti berikut:

- (a) Pejabat-pejabat Daerah menjalankan pemeriksaan secara mengejut atau pun dikenali sebagai operasi kilat di Premis pengguna yang disyaki terlibat,
- (b) Pemeriksaan maklumat surat laporan dari pembaca jangka atau pemeriksa Bacaan Jangka,
- (c) Siasatan ke atas laporan-laporan yang diterima dari orang awam,
- (d) Semakan ke atas corak penggunaan bulanan penggunaan untuk mengenalpasti sama ada penggunaan bulanan normal sebaliknya,
- (e) Menganalisa dan membandingkan bacaan pada jangka utama dan jangka semak,
- (f) Menjalankan semakan bacaan pertengahan bulanan untuk pengguna kuasa besar,

- (g) Menggunakan jenis jangka yang bermutu baik dan sukar untuk diusik,
- (h) Memasang jangka pada paras ketinggian 1.8 meter supaya mudah untuk menjalankan kerja-kerja pemeriksaan dan semakan oleh kakitangan LLN,
- (i) Memasang jangka pada kedudukan yang sesuai supaya pemeriksaan dan semakan dapat dijalankan dengan mudah dan sukar bagi pengguna pengusik pemasangan jangka.

TAHUN MELAWAT MALAYSIA—KEMPEN

58. Tuan Haji Mohamed Sam bin Sailan minta Menteri Kebudayaan dan Pelancongan menyatakan prestasi pelancong hasil daripada kempen besar-besaran "Melawat Malaysia 1990". Adakah rancangan berjalan mengikut program dan bagaimana pula prestasi pengusaha-pengusaha pelancong dalam negara menghadapi banjir pelancong sejak awal tahun 1990 itu.

Dato' Ng Cheng Kuai: Adalah terlalu awal untuk Kementerian menyatakan hasil sebenar yang diperolehi dari Kempen Tahun Melawat Malaysia dari segi kedatangan pelancong. Walau bagaimanapun berdasarkan kepada prestasi hotel dan pengusaha-pengusaha pelancong di negara ini, ada terdapat tanda-tanda peningkatan penempahan bilik-bilik hotel dan lawatan-lawatan ke negara ini yang amat menggalakkan. Kementerian yakin statistik kedatangan pelancong ke Malaysia pada tahun ini akan menunjukkan peningkatan yang diingini.

Semua program yang telah dirancang sempena Tahun Melawat Malaysia sedang berjalan lancar mengikut jadual yang ditetapkan.

Pengusaha-pengusaha pelancong dalam negeri juga telah membuat persediaan bagi menghadapi pertambahan pelancong-pelancong asing. Bilangan jumlah pengusaha pelancong dalam negeri telah bertambah dari 704 dalam tahun 1988 kepada 853 dalam tahun 1989. Pengeluaran lesen bas-bas persiaran juga telah meningkat daripada 651 pada tahun 1988 kepada 827 buah pada akhir tahun 1989. Di samping itu pengusaha-pengusaha pelancong dengan kerjasama semua pihak telah mengadakan 16 pakej lawatan istimewa Tahun Melawat Malaysia.

HARGA BIJIH TIMAH

59. Tuan Lau Dak Kee minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan apakah langkah-langkah yang berkesan untuk menyelamatkan perlombongan timah di Malaysia khususnya di Negeri Perak Darul Ridzuan, jika harga bijih timah akan jatuh ke bawah paras M\$16.00, dan

- (a) sejauh manakah spekulasi KLSE mengancam kestabilan harga timah;
- (b) mengapa Kerajaan tidak bercadang mengurangkan pelbagai cukai untuk melegakan beban kos operasi perlombongan.

Menteri Perusahaan Utama (Dato' Seri Dr Lim Keng Yaik): Suka saya jelaskan di sini bahawa kedudukan harga timah pada masa kini tidak boleh dianggap sebagai satu perkembangan negatif yang tetap, memandangkan bahawa naik turunnya harga timah bergantung kepada faktor-faktor seperti keadaan permintaan, bekalan, lebihan stok di dalam pasaran, perubahan pertukaran wang asing, spekulasi oleh pedagang-pedagang dan sebagainya. Oleh itu, dalam menghadapi masalah kejatuhan harga timah, Malaysia tidaklah dapat bertindak bersendirian sahaja, tetapi terpaksa menerusi

kerjasama lain-lain negara pengeluar, khususnya negara-negara anggota Persatuan Negara-negara Pengeluar Timah (ATPC). Masalah ini telahpun menjadi perkara yang sangat diambil oleh ATPC. Skim Merasionalisasikan Bekalan Timah (SRS) yang telah dilancarkan sejak tahun 1987 adalah bertujuan menstabilkan harga timah menerusi pengurangan lebihan stok timah dalam pasaran.

Walau bagaimanapun, keberkesanan Skim SRS ini bergantung kepada keikhlasan negara-negara pengeluar ATPC, Brazil dan juga Republik Rakyat China memantuhi kuota pengeluaran dan eksport yang telah dipersetujui bersama. Matlamat skim ini ialah bagi memperbaiki asas-asas pasaran timah dan dalam masa jangka panjang harga timah diharapkan akan mencapai kestabilan. Meskipun terdapat keseimbangan dalam penawaran dan permintaan terhadap timah berikutan dari pelaksanaan skim ini, tetapi di dalam keadaan lebihan stok yang melebihi paras normal, harga timah akan terus berada pada paras yang rendah. Keadaan harga akan menjadi bertambah buruk lagi apabila unsur-unsur spekulasi menguasai pasaran timah.

Tuan Yang Dipertua, sebenarnya bijih timah tidak diperdagangkan di KLSE atau Bursa Saham Kuala Lumpur tetapi ianya diperdagangkan di pasaran hadapan Bursa Komoditi Kuala Lumpur (KLCE) dan Pasaran Timah Kuala Lumpur (KLTM). Dalam keadaan biasa, permintaan dan bekalan timah berubah mengikut musim. Perubahan tersebut mungkin menyebabkan harga timah di pasaran akan turun/naik pada paras yang normal, tetapi apabila unsur spekulasi memasuki pasaran timah, khususnya di dalam keadaan lebihan bekalan, tekanan ke atas harga akan menyebabkan kejatuhan harga dan keadaan ini akan wujud selagi terdapat bekalan yang berlebihan atau kurangnya permintaan.

Di samping usaha di peringkat Antarabangsa bagi menstabilkan harga timah, Kerajaan juga telah mengambil beberapa langkah untuk melegakan beban kos operasi yang ditanggung oleh pihak perusahaan timah. Langkah tersebut ialah seperti berikut:

- (a) Menghapuskan duti import terhadap timah.
- (b) Mengurangkan kadar bayaran letrik dari 14-17% dari bulan September 1985 dan Mac 1986, manakala 15% lagi telah dikurangkan pada bulan Julai 1986.
- (c) Menurunkan harga minyak diesel sebanyak 20% pada bulan April 1986.

Kerajaan juga telah berusaha membantu perusahaan timah dengan mewujudkan Skim Pinjaman Mudah untuk membantu para pelombong yang layak. Walau bagaimanapun, Skim tersebut telahpun dihentikan pada masa kini. Pihak Kerajaan-kerajaan Negeri pula telah memberi kerjasama sewajarnya kepada perusahaan timah dengan melanjutkan tempoh pajakan lombong, membaharui lesen pajakan lombong dan membenarkan tanah-tanah bekas lombong digunakan bagi maksud tanaman kontan dan lain-lain aktiviti pertanian.

Cukai eksport yang dikenakan ke atas timah adalah mengikut kadar yang telah ditetapkan, berasaskan harga logam timah di Pasaran Timah Kuala Lumpur (KLTM) melebihi paras ambang \$26.40 sekilogram. Selain dari itu, terdapat royalti yang dikutip oleh Kerajaan Negeri Perak bagi bijih timah yang dikeluarkan dari negeri tersebut, apabila harga timah mulai mencapai paras \$20.00 sekilogram. Kutipan royalti ini akan mula berkurangan apabila harga timah mula mencapai paras ambang \$26.40 sekilogram. Kutipan royalti oleh Kerajaan Negeri Perak ini telah turut dipersetujui oleh

pihak perusahaan timah di negeri tersebut. Pada paras harga semasa, kedua-duanya cukai eksport dan kutipan royalti tidak berkuatkuasa.

Sebagai suatu pendekatan menyeluruh, pihak Kerajaan sedang berusaha mengalihkan penekanan perusahaan melombong kepada lain-lain mineral daripada tertumpu kepada timah sahaja. Bagi mencapai matlamat ini, Kerajaan dengan bantuan dari pakar-pakar daripada "United Nations Development Program" (UNDP) sedang berusaha ke arah pengubalan satu Dasar Pembangunan Mineral Negara, yang mana di antara lain, perkara-perkara berhubung dengan struktur percukaian sedang dikaji. Dengan terbentuknya Dasar Pembangunan Mineral Negara kelak, suasana pelaburan akan menjadi lebih menarik lagi dan ini dijangka akan memberi galakan sewajarnya kepada perkembangan perusahaan mineral negara.♦

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN TAMBAHAN 1989

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN (TAMBAHAN) (BIL.3) 1989

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas "Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan (1989)" dan "Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil.3) 1989" dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis. (Hari Pertama).

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

(Timbalan Yang di-Pertua *mempergunakan Jawatankuasa*)

Maksud B.1, B.3, B.4, B.5 dan B.7 (Jadual)—

Maksud P.7 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 3) 1989)—

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat dari Kepong, sila sambung.

4.07 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Pengerusi, saya telah membangkitkan perkara di mana Malaysia Mining Corporation (MMC) yang telah menjadi satu syarikat yang bertanggungjawab untuk kraftangan KARYANEKA di agen KARYANEKA di London. Dan ini merupakan satu perkara yang aneh, pada tempat pertamanya mengapakah pembekal diberi monopoli, sudah berapa lamakah bentuk pembekalan kraftangan ini iaitu monopoli oleh pembekal dalam jenis barangan tertentu sudah diamalkan. Pernahkan PKKM mengalami sebarang kerugian kewangan yang terbit daripada sistem monopoli pembekalan kraftangan, jika pernah apakah jumlah wang serta bilakah kerugian berkenaan dicatatkan.

Di antara aduan-aduan yang dikemukakan oleh pihak Pengerusi Lembaga Pengarah KARYANEKA ini ialah kelewatan menerima barangan, keluaran yang tidak mengikut spesifikasi dan ditetapkan dalam kontrak dan syarikat-syarikat pembekal menetapkan syarat-syarat perjanjian sendiri. Bagi setiap aduan tersebut apakah tindakan yang boleh dan telah diambil oleh KARYANEKA atau PKKM ke atas pembekal khasnya bagi keluaran tidak mengikut spesifikasi yang dijanjikan atau kelewatan membekal keluaran-keluaran selain projek

pembangunan disegi pemasaran menerusi KARYANEKA, apakah projek-projek pembangunan yang dirancang oleh PKKMM diaspek-aspek yang berlainan.

Tuan Pengerusi, satu aspek yang sangat tidak memuaskan, yang diamalkan oleh pihak Kerajaan iaitu peruntukan diberi kepada satu projek dan kemudian dipindah ke projek yang lain. Misalnya dengan P.7 pembangunan kawasan Bukit Kiara, Bukit Jalil dan Hawthorden, itu lebih \$4 juta diperuntukkan dan wang ini diambil terlebih dahulu daripada perumahan awam Wilayah Persekutuan memandangkan peruntukan yang telah disediakan tidak digunakan oleh kerana projek berkenaan belum dapat dilaksanakan.

Jadi, sikap seperti ini dan amalan seperti ini adalah tidak wajar. Kalau tidak perlukan wang itu mengapa minta peruntukan, mengapa meluluskan peruntukan seperti ini dan kemudian dipindah kepada projek yang lain pula. Perkara ini telah saya saksikan banyak kali. Misalnya pada tahun 1978, satu peruntukan diberikan untuk projek pasar di Jinjang Utara, kemudian wang ini dipindah kepada pasar Kampung Batu pula.

Jadi, amalan seperti itu tidak sepatutnya berulang kerana ini menunjukkan satu perbuatan yang tidak wajar, yang tidak mematuhi dasar jimat-cermat dan juga menunjukkan dasar Kerajaan yang tidak baik.

Tuan Pengerusi, ada satu lagi iaitu B.7 mengenai peruntukan lebih \$1 juta untuk menyelenggarakan kerja lebuh raya dan jalan-jalan utama dan sebagainya. Setakat ini peruntukan seperti ini adalah sangat tidak mencukupi kerana di sekitar Wilayah Persekutuan, termasuk di kawasan Kepong iaitu kerja penyelenggaraan itu tidak sempurna. Jalan Kepong yang merupakan jalan utama di Wilayah

Persekutuan tidak diselenggarakan dengan baik. Jadi, saya berharap peruntukan boleh ditambahkan dan juga kerja untuk memperbaiki dan menyelenggarakan jalan-jalan ini dapat dipertingkatkan kerana efficiency itu sangat tidak cukup untuk menentukan jalan-jalan dan infrastruktur di Wilayah Persekutuan ini diselenggarakan dengan baik. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Yang Berhormat dari Padang Terap.

4.12 ptg.

Dato' Dr Affifudin bin Haji Omar (Padang Terap): Tuan Pengerusi, saya merujuk kepada Kertas Perintah 2A iaitu Memorandum Perbendaharaan mengenai Anggaran Perbelanjaan Pembangunan pada mukasurat 10 dan 11, Butiran 06600 (Baru), iaitu Pemberian Secara Langsung sebanyak \$3.230 juta untuk Projek Kraftangan sepertimana yang diucapkan tadi oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong.

Saya ingin bertanya kepada pihak Kementerian yang berkenaan apakah pencapaian perbadanan ini di dalam bidang-bidang pengeluaran dan pemasaran setakat ini selepas ditubuhkan perbadanan ini.

Kedua, adakah benar bahawa masalah besar wujud untuk mendapatkan bekalan yang cukup dan untuk mendapatkan pasaran yang meluas di luar negeri.

Ketiga, adakah usaha-usaha kita untuk membangunkan sektor kraftangan yang kebanyakannya terletak di kawasan-kawasan desa di luar bandar. Satu usaha yang akan dimakan oleh masa kerana kita diberitahu dan juga kita sedia mengetahui bahawa trend ataupun arah aliran pembangunan ekonomi kita adalah di dalam bidang pengeluaran perkilangan dan ini akan

menarik banyak tenaga kerja dari luar bandar ke bandar dan ini telahpun berlaku. Kemungkinan satu hari kita tidak ada lagi tenaga kerja untuk bekerja di dalam sektor kraftangan ini dan segala pelaburan yang kita telah labur akan menjadi pelaburan sahaja, tidak mendapat pulangan. Jadi, saya ingin tahu di dalam soalan yang pertama dan kedua tadi, setakat ini apakah kita telah mendapatkan angka mengenai cost effectiveness, dengan izin, ke atas usaha-usaha kita selama ini.

Saya dapat tahu, Tuan Pengerusi, sejak lebih kurang dua tahun yang lalu pasaran kraftangan kita di London masih lagi tidak mendapat sambutan kerana ada dua komplek mengenainya: satu quality ataupun mutu kerja tangan yang dikehendapkan cukup rendah dan yang kedua, harganya tinggi berbanding dengan pengeluaran-pengeluaran dari negara-negara seperti Filipina, Thailand, Burma dan lain-lain negeri yang tidak maju di dalam bidang pengeluaran perkilangan ini. Jadi, inilah kebimbangan saya. Sebab itu saya ingin perkara ini dijawab dan saya menyeru pihak Kementerian yang berkenaan supaya kajian dibuat agar pelaburan-pelaburan yang kita bueh yang akan menelan belanja sebanyak berjuta-juta ringgit akan ditelan oleh masa.

Tuan Pengerusi, kita telah mengalami masalah tanah terbiar. Tanah terbiar di kawasan-kawasan desa bukanlah disebabkan oleh orang-orang desa penyegan. Tanah terbiar di kawasan desa disebabkan oleh opportunity cost ataupun kos melepas yang lebih tinggi yang boleh didapati di sektor perkilangan di bandar. Misalannya, kawasan-kawasan tanaman padi dua kali setahun di Seberang Prai ditinggal disebabkan pendapatan yang boleh didapati di kawasan industri di Mak Mandin dan juga di Pulau Pinang ataupun di Kulim adalah lebih tinggi daripada pendapatan yang didapati

daripada menanam padi dua kali setahun. Tindakan yang diambil oleh orang-orang kita dari Seberang Prai dan juga di sebelah selatan Kedah adalah tindakan yang boleh dikatakan tindakan yang logik dari segi economic rationalitynya. Jadi, pada masa itu apabila Kerajaan membelanjakan berjuta-juta ringgit untuk membina infrastruktur penanaman padi dua kali setahun maka berlaku kita kata "taken over by the time" dan pembaziran. Saya takut ini mungkin berlaku di dalam sektor kraftangan ini. Cuma saya tidak tahu apakah ianya akan berlaku dalam masa yang singkat dan mungkin masa yang lama, tetapi saya menyeru, eloklah pihak Kerajaan supaya berhati-hati dan juga membuat kerja yang lebih mendalam di dalam bidang ini. Setakat ini yang saya tahu kraftangan ini hanya diminati oleh kumpulan-kumpulan atas yang melebihi umur 55 tahun, iaitu kumpulan yang setakat ini kita panggil kumpulan "dependent group" yang sudah habis umur produktifnya. Adakah kaum-kaum belia kita di kampung dan di desa akan menyambut usaha-usaha ini?

Jadi, inilah soalan saya yang saya ingin majukan di bawah peruntukan Supplementary Estimates ini, Tuan Pengerusi. Terima kasih.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Yang Berhormat dari Tanjong.

4.18 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Tanjong):
Tuan Pengerusi, saya sebut yang pertama perkara Maksud B.1 Parlimen, Pentadbiran Am, Mengurus dan Mentadbirkan Dewan-dewan Parlimen.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Mukasurat berapa?

Tuan Lim Kit Siang: Kertas Perintah 1 Tahun 1990, mukasurat 8

dan Pembetulan Kertas Perintah 1A dengan slip yang baru di atas.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Kertas 1A?

Tuan Lim Kit Siang: Ya, Kertas 1A, mukasurat 8, Maksud B.1 Parlimen, peruntukan mengenai Pentadbiran Am, Mengurus dan Mentadbirkan Dewan-dewan Parlimen.

Tuan Pengerusi, saya rasa sangat mustahak dalam pengurusan Dewan Parlimen ini bahawa maruah Parlimen dapat dipertahankan dan bahawa Parlimen tidak menjadi satu laughing stock di kalangan orang ramai di negara kita. Saya rasa sangat kesal semalam apabila Yang Amat Berhormat Perdana Menteri membuat jawapan kepada soalan-soalan yang dikemukakan mengenai perkara-perkara video tape-video tape yang bersangkutan-paut dengan Yang Berhormat dari Kapar, beliau ada membuat tuduhan-tuduhan yang liar terhadap Yang Berhormat dari Jelutong. Dia kata bahawa beliau mengikuti contoh Yang Berhormat dari Jelutong, tetapi perbezaan ialah Yang Berhormat dari Jelutong rela mengulangi apa beliau kata di luar Dewan, tetapi Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tidak berani untuk mengulangi apa beliau kata dalam Dewan di luar Dewan. Dan saya cabar Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kalau mahu ikut contoh Yang Berhormat dari Jelutong mengulangi apa yang beliau kata dalam Dewan ini di luar Dewan bahawa Yang Berhormat dari Jelutong yang bertanggungjawab untuk merancang pencurian video tape-video tape tersebut. Itu yang mustahak.

Dan mengenai perkara maruah Dewan yang mulia ini ialah semalam Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ada menggunakan perkataan-perkataan semacam perverted

bersangkut kes dalam ini dan dengan secara tidak langsung beliau sudah menyebut, mensifatkan Yang Berhormat dari Kapar ialah perverted dan ini satu perkataan yang serius oleh kerana dalam aliran jawapannya mengenai isu ini orang yang menjadi fokus ialah Yang Berhormat dari Kapar. Apabila disebut perverted, saya rasalah ini perlu satu keterangan. Kalau perverted, kenapa dia terus menjadi Ahli Parlimen Kapar?

Sekarang saya mahu merujuk kepada Maksud 4, Suruhanjaya Pilihanraya. Dalam jawapan Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri semasa menggulung perbahasan, beliau ada kata bahawa saya buat tuduhan yang jahat apabila saya kata bahawa Suruhanjaya Pilihanraya mengadakan gerakan pendaftaran pemilih secara tergesa-gesa dan di bawah arahan UMNO (Baru). Dia kata, inilah tidak betul, inilah tuduhan yang liar. Di sini saya ada satu bukti, satu surat pengedaran yang diedarkan oleh Setiausaha Badan Perhubungan UMNO (Baru) Negeri Kelantan, Haji Ahmad Shahibudin bin Haji Mohd. Noor kepada semua Setiausaha UMNO Bahagian di Negeri Kelantan mengenai gerakan daftar pemilih bagi tahun 1990. Dan apa yang saya berminat ialah perenggan kedua yang berbunyi: "Sebagaimana yang kita semua memaklumi bahawa gerakan ini mungkin merupakan peluang terakhir untuk mendaftar sebagai pemilih atau berpindah tempat mengundi disebabkan oleh perpindahan tempat tinggal. Malahan gerakan ini diadakan awal atas permintaan kita setelah menyedari masih ramai ahli UMNO yang belum mendaftar sebagai pemilih di seluruh negara". Inilah satu pengakuan bahawa gerakan pendaftaran pemilih-pemilih dibuat atas "permintaan kita" (iaitu UMNO (Baru). Sungguhpun dikatakan "permintaan," tetapi sebenarnya arahan daripada UMNO (Baru). (*Tepuk*) Inilah bukti. Mahu tengok surat ini, Yang Berhormat Menteri Pendidikan?

Di perenggan ketiga di mana beliau terus ada kata bahawa ada satu program diadakan untuk pegawai-pegawai Bahagian-bahagian melantik pelari-pelari untuk mengutip, mendapat pendaftaran pemilih-pemilih dalam exercise ini. Satu perenggan di sini ada kata bahawa: "Semua Bahagian-bahagian mahu melantik pelari-pelari sebagaimana yang dibuat semasa gerakan pendaftaran tahun 1989. Untuk tujuan ini, Badan Perhubungan bersetuju untuk membayar sedikit habuan kepada pelari-pelari ini. Pelari-pelari ini seberapa boleh adalah mereka yang telah dilantik menjadi pelari dalam masa gerakan daftar pemilih tahun 1989 dahulu. Setiap kawasan DUN, iaitu Dewan Undangan Negeri, diperuntukkan seorang pelari. Pelari dikehendaki memungut counterfoil atau kaki borang pendaftaran bagi penyokong kita. Setiap Bahagian dikehendaki menyerahkan satu penyata bilangan ahli penyokong kita yang baru didaftar." Ini menunjukkan bahawa UMNO (Baru) ada kemudahan-kemudahan untuk menjalankan satu kempen untuk mendaftar ahli-ahli UMNO (Baru) sebagai pemilih-pemilih. Tetapi Suruhanjaya Pilihanraya kata bahawa dalam exercise ini semua parti-parti tidak dibenarkan untuk membantu exercise ini. Tetapi di sini bukti bahawa UMNO (Baru) boleh. Dan mereka menggalakkan dan memberi habuan kepada Bahagian-bahagian supaya boleh dapat pendaftaran yang maksima. Mahu tengok surat ini?

Tuan Anwar bin Ibrahim: Tidak payah tengok.

Tuan Lim Kit Siang: Akui ada surat ini?

Tuan Anwar bin Ibrahim: Ini satu tuduhan.

Tuan Lim Kit Siang: Akui ada surat ini?

Tuan Anwar bin Ibrahim: Surat, saya tidak tengok.

Tuan Lim Kit Siang: Surat itu saya boleh beri, tetapi ada mengakui? Kalau itu benar, apakah tindakan yang akan diambil oleh Yang Berhormat?

Tuan Anwar bin Ibrahim: Tak bolehlah dengar tafsiran, janganlah putar. Surat itu betul, tafsiran Yang Berhormat dari Tanjung ini salah.

Tuan Lim Kit Siang: Apa lagi tafsiran.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Tafsiran ini tafsiran politik. Tuan Yang di-Pertua, kalau Ahli-ahli DAP hendak buat kenyataan dan minta ahli-ahli DAP daftar apakah salahnya? UMNO Kelantan ambil keputusan hendak beri sedikit ganjaran kepada sesiapa yang membantu menerangkan kepada orang-ramai keputusannya. Suruhanjaya Pilihanraya tidak mengiktiraf. Tetapi sebagai parti, kita bertanggungjawab untuk menggalakkan ahli-ahli daftar. DAP hendak buat, dia punya fasal, dia boleh buat. Tetapi hendak putar kenyataan mengatakan ini ada pakatan dengan Suruhanjaya—saya ingat obsession dengan perkataan ini, sejak 46/DAP dia "obsessed" dengan pakatan sahaja. Saya fikir tidak usah pusinglah. Semua parti berhak untuk memberi penjelasan kepada orang ramai bahawa kita harus menyokong usaha mendaftarkan semua ahli parti, semua rakyat yang layak mengundi untuk mengundi. Kalau DAP hendak buat, saya fikir tidak ada apa masalah. Kalau tidak berupaya hendak buat, jangan dia iri hati tentang langkah yang dibuat oleh UMNO Kelantan.

Tuan Lim Kit Siang: Terima kasih. I am very disappointed. Yang Berhormat Menteri Pendidikan yang sampai sekarang masa kini mahu menunjukkan ada moral yang tinggi dalam apa yang dia cakap tadi yang cukup tunjuk dia tidak moral, tidak maruah.

Tuan Anwar bin Ibrahim: (*Bangun*)

Tuan Lim Kit Siang: Nanti, saya akan jelaskan dahulu. Selepas itu boleh saya beri chance. Yang Berhormat Menteri tahu ini bukan satu seruan kepada ahli-ahli UMNO (Baru) bahawa kalau tidak daftar, pergi daftar. Ini satu surat pengedaran kepada Bahagian-bahagian yang menyeru mereka mengambil bahagian dalam kempen bahawa mereka bukan sahaja seru orang yang tidak daftar untuk mendaftar, tetapi ada kemudahan borang-borang pendaftaran untuk mereka pergi untuk memungut, mendapat pendaftaran dan sebab itu ada kata pelari dikehendaki memungut counterfoil atau kaki borang pendaftaran—kaki borang pendaftaran—bagi penyokong kita. Saya sangat kesal Yang Berhormat Menteri Pendidikan tidak mahu mengakui tidak mengapa, dia mahu twist, dia mahu memutarbelit dan dalam perkara ini, dengan izin, he has been caught red-handed. Caught red-handed.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Sudah habis?

Tuan Lim Kit Siang: Adakah Yang Berhormat Menteri Pendidikan rela kita serah surat ini kepada seorang yang bebas untuk tafsirkan apa ertinya. Dan kalau dia salah, adakah beliau rela untuk mengakui dia salah? Dan bukan sahaja dia salah mengakui bahawa kebebasan Suruhanjaya Pilihanraya sudah dicabuli, diviolate.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Kalau tindakan sepertimana Ahli Yang Berhormat dari Tanjong ini, dialah tuduh, dialah hakim, diala putuskan, kalau orang macam ini perintah, jahanamlah negara. Ada satu surat siaran yang dikatakan dikeluarkan oleh UMNO Kelantan. Katakanlah kita buat andaian surat itu betul, meminta ahli-ahli kempen, saya selaku Ketua UMNO Bahagian Permatang Pauh memang

melancarkan kempen untuk minta ahli-ahli UMNO daftar yang mana belum daftar. Saya tidak perolehi borang. Saya tidak ada borang.

Tuan Lim Kit Siang: Ada borang?

Tuan Anwar bin Ibrahim: Saya tidak ada borang. Inilah masalahnya, dia tak tengok, dia tidak ada bukti tetapi dia sudah hukum. Ini Rule of Law apa?

Tuan Lim Kit Siang: “Mahu kaki-borang”.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Surat yang dikatakan ada, berdasarkan satu surat dia buat hukuman, tak payah dengar penjelasan, tak payah tengok ada bukti atau tidak dan kaitkan semua pihak yang lain.

Tuan Pengerusi saya tak puas hati dengan sikap sedemikian kerana memang saya akui kita memang secara terbuka meminta ahli-ahli UMNO dan juga masyarakat Malaysia mendaftarkan diri sebagai pengundi dan bagi saya tidak ada apa masalah dalam perkara itu. Soal tuduhan bahawa kita melaksanakan ini dengan mendapat borang daripada Suruhanjaya Pilihanraya, itu saya nafikan.

Tuan Lim Kit Siang: Ini contoh sebagai bukti di sini. Apa yang Yang Berhormat Menteri Pendidikan telah bertindak tadi ialah seorang pencuri tidak mahu mengakui pencuri. (*Tepuk*). Sungguhpun caught red-handed, seorang pencuri tidak mahu mengakui pencuri.

Dr Abdul Hadi Derani: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat dari Kota Setar.

Tuan Lim Kit Siang: Boleh.

Dr Abdul Hadi Derani: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya mahu penjelasan. Pertama, adakah Yang Berhormat dari Tanjong menjadi ahli UMNO ataupun Ketua Bahagian UMNO di Kelantan sebab beliau telah mendapat satu surat yang disebarkan kepada Ketua-ketua Bahagian dan ahli-ahli UMNO di Kelantan dan saya hairan kenapakah seorang Ketua Pembangkang yang datang daripada DAP mendapat surat ini. Adakah ini satu perancangan pencurian (*Ketawa*) daripada pihak Ketua Pembangkang yang sama seperti Yang Berhormat dari Jelutong yang telahpun merancangkan satu kecurian video.

Tuan Lim Kit Siang: Itu bukan pencurian. Mungkin ada pengkhianatan dalam UMNO (Baru). (*Tepuk*) Mungkin ada pengkhianatan dalam UMNO (Baru) di peringkat atasan, bukan sahaja di negeri Kelantan mungkin juga di peringkat negara. Saya ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri Pendidikan oleh kerana surat ini nanti dia pun susah. Tetapi apa yang mustahak ialah bukan mencabar sah tak sah surat ini, mahu tanya dari mana saya dapat. Soalan sama ada patut, sah tak sah, betul tak betul, tetapi Yang Berhormat dari Kota Setar telah bertanya: dari mana dapat surat? Ini saya tak mahu sebut, Official Secret Act tak terpakai di sini, OSA tak terpakai di sini. Kalau saya boleh dapat surat-surat UMNO, bila-bila saya boleh dapat dan kalau Yang Berhormat mahu beri kepada saya, saya pun boleh terima. Itu bukan menjadi hal.

Dr Abdul Hadi bin Derani: Minta jalan. Jadi, Yang Berhormat daripada Tanjong mengakuilah bahawa Yang Berhormat telahpun merancangkan satu lagi kecurian?

Tuan Lim Kit Siang: Nampaknya kita di sini begitu "maha kuasa", boleh rancang sini, rancang itu, boleh rancang Perdana Menteri datang ke

sini untuk cakap begitu liar, sampai sekarang menjadi laughing-stock bukan sahaja di Malaysia, tetapi di dunia. Itulah yang sebenarnya merancang iaitu kita merancangkan Yang Amat Berhormat datang buat ucapan-ucapan yang bodoh. Kalau kita rancang, kita sangat pandai, kita rancang Yang Amat Berhormat . . .

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat Tanjong, teruskan ucapan yang lain.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, akhirnya nampaknya kita rancang, Yang Berhormat Menteri Pendidikan berdiri cakap "bodoh" pun, kita rancang. Baik — kita pandai. Itu menunjukkan sudah ada bukti bahawa Suruhanjaya Pilihanraya tidak bebas, tidak adil dan apa yang kita mahu daripada Suruhanjaya Pilihanraya ialah keadilan dan kebebasan sahaja. Kita tidak mahu Suruhanjaya Pilihanraya memihak DAP, tak payah. Kita hanya serahkan kepada rakyat untuk menentukan apabila masa pilihanraya datang.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Tuan Pengerusi, isu kalau benar DAP. . .

Tuan Lim Kit Siang: Saya belum beri jalan.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Ya, memang tak berani sangat pun.

Tuan Lim Kit Siang: Saya belum beri jalan, kalau dia mahu, saya boleh beri tetapi jangan take it for granted.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Terima kasih. Isu yang Yang Berhormat Tanjong bangkitkan ialah isu pendaftaran. Sebenarnya tidak ada sesiapa yang disekat untuk mendaftar. Jadi, kalau isunya katalah UMNO berusaha untuk mendaftarkan ahli yang belum berdaftar, bagi saya it is a non-issue

tetapi maknanya kerana bankrupt tak ada isu lain, isu surat ini pun dijadikan satu perkara yang besar dan implicate Suruhanjaya Pilihanraya. Kemudian oleh kerana tidak ada modal lain, kenyataan Perdana Menteri bodoh, Menteri Pendidikan bodoh, yang cerdik dia seorang. Sebab itulah parti dia tak pernah menang. (*Tepuk*) Jadi, biarlah kalau betul, kita bahaskan berdasarkan fakta, jangan duduk fikir dia seorang sahaja pandai. (*Disampuk*) Ya, saya sudah jelaskan. Saya jelaskan, surat yang berkenaan meminta ahli-ahli untuk daftar dan apa salahnya ahli-ahli daftar? Apakah ini bertentangan dengan semangat Perlembagaan, bertentangan dengan undang-undang? Daftar hendak menjadi pengundi pilihanraya, ini memang digalakkan. Yang dia takut sebab apa? Kerana dia takut kalau lebih ramai ahli UMNO daftar, lebih banyak kerusi DAP kalah.

Tuan Lim Kit Siang: Saya bukan bantah bahawa seruan dibuat oleh UMNO (Baru) kepada mereka yang tidak daftar sebagai pemilih untuk pergi berdaftar. Apa yang kita bangkitkan ialah ini bukti bahawa UMNO (Baru) ada dapat kemudahan-kemudahan, borang-borang untuk daftarkan orang-orang UMNO untuk daftar pemilih. Itu, kalau Yang Berhormat Menteri Pendidikan tak mahu faham, (*Disampuk*)—nantilah saya mahu habiskan dahulu apa yang saya mahu cakapkan—kalau Yang Berhormat Menteri Pendidikan tidak mahu faham, itulah menunjukkan bahawa ada kekurangan yang serius dan bukan saya kata saya pandai, tetapi Yang Berhormat dari Kota Setar mengatakan kita rancang ini, rancang itu, kalau begitu kita maha kuasa, semua kita boleh buat. Dia kata ini non-issue bahawa di mana Suruhanjaya Pilihanraya membenarkan UMNO (Baru) untuk ada mendapat borang untuk mendaftar, itu non-issue, saya tahu. Kepada Yang Berhormat Menteri Pendidikan, semua non-issue. Seorang yang perverted jadi pemimpin Barisan

Nasional pun non-issue, (*Tepuk*) bukan? Seorang perverted yang diakui yang menjadi tokoh Ahli Parlimen pun non-issue dan dia pun boleh sokong iaitu yang mengemukakan usul untuk menghalaukan Ahli Yang Berhormat dari Jelutong. Itu pun non-issue.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Memang saya akuilah dari segi lakunan dan sandiwara, Yang Berhormat dari Tanjong memang hebat. (*Tepuk*) Saya ingat kalau dalam pertandingan pelakun terbaik, selain daripada Yang Berhormat dari Kapar, boleh jadi Yang Berhormat dari Tanjong pun boleh tahan juga. (*Tepuk*) Soalnya saya ingat . . .

Tuan Lim Kit Siang: Adakah dia cakap itu oleh kerana dia sudah menonton video tape-video tape tersebut (*Ketawa*) atau apa ertinya, harap boleh jelaskan oleh kerana menonton video tape-video tape?

Tuan Anwar bin Ibrahim: Biar saya jelaskan. Berdasarkan maklumat yang saya perolehi dari kenyataan Ahli-ahli Yang Berhormat dari Jelutong dan Tanjong. (*Disampuk*) Itu sahaja. Bukan sahaja pelakun terbaik, tetapi ramai juga peminat-peminat beliau sendiri di depan saya ini. Sebab itu setiap kali dia jerit, ramai yang jerit lagi kuat.

Tuan Lim Kit Siang: Bukan dalam video tape.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Tuan Pengerusi, saya sudah kata dan saya ulangi bahawa saya tidak pernah menonton video yang berkenaan dan saya akan mempertahankan dalam dan luar Dewan. Jadi, soal Yang Berhormat dari Tanjong hendak gunakan isu ini, hendak jerit sepanjang mana dia boleh kerana nyata tidak ada isu besar lain yang boleh digunakan. Perkara ini dijelaskan dengan panjang lebar oleh Perdana Menteri dan saya

fikir elok perkara ini diputuskan di mahkamah. Kita bincang soal Rule of Law tetapi kita gunakan dan harp, dengan izin, on the same issue tanpa rasa segan dan malu dan saya kata sekali lagi, kepura-puraan soal moral ini sebenarnya. Betul-betul pura-pura dalam soal moral kerana saya sudah katakan, saya tidak menonton video berkenaan. Dan kalau dibangkitkan sekali lagi, saya ulang, saya beri kenyataan itu dan ini adalah kenyataan yang kita buat dengan penuh ikhlas dan penuh tanggungjawab. Soal Ahli Yang Berhormat dari Tanjong tidak ada isu lain dan hendak bangkitkan itu saya faham kerana sandiwaranya tidak akan laku kalau tidak ada isu seperti ini hendak dimainkan. *(Tepuk)*

Tuan Lim Kit Siang: Saya baru mahu kata bahawa Yang Berhormat Menteri Pendidikan kata dia tidak pernah menonton video tape tetapi dia rela menjadi juara atau champion Yang Berhormat dari Kapar. Oleh kerana . . .

Tuan Anwar bin Ibrahim: *(Bangun)*

Tuan Lim Kit Siang: Nanti, saya habis dulu. Oleh kerana beliau rela untuk kemukakan usul untuk menghalaukan Yang Berhormat dari Jelutong dan itu secara langsung ialah satu tindakan yang membela dan mempertahankan Yang Berhormat dari Kapar, masa itu selaku Timbalan Yang di-Pertua. Itu benar, bukan?

Tuan Anwar bin Ibrahim: Tuan Pengerusi, Tuan Pengerusi sedia maklum apa yang berlaku pada hari tersebut. Pada hari tersebut bila perkara ini dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Jelutong timbul kekecohan dan timbul arahan daripada Speaker supaya beliau mematuhi peraturan. Saya adalah seorang sahaja Menteri yang hadir pada masa itu. Saya dimaklumkan bahawa keadaan

sudah kacau bilau dan Yang Berhormat dari Jelutong telah tidak mematuhi arahan Tuan Speaker. Saya dukacita, kerana prosedur yang straightforward, yang jelas yang ada dalam Peraturan Dewan telah diputar-belit, bukan sahaja oleh pemimpin-pemimpin DAP, pemimpin PAS yang bercakap atas nama Islam dan pemimpin 46; maklumlah kerana tidak ada apa-apa pendirian, biasa lagilah. Boleh gunakan isu ini, kempen satu negara mengatakan kita menyokong Yang Berhormat dari Kapar. Isunya ialah bahawa ada tindakan yang diambil oleh Tuan Speaker pada masa itu, kita respect the Chair dan keputusannya dan memang ada nyata misconduct Yang Berhormat dari Jelutong pada ketika itu. Saya moved usul atas soal itu tidak ada kena mengena dengan isu video yang dikaitkan. Tetapi malangnya, oleh kerana Yang Berhormat dari Tanjong itu penipu, *(Tepuk)* maka boleh menerangkan kepada orang ramai. *(Disampuk)* Saya jelaskan perkara ini kali pertama saya hendak jawab di Dewan, di depan; saya tidak main sepertimana sandiwara pemimpin DAP, PAS dan beberapa kerat 46 pergi dari belakang, fitnah dan tikam dari belakang, itu bukan pahlawan, itu pengecut sebenarnya. *(Tepuk)*

Tuan Pengerusi, yang berlaku, yang saya agak tinggikan sedikit nada ini ialah kerana mereka menipu kenyataan, mereka tahu benar, lihat *Hansard* yang jelas bahawa usul itu bersabit dengan misconduct Ahli Yang Berhormat dari Jelutong. Tidak dengar peraturan, menjerit dan sebagainya dan dikaitkan seolah-olah saya pertahankan perlakuan atau perilaku di dalam peristiwa video lucu yang melibatkan Yang Berhormat dari Kapar. Jadi, apakah ini munasabah? Apakah ini kebenaran. Apakah ini morality yang DAP hendak pertahankan? *(Tepuk)*

Tuan Lim Kit Siang: Kalau kita pengecut, saya tidak akan kemukakan perkara ini . . .

Tuan Lau Dak Kee: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Yang Berhormat . . .

Tuan Lau Dak Kee: 36 (6), dia kata penipu.

Tuan Lim Kit Siang: Tidak apa-tidak apa, beri dia. Oleh kerana dia penipu yang lebih besar. Oleh kerana Yang Berhormat Menteri Pendidikan penipu yang lebih besar dalam Dewan ini.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Yang Berhormat . . .

Tuan Lim Kit Siang: Ya, saya mahu jawab. Oleh kerana dia timbulkan, bukan saya; dan saya perlu jelaskan. Kepada Yang Berhormat Menteri Pendidikan semua orang tidak ada pendirian. Kita di sini semua tempat-barulah Yang Berhormat Menteri Pendidikan sendiri ada pendirian. Itu sangat moral. Moral champion, baru dia ada pendirian, baru dia ada prinsip, baru dia morality, semua orang tidak ada.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Yang Berhormat, nanti sekejap. Saya minta, kerana sudah 15 minit kita masih lagi dalam cerita lama, video; sudah habis semalam, saya tidak mahu lagi cerita ini. Saya hendak dengar cerita B.4 Suruhanjaya Pilihanraya, Yang Berhormat. Tidak mahu dengar lagi cerita ini.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, sekarang saya berbalik ke B.1 Parlimen. Oleh kerana Yang Berhormat Menteri Pendidikan timbul . . .

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud):
Tetapi itu sudah.

Tuan Lim Kit Siang: Sudah, habis. Sedikit sahaja, jangan panjang-panjang; sedikit sahaja. Apa yang berlaku pada masa itu, saya tidak ada dalam Dewan pada waktu itu kerana ada mesyuarat Dewan Negeri Pulau Pinang dan kalau saya tidak silap, saudara-saudara saya dan rakan-rakan saya ada menasihatkan Yang Berhormat Menteri Pendidikan jangan campur tangan oleh kerana kita sayang dia. (*Disampuk*) Tetapi dia mahu campur tangan. Dia mahu campur tangan, sekarang dia mahu salahkan kita. Masa itu bukan misconduct Yang Berhormat dari Jelutong, tetapi misconduct Yang Berhormat Timbalan Yang di-Pertua sendiri. Oleh kerana dia sendiri bersangkut-paut dalam perkara ini dia mahu putus dalam perkara ini. Itu adalah misconduct Timbalan Yang di-Pertua. Tetapi Yang Berhormat Menteri Pendidikan boleh sokong. Dan sekarang dia mahu putar belitkan dia penipu yang besar. Penipu yang besar! Saya rasa kesal bahawa Yang Berhormat Menteri Pendidikan mahu menggunakan perkataan-perkataan semacam ini . . .

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Tuan Pengerusi, point of order. Peraturan Mesyuarat . . .

Tuan Lim Kit Siang: Hah! sekarang Peraturan Mesyuarat?

Tuan Abdul Rahman bin Bakar:
Peraturan Mesyuarat. Duduklah bodoh!

Tuan Lim Kit Siang: Sekarang Peraturan Mesyuarat . . .

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Bodoh, duduk!

Beberapa Ahli: Duduk, duduk!

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: 36 (6), seorang ahli tidak boleh mengeluarkan sangkaan jahat ke atas siapa-siapa ahli lain (*Ketawa*). Tadi dia sebut begitu.

Tuan Lim Kit Siang: Menteri Pendidikan boleh . . .

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Heh, duduk, duduk! Biadap, duduk!

Tuan Lim Kit Siang: Inilah moral. Morality Barisan Nasional.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Biadap, duduk! Jangan biadap, duduk dulu!

Tuan Lim Kit Siang: Morality Barisan Nasional.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Point of order 36 (6), tunggu-lah Tuan Yang di-Pertua, bodoh! (*Ketawa*)

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Nanti sekejap Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Dia kata Tuan Yang di-Pertua bodoh!

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Okay, diam! Semua orang diam, ya!

Tuan Lim Kit Siang: Mana boleh Yang Berhormat kata Tuan Yang di-Pertua bodoh.

Tuan P. Patto: Tuan Pengerusi, ini yang saya katakan dia budak kecil . . .

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat! Nanti, nanti!

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Bukan Tuan Yang di-Pertua bodoh. Tuan Yang di-Pertua, dia itu bodoh! Tuan Yang di-Pertua tidak bodoh. Dia bodoh, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat duduk ya!

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Terima kasih, Tuan Pengerusi yang cerdik. (*Ketawa*)

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Kalau saya bodoh, semua orang bodoh. (*Ketawa*) Saya hendak menyatakan di sini tidak ada orang bodoh dalam Dewan ini, semuanya Wakil-wakil Rakyat yang dipilih oleh rakyat, yang cerdik-cerdik belaka. Tetapi saya harap perbincangan kita akan meningkat lebih matang lagi, tidak ada perkataan bodoh, tipu digunakan. Teruskan Yang Berhormat dari Tanjong.

Tuan Lim Kit Siang: Harap-lah . . .

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Tuan Pengerusi, point of order, saya belum habis lagi, 36 (6).

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, sudah. Saya sudah buat ruling.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Minta dia tarik balik perkataan dan sangkaan jahatnya kepada Yang Berhormat Menteri.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, duduk! Saya sudah buat ruling tadi. Duduk Yang Berhormat Marang! Yang Berhormat teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Saya harap Yang Berhormat Menteri Pendidikan boleh dengar nasihat Yang Berhormat Timbalan Yang di-Pertua, jangan menggunakan kata-kata kasar, khasnya seorang yang menjadi Menteri Pendidikan yang mahu mendidikan

generasi-generasi yang akan datang (*Tepuk*) bahawa akan menunjuk tauladan yang baik, ada morality yang tinggi, akan ikhlas dan jujur dan bukan semacam kelakuan tadi yang tidak baik. Saya harap . . .

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, saya minta diberhentikan perbahasan semacam ini. Teruskan kepada tajuk yang dibahas. Kita ada dua hari sahaja.

Tuan Lim Kit Siang: Baiklah. Cukuplah. Dan inilah bukti bahawa UMNO Baru ada kemudahan-kemudahan untuk menyertai dalam kempen, dalam gerakan mendaftar pemilih-pemilih. Kita tidak tentang sesiapa yang tidak daftar untuk pergi mendaftar, kita mahu galak semua orang. Tetapi apa yang kita menentang kita . . .

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Tuan Pengerusi, point of order.

Tuan Lim Kit Siang: Point of order?

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Takkan biar dia sahaja cakap. Duduklah! 36 (6) lagi. Dia kata UMNO Baru ada ambil bahagian dan macam-macam lagi, bersekongkolah dengan Suruhanjaya Pilihanraya.

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Tidak payah, duduk Yang Berhormat!

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Ini saya hendak penjelasan, Tuan Pengerusi, kepada point of order ini.

Tuan Lim Kit Siang: Penjelasan tidak berilah.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Penjelasan kepada Peraturan Mesyuarat.

Tuan Lim Kit Siang: Apa ini!

Tuan Pengerusi (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat Marang duduk ya! Yang Berhormat Tanjong, sila gulung!

Tuan Lim Kit Siang: Saya mahu gulungkan bahawa apa yang kita menentang bukan seruan kepada mereka yang tidak berdaftar pergi mendaftar, kita mahu semua orang yang layak sampai umur 21 untuk pergi berdaftar supaya semua rakyat, semua warganegara Malaysia boleh menggunakan hak undi mereka. Apa yang kita menentang ialah bahawa di mana UMNO Baru dapat pilih kasih, boleh dapat kemudahan borang-borang untuk bukan suruh orang daftar tetapi borang untuk daftarkan ahli-ahli mereka, sedangkan parti-parti Pembangkang tidak boleh. Itulah double standards. Terima kasih.

(Tuan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, ada sesiapa lagi yang hendak berucap lagi berkenaan dengan perkara ini? Yang Berhormat Maran.

4.50 ptg.

Tuan Haji Mohamad bin Abdullah (Maran): Tuan Pengerusi, saya ingin merujuk kepada Kertas Perintah 1A berkenaan dengan Anggaran Belanja Mengurus Tambahan 1989, Maksud B.26. Dalam ini ada menyatakan bahawa Kementerian Pendidikan telah membuat pembelian buku-buku hasil karya Sasterawan Negara untuk sekolah-sekolah dan agensi-agensi Kerajaan.

Saya ingin tahu apakah jenis buku-buku yang dibeli dan siapakah pengarang-pengarang kepada buku-buku yang berkenaan.

Kedua, saya ingin bertanya di sini mengenai dengan perbelanjaan bagi perubahan gaji dua skim Perkhidmatan Pendidikan.

Dr Tan Seng Giaw: Point of order.

Tuan Pengerusi: Ya.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, itu salah. Ini Maksud B.7 sahaja.

Tuan Haji Mohamad bin Abdullah: Tidak kesemua sekali?

Tuan Pengerusi: Saya pun belum lihat lagi.

Tuan Haji Mohamad bin Abdullah: Belum lagi, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya, belum lagi.

Tuan Haji Mohamad bin Abdullah: Terima kasih, saya akan bercakap kemudian.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Pengerusi, Maksud B.7—Jabatan Perdana Menteri—saya juga sudah terlajak satu, Tuan Pengerusi. Saya tidak mahu membahaskan perkara-perkara yang telah ditimbulkan oleh Pembangkang kerana saya seorang yang cerdik dan tidak bodoh seperti Pembangkang yang menimbulkan perkara-perkara yang lama. Jadi saya tidak mahu bercakap atas tajuk ini. Saya menyokong, Tuan Pengerusi. (*Ketawa*)

Tuan Pengerusi: Saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Raja Dato Ariffin bin Raja Sulaiman): Tuan Pengerusi, saya mengambil kesempatan ini mengucapkan ribuan terima kasih

kepada Yang Berhormat-Yang Berhormat yang telahpun turut membahaskan perkara-perkara di bawah Jabatan Perdana Menteri.

Pertamanya berkenaan dengan Suruhanjaya Pilihanraya sebagaimana yang dicatatkan dalam Kertas-kertas Perintah bahawa peruntukan ini adalah peruntukan yang diperlukan di luar jangka kerana membeli peralatan-peralatan tertentu untuk menyediakan kemungkinan mengadakan pilihanraya. Saya nampak dalam kenyataan-kenyataan yang dibuat oleh pihak Pembangkang nampaknya mereka tidak sabar-sabar lagi supaya Pilihanraya ini diadakan. Sebab itu nampaknya kita pun membuat persediaan ini.

Nampaknya Ketua Pembangkang masih ada dan beliau dengan lantang membuat satu tuduhan yang saya ingat amat serius iaitu berkenaan dengan kebebasan ataupun kata beliau bahawa Suruhanjaya nampaknya tidak bebas. Saya ingat ini tuduhan yang melulu yang nampaknya dibuat berasaskan surat yang didapati kononnya daripada UMNO Perhubungan Negeri Kelantan. Tuduhan dibuat atas surat itu semata-mata tidak ada kena-mengena dengan bukti yang jelas yang mengatakan bahawa Suruhanjaya sebenarnya sudah pun memberikan kemudahan-kemudahan kepada pihak UMNO.

Tuan Lim Kit Siang: Adakah ini bererti bahawa si penulis surat ini, Tuan Haji Shahibuddin bin Haji Mohd. Nor selaku Setiausaha Perhubungan UMNO Negeri Kelantan dalam surat pengedarannya sudah bohong? Dia seorang pembohong?

Raja Dato Ariffin bin Raja Sulaiman: Apa yang hendak dituliskan oleh UMNO ataupun mana-mana pihak, itu terpulang kepada pihak masing-masing. Tetapi tuduhan Yang Berhormat mengatakan bahawa Suruhanjaya tidak bebas, ini satu

tuduhan yang melampau yang memberikan satu gambaran yang saya ingat tidak adil kepada Suruhanjaya Pilihanraya. Yang Berhormat boleh membuat tuduhan ini di luar supaya kita tengok pihak Suruhanjaya Pilihanraya ataupun mana-mana pihak sanggup mengambil tindakan terhadap Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Pengerusi, penjelasan. Saya menerima cabaran Yang Berhormat Timbalan Menteri dan saya akan ulangi apa yang saya cakap dalam Dewan ini di luar Dewan. Saya harap saya akan menjemput Yang Berhormat Timbalan Menteri datang di satu tempat, satu tarikh yang akan ditetapkan.

Raja Dato Ariffin bin Raja Sulaiman: Saya tidak perlu datang, itu bukan kerja saya. Yang Berhormat hendak buat, buatlah di mana pun kerana di negara kita ini bebas untuk membuat kenyataan-kenyataan. Tetapi saya hendak sebutkan di sini bahawa kalau Yang Berhormat membuat tuduhan mengatakan Suruhanjaya tidak bebas, kalau hendak mengatakan surat itu, surat itu memanglah kita bersetuju kalau Yang Berhormat kata ada punca yang Yang Berhormat dapat surat itu, itu bolehlah—kalau Yang Berhormat sanggup beli dan sebagainya itu kita serahkan kepada Yang Berhormatlah. Tetapi yang saya hendak tekankan di sini ialah tuduhan Yang Berhormat bahawa Suruhanjaya Pilihanraya tidak bebas.

Tuan Lim Kit Siang: Saya akan ulangi di luar Dewan.

Raja Dato Ariffin bin Raja Sulaiman: Silakan. Saya menyebutkan di sini kerana Yang Berhormat dari Tanjong juga menyebutkan dari segi moral dan sebagainya. Bila kita membuat tuduhan yang begini, ini bukan satu pendirian yang bermoral kerana tuduhan-tuduhan yang dibuat

tanpa mempunyai bukti-bukti yang nyata di buat di dalam Dewan yang mulia ini.

Tuan Zubir bin Embong: Tuan Pengerusi, saya hendak minta penjelasan. Apa yang telah ditunjukkan oleh Yang Berhormat dari Tanjong ialah satu surat yang ditulis oleh Setiausaha UMNO Perhubungan Negeri Kelantan kepada, kalau tidak silap saya, Bahagian UMNO juga yang tidak ditunjukkan kepada Suruhanjaya Pilihanraya. Apakah hanya dengan sekadar surat itu pada pandangan Yang Berhormat Timbalan Menteri sudah cukup untuk menjadikan bukti bahawa Suruhanjaya Pilihanraya itu di bawah perintah atau diarah oleh UMNO sebagaimana yang didakwa oleh Yang Berhormat dari Tanjong. Kalau UMNO Malaysia atau UMNO Pusat yang menulis surat kepada Suruhanjaya Pilihanraya, membuat satu arahan, apakah dia berbeza dengan bentuk surat yang dikemukakan oleh Yang Berhormat dari Tanjong? Apakah ini hanya merupakan satu permainan politik yang biasa kita kenali daripada pemimpin-pemimpin seperti Yang Berhormat dari Tanjong?

Raja Dato Ariffin bin Raja Sulaiman: Terima kasih. Tuan Pengerusi, saya rasa sebagaimana yang saya sebutkan tadi, bahawa surat yang dibawa ke dalam Dewan yang mulia ini ialah surat daripada Perhubungan UMNO dan ini tidak sekali-kali menunjukkan bahawa ada bukti atau collusion daripada pihak Suruhanjaya Pilihanraya. Apa usaha yang hendak dibuat oleh mana-mana parti sudah tentu dibuat atas matlamat-matlamat yang tertentu dan saya percaya UMNO sebagaimana parti-parti yang lain tentu mahu menang dalam pilihanraya. Tetapi adakah selepas surat itu ditulis, kemudian pihak Suruhanjaya Pilihanraya mengikut arahan itu kerana arahan-arahan ini bukan dibuat kepada Suruhanjaya Pilihanraya tetapi dibuat

kepada Ketua-ketua UMNO Bahagian di Kelantan, walaupun surat itu betul. Saya tidak tahu adakah surat itu betul atau tidak, itu masalah yang lain. Jadi, kita lihatlah pendirian Yang Berhormat dari Tanjong ini.

Berbalik kepada Maksud B.7 berkenaan peruntukan untuk menyelenggarakan lebuhraya dan jalan-jalan utama, ini juga diperlukan dan ini telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Kepong dan Yang Berhormat juga telah menyokong usaha-usaha untuk memperbaiki jalan-jalan. Hanya beliau minta supaya penyelenggaraan jalan-jalan di Kepong juga dibuat. Saya percaya ini dalam perhatian dan tindakan daripada Dewan Bandaraya Kuala Lumpur.

Berkenaan dengan kraftangan yang disebutkan oleh Yang Berhormat dari Kepong dan juga Yang Berhormat daripada Padang Terap, saya ingin menjelaskan bahawa peruntukan-peruntukan itu adalah peruntukan yang dibangkitkan pertamanya ialah berkenaan dengan peruntukan perkhidmatan dan berkenaan dengan perbelanjaan melantik MMC di bawah Kepala B.7.

Perlantikan ini dibuat selepas satu exhibition yang diadakan di London dan beberapa syarikat telahpun diminta untuk mengemukakan cadangan-cadangan mereka dan selepas menimbangkan cadangan-cadangan ini didapati bahawa cadangan daripada MMC adalah satu cadangan yang terbaik. Maka sebab itulah pihak kraftangan telahpun memberikan kontrak ini kepada MMC.

Berkenaan dengan teguran ataupun peringatan yang telah diberikan oleh Yang Berhormat daripada Padang Terap, saya mengambil kesempatan ini mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan. Saya percaya pihak yang berkenaan akan mengambil peringatan-peringatan Yang Berhormat supaya kita

buat kajian adakah usaha-usaha kita untuk meneruskan usaha untuk membangunkan kraftangan ini kemudiannya tidak akan terjebak dengan masalah kekurangan tenaga-tenaga kerja kerana kita juga menumpukan usaha-usaha yang begitu besar kepada pembangunan perindustrian dan juga dalam bidang-bidang lain sepertimana dalam pelancongan dan sebagainya. Tetapi yang amat menarik ialah penekanan Yang Berhormat bahawa nampaknya seolah-olah kita menumpukan usaha-usaha ini kepada pihak-pihak yang "habis umur produktifnya". Saya tidak tahu apakah maksudnya bila Yang Berhormat menyebutkan "habis umur produktif" kerana penekanan kita dalam usaha-usaha yang kita buat dalam kraftangan ialah bagi belia-belie, khususnya beliawanis-beliawanis di kawasan-kawasan luar bandar.

Berkenaan dengan pembangunan di Bukit Kiara yang telah disentuh tadi, saya ingat ini peruntukan yang telahpun dipindahkan daripada satu projek kepada projek yang lain. Peruntukan ini ialah peruntukan untuk membayar premium tanah.

Tuan Pengerusi, saya rasa setakat itulah sahaja penjelasan-penjelasan yang ingin saya kemukakan dalam perbincangan ataupun perdebatan yang telahpun dibuat pada semalam dan hari ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$371,200 untuk Maksud B.1; \$750,000 untuk Maksud B.3; \$887,000 untuk Maksud B.4; \$575,400 untuk Maksud B.5; dan \$16,244,759 untuk Maksud B.7 di bawah Jabatan Perdana Menteri jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sejumlah \$371,200 untuk Maksud B.1; \$750,000 untuk Maksud

B.3; \$887,000 untuk Maksud B.4, \$575,400 untuk Maksud B.5 dan \$16,244,759 untuk Maksud B.7 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$3,230,030 yang disebut dalam Maksud P.7 dalam Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga bagi tahun 1989 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$3,230,030 untuk Maksud P.7 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 3) 1989.

Maksud B.13 (Jadual)—

Tuan Pengerusi: Kepala B.13 di bawah Kementerian Kehakiman terbuka untuk dibahas.

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$3,000,000 untuk Maksud B.13 di bawah Kementerian Kehakiman jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$3,000,000 untuk Maksud B.13 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Maksud B.17 (Jadual)—

Maksud P.17 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 3) 1989)—

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala Bekalan B.17 dan P.17 di bawah Kementerian Belia dan Sukan terbuka untuk dibahas.

5.06 ptg.

Tuan Shahidan bin Kassim (Arau): Tuan Pengerusi, saya ingin

membahaskan mengenai Maksud B.17, Kementerian Belia dan Sukan iaitu tambahan yang dipohon ialah sebanyak \$900,000 untuk membiayai aktiviti-aktiviti program BELIA dengan tujuan untuk melatih belia negara dalam bidang-bidang kepimpinan, ekonomi dan sosial.

Tuan Pengerusi, saya telah berkali-kali meminta Kementerian Belia dan Sukan supaya memikir secara serius tentang betapa pentingnya kita mengadakan satu program yang khusus kepada belia-belia dalam usaha kita untuk mewujudkan kumpulan rakyat yang benar-benar matang, yang benar-benar berguna kepada negara Malaysia.

Kalau sekiranya tambahan sebanyak \$900,000 yang dipohon dan selepas itu terpaksa dibawa kepada Parlimen, saya ingat ini merupakan satu permohonan yang begitu kecil kalau dibandingkan dengan jumlah dan juga masalah yang dihadapi oleh belia di seluruh Malaysia. Sepatutnya Kementerian ini kalau bolehlah di masa-masa akan datang biarlah buat satu program yang menyeluruh mengenai belia-belia sebab kita tidak mahu bakal yang menjadi rakyat Malaysia, bakal yang menjadi pengundi, bakal yang menjadi Wakil Rakyat, supaya orang yang sebenar-benarnya boleh memimpin negara dan boleh menjadi rakyat yang berguna.

Kita susah pada hari ini, Tuan Pengerusi, kerana kalau sekiranya kita silap memimpin, silap mengadakan program-program kepada mereka, kita takut kita akan mewujudkan belia-belia yang semua orang faham menghadapi masalah mengenai dadah dan sebagainya.

Berhubung dengan kepimpinan, kita ada banyak pihak yang menjalankan aktiviti-aktiviti kepimpinan belia termasuk Jabatan Perdana Menteri dan sebagainya. Saya minta supaya satu

program yang menyeluruh, kita tidak mahu . . .

Tuan Lim Guan Eng: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat daripada Kota Melaka bangun.

Tuan Lim Guan Eng: Minta maaf, kuorum tidak cukup.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat hendak apa? Yang Berhormat beritahu pada saya.

Tuan Lim Guan Eng: Kuorum tidak cukup.

Tuan Pengerusi: Kuorum tidak cukup? Beritahu itu sahajalah. Minta bilang—14 orang. Kuorum tidak cukup. Sila bunyikan loceng.

Loceng dibunyikan.

(*Ahli-ahli dikira, lebih 26 Ahli hadir*)

Tuan Pengerusi: 31 orang. Sudah cukup kuorum. Sila teruskan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Pengerusi, tadi saya telah memaklumkan bahawa diadakan satu program yang menyeluruh, kita tidak mahu program yang berasingan yang dibuat di antara Kementerian untuk tujuan ataupun kumpulan sasar yang sama. Jadi dengan itu kita akan dapat wujudkan belia yang benar-benar boleh memimpin, kita tidak mahu bila mereka sudah jadi pemimpin nanti, pemimpin yang saya tidak mahu sebut, tetapi Ahli-ahli Yang Berhormat nampak sendiri bahawa dalam Persidangan Parlimen yang begini penting isu yang saya anggap remeh-temeh itu dibawa untuk mencari jalan oleh kerana tidak ada isu lain yang harus dibawa, pada hal soal belia menganggur, soal belia yang terlibat dengan dadah, soal belia-belia yang tidak ada pekerjaan, soal pegawai-pegawai Kerajaan banyak

yang frust tidak boleh naik pangkat. Itu yang harus diperjuangkan, bukan soal video yang telahpun dijawab, tetapi hari ini dibangkit lagi, inilah merupakan kumpulan belia-belia yang tidak dilatih dahulu, sekarang telah menjadi Wakil Rakyat yang saya rasa sudah terpesong sedikit secara kepimpinan yang telah dibawa oleh mereka.

Saya minta Kementerian supaya berhati-hati, kita latih belia ini supaya menjadi pemimpin yang betul-betul memperjuangkan masalah rakyat, masalah petani, bukan mencari isu-isu untuk kepentingan politik.

Sudah dua minggu saya berdiri, Tuan Pengerusi, tetapi saya tidak ada peluang untuk bercakap oleh kerana peluang ini diambil habis oleh mereka, untuk bercakap perkara-perkara yang saya rasa langsung tidak mendatangkan faedah kepada rakyat. Rakyat tidak mahu mendengar pada perkara ini, rakyat saya di kawasan padi dia hendak dengar bilakah harga padi akan dinaikkan, bilakah subsidi ataupun sistem galakan ini akan diperbaharui oleh pihak Kerajaan. Saya tidak ada peluang, kerana ada belia yang dahulunya belia yang tidak mendapat latihan, sekarang sudah jadi pemimpin yang tidak berguna sebelah sana, sebelah sini semua berguna—sekerat sinilah.

Mengenai ekonomi, Tuan Pengerusi, saya pohon sebab Menteri Belia dan Sukan pun ada di sini. Saya kata tadi Menteri minta sedikit sangat, sepatutnya \$900,000 ini kalau dalam bahasa kita "lekat celah gigilah". Jadi untuk belia yang saya rasa banyak perlukan bimbingan, sepatutnya peruntukan ini diminta sama banyak dengan Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan—\$46 juta—barulah kita nampak satu program yang khusus, yang menyeluruh, yang saya rasa boleh mendatangkan impact, dengan izin, kepada belia-belia yang kita beri latihan.

Demikian juga program ekonomi. Saya ingin bertanya apakah yang terjadi kepada brigade belia dahulu dan macam-macam lagi yang telah dibuat oleh Kementerian. Apakah pihak Kementerian bercadang untuk berbuat sesuatu kepada kumpulan belia menganggur sekarang? Saya ingat Parlimen akan beri sokongan habis-habisan kepada Kementerian yang berkenaan, kalau sekiranya sesuatu program yang khusus dibuat untuk belia-belia menganggur oleh kerana pekerjaan itu ada, tetapi bagaimana boleh kita gerakan mereka supaya mahu bekerja.

Di sektor pertanian sekarang kita sedia maklum bahawa hampir semuanya, hampir 80% dikuasai oleh orang-orang luar, orang-orang asing yang datang ke sini untuk bekerja oleh kerana belia-belia kita tidak mahu bekerja. Jadi saya tidak tahu macam mana hendak buat, tetapi saya cadangkan supaya sesuatu harus dibuat untuk menggerakkan mereka ini supaya mampu dan juga mahu bekerja sama seperti orang-orang luar yang datang untuk bekerja di sini.

Dalam masa yang sama kita juga harus tekankan kepada majikan-majikan yang inginkan keuntungan cepat sehingga sanggup menurunkan harga upah itu, yang mana memanglah kalau harga rendah, memang mendapat tarikan daripada orang luar. Jadi majikan harus ingat bahawa mereka mendapat keistimewaan dan juga kenikmatan hidup ini di bumi Malaysia, janganlah kerana keuntungan mereka tidak sanggup rugi sedikit untuk menaikkan upah kepada belia-belia tempatan, oleh kerana suasana dan juga taraf hidup rakyat Malaysia ini sampai ke peringkat yang mereka memerlukan pendapatan yang orang kata yang sama dengan kedudukan ekonomi kita. Jadi kita tidak boleh samakan. Ini adalah teguran saya kepada majikan, dan mungkin Kementerian Belia dan Sukan boleh beritahu kepada Kementerian Buruh supaya

majikan ini fikir elok-elok dan ramai Ahli Parlimen yang menjadi majikan fikir elok-elok. Jangan kita bercakap di sini hendak minta, hendak perjuangkan supaya belia-belia bekerja, tetapi dalam masa yang sama kita tidak memikirkan masalah gaji dan sebagainya. Saya sendiri berpengalaman melihat bagaimana majikan-majikan untuk tujuan mendapat keuntungan cepat banyak mengambil buruh-buruh asing dan belia-belia tempatan tidak mendapat pekerjaan oleh kerana mereka minta gaji yang agak tinggi.

Akhir sekali, fasal sosial. Kalau dahulu, Tuan Pengerusi, hendak disebutkan masalah sosial ini kadang-kadang dia ada sedikit penekanan perkauman diberikan.

Pada masa yang lepas dikatakan kalau yang suka bersosial ini lebih banyak kepada belia-belia Melayu, tetapi pada hari ini, Tuan Pengerusi, semuanya, dia tidak kira Melayu, Cina atau India, semua belia-belia kita ini dikira sama sahaja dan mereka ini kuat berjoli dan sebagainya. Kalau orang-orang besar, saya rasa, mesti ingatlah bahawa kalau mereka ini mati anaknya itu tidak akan mampu hidup setaraf dengannya, oleh kerana anak-anak ini terlampau bebas dalam perkara-perkara yang berkenaan. Tetapi saya tidak mahu memberi penekanan kepada itu.

Yang saya hendak beri penekanan sekarang ialah oleh kerana kebebasan yang ada, mungkin juga kerana pengaruh alam sekitar, pengaruh alam sekeliling dan juga teknologi moden dan sebagainya, ini menyebabkan mereka terlibat dengan perkara atau, orang kata, masalah sosial yang berlebihan. Yang saya hendak tekankan di sini ialah penglibatan mereka dengan dadah, walaupun pada masa sekarang kita nampak macam kempen anti dadah itu nampak berkurangan, tetapi kita harus ingat bahawa penagihan dadah dia terus bertambah sebab dalam dunia

ini selagi orang ada masalah, selagi dia ada peluang access, dengan izin, kepada dadah, maka selagi itu mereka akan terlibat dengan perkara-perkara yang berkenaan.

Masalah sosial ini sebenarnya boleh kita atasi dan kita boleh jalan sekali lalu, sekiranya soal kepimpinan dan juga soal ekonomi ini kita bagi penekanan dahulu dan sosial itu menjadi yang kedua.

Dengan itu, saya menyokong dan saya pohon kepada Kementerian ini supaya lain kali mintalah peruntukan lebih sedikit supaya kita dapat merancang satu program yang menyeluruh bagi belia-belia di seluruh Malaysia supaya mereka menjadi pemimpin yang berguna dan tidak seperti pemimpin DAP yang ada sekarang ini, yang saya rasa banyak membawa isu-isu yang tidak berguna. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Menteri, sila jawab.

5.18 *ptg.*

Menteri Belia dan Sukan (Dato' Seri Haji Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak): Tuan Pengerusi, saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Arau kerana telah menyentuh berkenaan dengan keperluan peningkatan latihan kepimpinan belia secara menyeluruh.

Suka saya nyatakan di sini bahawa masalah kepimpinan belia tidaklah menjadi satu masalah yang berat, tetapi kalau kepimpinan belia dicampuraduk dengan objektif politik, maka latihan kepimpinan yang baikpun boleh disalahgunakan ataupun keilmuannya diketepikan dengan meletakkan kepentingan politik sebagai asas utama di dalam apa jua yang dilakukan oleh mereka itu.

Sebenarnya keadaan sekarang ini kita lihat sudah ada 1.4 juta para belia

di dalam negara kita yang bergerak di dalam badan-badan belia yang berdaftar. Pada keseluruhannya mereka tidak menimbulkan masalah, hanya segelintir sahaja pemimpin-pemimpin belia yang tidak berjuang di atas landasan untuk membangunkan masyarakat belia, tetapi meletakkan keutamaan politik ataupun kepentingan politik berparti sebagai perhatian utama, maka telah timbul sedikit masalah bukan sahaja di dalam soal kepimpinan orang-orang politik sahaja, tetapi di kalangan pemimpin-pemimpin belia sendiri juga ada yang telah memperlakukan kedudukan mereka untuk menambahkan faedah politik dari segi politik kepartian.

Tuan Pengerusi, saya . . .

Tuan Shahidan bin Kassim:
(*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Arau bangun.

Tuan Shahidan bin Kassim:
Apakah Yang Berhormat maksudkan Presiden 4B Malaysia yang menggunakan 4B untuk kepentingan 46nya?

Dato' Seri Haji Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Pengerusi, saya sebut perkara ini secara umum, tetapi masalah pimpinan 4B Malaysia adalah satu masalah yang mana pemimpin belia yang berkenaan telah membawa kes ini ke mahkamah dan telah membelakangkan Dasar Belia Negara sendiri. Jadi memang benar sepertimana yang dikatakan oleh Yang Berhormat dari Arau bahawa inilah contoh yang jelas apa yang saya maksudkan apakala perjuangan mereka di luar lingkungan masyarakat kepentingan belia dan diletakkan kepentingan perjuangan berparti itu lebih, maka timbul masalah menyalahgunakan kedudukan mereka itu.

Tuan Pengerusi, di antara langkah-langkah yang akan diambil oleh Kementerian ialah untuk menambahkan lagi latihan-latihan dalam bidang ekonomi sama ada latihan melalui pusat-pusat latihan belia secara tetap mahupun dari segi "on the job training".

Bilangan belia-belia yang akan dilatih akan ditokok tambah pada tahun ini dan seterusnya. Begitu juga dalam bidang latihan keusahawanan juga akan diperbanyakkan oleh Kementerian dan mereka yang telah mendapat latihan ekonomi seperti ini akan juga di-timbang bantuan untuk diberi pinjaman di bawah Tabung Ekonomi Pembangunan Belia yang ada di bawah kawalan Kementerian Belia dan Sukan.

Apa yang perlu dilakukan seperti-mana Yang Berhormat dari Arau menyatakan ialah untuk mengadakan satu program yang lebih menyeluruh ke arah ini. Peruntukan yang dipohon oleh Kementerian ini sebanyak \$900,000 ialah untuk tempoh tiga bulan tahun sudah sahaja dan untuk tahun ini satu jumlah yang lebih besar sedang dalam pertimbangan pihak Kerajaan dan saya percaya dengan adanya kelulusan ini, maka projek-projek latihan belia akan dapat dilihat usaha-usaha yang lebih berkesan lagi.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$900,000 untuk Maksud B.17 di bawah Kementerian Belia dan Sukan jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$900,000 untuk Maksud B.17 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$40

yang disebut dalam Maksud P.17 dalam Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga bagi tahun 1989 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$40 untuk Maksud P.17 jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil.3) 1989.

Maksud P.18 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil.3) 1989)—

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Maksud Pembangunan P.18 di bawah Kementerian Perusahaan Utama terbuka untuk dibahas.

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$10 yang disebutkan dalam Maksud P.18 dalam Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga bagi tahun 1989 di bawah Kementerian Perusahaan Utama hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$10 bagi Maksud P.18 jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil.3) 1989.

Maksud P.19 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil.3) 1989)—

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Maksud Pembangunan P.19 di bawah Kementerian Pertanian terbuka untuk dibahas.

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$40 yang disebutkan dalam maksud P.19 dalam Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga bagi tahun 1989 di bawah Kementerian Pertanian hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$40 bagi Maksud P.19 jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil.3) 1989.

Maksud B.20 (Jadual)—

Tuan Pengerusi: Maksud Bekalan B.20 di bawah Kementerian Perdagangan dan Perindustrian terbuka untuk dibahas.

5.26 ptg.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Pengerusi, saya ingin membahaskan Maksud B.20—Kementerian Perdagangan dan Perindustrian.

Perkara ini disentuh ialah mengenai pertukaran pegawai dan kakitangan luar perdagangan di seberang laut. Tuan Pengerusi, kita sedia maklum perkhidmatan awam di Malaysia adalah merupakan satu-satunya di dunia ini yang merupakan perkhidmatan tertutup di mana semua kenaikan pangkat dan sebagainya hanya untuk kakitangan awam. Sudahlah ia tertutup, ia juga ditutupkan lagi dengan mengadakan bahagian-bahagiannya pula. Contohnya, ada pula badan-badan berkanun yang juga pegawai Kerajaan yang ditutup lagi yang mesti berada dengan badan berkanun berkenaan.

Contohnya, pegawai FAMA tidak boleh pergi ke LLN, ataupun LKIM ataupun LPN dan sebagainya. Jadi, demikian juga dalam perkhidmatan Kerajaan sendiri, selalunya kalau pegawai-pegawai yang berada di Kementerian Luar ataupun kadangkalanya Kementerian Perdagangan tidak boleh ditukar, jadi ditutup, yang pertama, ditutup, kali yang kedua bila mereka berada di dalam pintu yang tertutup. Maksudnya dalam bilik ini, ia sudah ditutup, kemudian ada lagi bilik-bilik kecil yang mereka ditutup

lagi dan tidak boleh ditukar di antara satu dengan yang lain.

Tuan Pengerusi, baru-baru ini saya berbincang dengan beberapa orang kawan. Ini secara ikhlas diberikan pandangan oleh kawan-kawan saya yang berkhidmat di luar negeri, ini secara ikhlas dia beri dan saya tidak payah sebut namanya, sebab untuk mengelakkan beliau nanti dikatakan beri maklumat—ini secara ikhlas dibincangkan. Dia kata . . .

Tuan Lim Guan Eng: Kuorum tidak cukup.

Tuan Pengerusi: Kuorum tidak cukup lagi.

Tuan Shahidan bin Kassim: Dahulu kita janji kuorum tidak patut sebut, sekarang bagaimana, berilah chance saya bercakap.

Tuan Pengerusi: 21 orang. Minta bunyikan loceng.

Loceng dibunyikan.

(Ahli-ahli dikira, lebih 26 Ahli hadir)

Tuan Pengerusi: Ada 38. Sila teruskan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Pengerusi, kawan-kawan tolong tunggulah, sebab kalau dia bunyi loceng banyak kali, saya terganggu, sebab ucapan saya pakai point sahaja. Jadi, saya sudah berbincang dengan kawan-kawan saya tadi, katanya, mereka kadang-kadang menghadapi masalah kalau dibandingkan dengan rakan-rakannya di negara-negara lain dalam usaha mereka untuk mempertingkatkan perdagangan Malaysia dan juga negara luar. Oleh kerana, katanya, mereka hanya dilatih dalam bidang itu dengan secara umum. Sebentar lagi saya akan cakap lagi di bawah perkara Kementerian Luar,

sebab ada juga Duta-duta kita yang menyuarakan masalah-masalah yang sama. Mereka secara ikhlas, katanya, kalau sekiranya mereka diberi latihan dalam Banking, sekurang-kurangnya mereka boleh memberi nasihat tentang perkara yang berkenaan.

Saya beri contoh, di Myanmar, Burma dahulu—Myanmar merupakan negara yang terbaharu dan Myanmar amat berminat untuk mengadakan hubungan perdagangan secara terus dengan Malaysia, dia tidak mahu lagi melalui negara-negara jiran di sebelah Selatan dan juga negara jiran di sebelah Utara, sebab mereka tahu dengan cara yang demikian, mereka tidak akan mendapat manfaat daripada perdagangan yang berkenaan.

Sebagai contoh, dahulu minyak kelapa sawit, dia terpaksa import melalui negara jiran di sebelah Selatan dan juga negara jiran di sebelah Utara, tetapi sekarang dia mengimport terus daripada Malaysia. Jadi, rakan saya di luar negeri memaklumkan bahawa negara jiran di sebelah Selatan, Singapura-sebut terus, senang, susah sangat—dia menghantar seorang banker ke sana sebagai Duta. Jadi, Singapura tahu mengambil kesempatan, Myanmar, sebuah negara yang baru yang sekarang ini sudah buka sedikit-sedikit, dia buka dalam bentuk yang dipanggil joint-venture 1, 2, 3 dan sekarang joint-venture 3 telahpun dibuat dan dia ada sampai 20 joint-venture yang akan dibuat di antara negara-negara yang ingin berdagang dengan mereka. Jadi, Singapura mengambil kesempatan untuk menghantar pegawai-pegawainya yang mahir dalam bidang-bidang ini untuk menerokai negara baru yang mereka rasa boleh mendapat pasaran, di negara baru yang mereka rasa boleh menguntungkan perdagangan ke arah tersebut.

Kementerian Perdagangan dan juga Jabatan Kerajaan pada keseluruhannya

harus fikirkan untuk membuka sedikit untuk jawatan-jawatan tertentu ini supaya kita boleh hantar pegawai-pegawai mahir untuk memegang jawatan-jawatan yang berkenaan. Dengan demikian bukanlah saya mengatakan bahawa mereka yang berkhidmat sekarang ini tidak bagus, mereka sendiri mengakui mereka bagus, tetapi sampai kepada perkara yang saya sebutkan tadi, urusan niaga yang memerlukan kepakaran maka mereka menghadapi masalah dan sebagainya. Ini akuan yang dibuat oleh rakan-rakan saya sendiri. Dalam keadaan sekarang apa yang mereka buat sudah cukup bagus, cumanya, untuk lebih bagus lagi, mungkin kita berikan mereka ini peluang untuk dihantar mendapatkan latihan-latihan dan untuk mendapatkan kepakaran supaya mereka boleh menjadi Pesuruhjaya-pesuruhjaya yang baik.

Jadi, pihak Kementerian harus fikirkan perkara ini, dan saya juga mencadangkan supaya pertukaran-pertukaran ini janganlah dikerapkan sangat. Kalau dikerapkan sangat pegawai itu selalunya, kalau pegawai-pegawai mana pun, kalau dia pergi itu tahun pertama baru peringkat untuk berkenalan dan tahun kedua baru boleh menjalankan kerja, tahun ketiga boleh meningkatkan kepakaran dan sebagainya. Tetapi kalau tahun ketiga, dia tukar dia terpaksa pula pergi berkenalan dengan negara yang baru. Pertukaran ini, Tuan Pengerusi, yang pertamanya kita rugi dari segi wang kerana bertukar, dan keduanya kita rugi dari segi bergunanya Pesuruhjaya yang berkenaan di negara tersebut.

Tuan Pengerusi, pada masa sekarang negara Eropah Timur telahpun saya percaya mengorak langkah ke arah membuka jalan yang membolehkan kita dekat dengan mereka. Jadi, saya rasa Pesuruhjaya Perdagangan kita di luar negeri tidak cukup. Baru-baru ini Setiausaha Parlimen menjawab, saya bangun untuk bertanya, tetapi tidak

dapat bertanya, jadi, saya mencadangkan supaya jangan “Malaysia akan”, “Malaysia akan” ini nombor satu, pohon pada EPU, lepas itu pergi ke JPA, tidak lulus, kalau lulus pun tahun depan Suruhanjaya ambil, jadi 3 tahun. Kalau 3 tahun, orang lain sudah masuk dahulu, Tuan Pengerusi. Kalau macam itu sampai bila pun kita tidak boleh kata “Malaysia akan”, sebab itu saya mahu supaya jawatan ini dibuka, bila dibuka—senang, kita boleh ambil orang-orang yang mahir. Macam Bahagian Penerangan, Dr Affifuddin pun boleh, Dr Hadi pun boleh, ini semuanya di antara orang yang mahir dan kita boleh hantar. Itu sebagai contoh sahaja, tetapi mereka ini Ahli Parlimen yang mungkin boleh duduk ke hadapan selepas ini.

Tetapi yang saya hendak tekankan di sini supaya jangan “Kita akan” dalam masa yang sama orang lain sudah mengambil kesempatan. Demikian juga di Myanmar, “Kita akan”, tetapi orang lain sudah ambil kesempatan. Kalau hal ini berterusan, maka kita akan rugi banyak. Jadi, saya cadangkanlah kepada Menteri wanita yang dinamik, progresif, yang sentiasa bercakap lantang, buat sesuatu mengenai perkara ini supaya jangan “akan”, tetapi “Saya mesti buat”. Sebab saya tahu Menteri ini kalau dia kata “Saya hendak buat” dia buat sungguh, sekarang dia buat, jangan “akan”. Setiausaha Parlimen jawab “akan”, saya hendak minta dia jawab “Mesti buat”, cepat-cepat kita hantar Pesuruhjaya Perdagangan kita ke sana untuk mengadakan hubungan dan seterusnya memberi peluang kepada usaha-usaha perdagangan Malaysia dengan negara-negara yang berkenaan. Hanya dengan cara itu sahaja kita dapat ketengahkan. Jangan orang sudah established kita baru hendak masuk, orang sudah maju dalam perniagaan, kita baru hendak suruh bumiputera berniaga, dahulu tidak suruh. Selepas

itu ada pula syarat-syarat ketat dan sebagainya. Sampai ke mampus, Tuan Pengerusi, kita tidak boleh berniaga.

Tetapi kalau hendak buat kita kata buat, jangan buat ini dia peraturan, peraturan itu yang kita tidak payah buat, kalau buat macam TPU, hendak bagi, bagi: kalau tidak, tidak payah bagi. Sebab cara dia tadbir TPU menyebabkan orang akan bankrap dua kali. Yang pertama, dia hendak bankrap dia pohon TPU, dia tunggu dua tahun, Tuan Pengerusi, bila dapat duit itu, duit itu dengan dia punya bunga dan sebagainya, lepas itu pasarannya pula dalam masa dua tahun itu dia hilang, jadi duit itu dia ambil, bayar yang lama, dia terpaksa menghadapi hutang yang baru, bankrap kali yang kedua.

Jadi, kalau hendak bagi, bagi, jangan berperaturan—Bank Negara kata Bank Perdagangan, Bank Perdagangan kata Bank Negara, lepas itu sekejap lagi Bank Negara kata TPU Sekretariat, TPU Sekretariat kata Dewan Perniagaan Melayu. Saya Naib Presiden Dewan Perniagaan, Tuan Pengerusi, saya tahu, saya baru menang. Jadi, masing-masing begitu dan saya kata kalau semua tidak mahu mengakui, beri saya jadi Pengerusi, saya boleh luluskan esok semua sekali—habis cerita. Fasal yang pohon 1000 orang, jumlah yang dipohon cuma \$250 juta, duit yang diberi \$500 juta, jadi tidak logik, tidak boleh beri semua. Oh, ini peraturan—kalau sudah ada peraturan semua, kita ikut peraturan, tetapi tidak diberitahu, selepas dua tahun baru diberitahu. Jadi, itu contoh, sebab saya tidak sempat bercakap fasal TPU tadi, Tuan Pengerusi.

Baru-baru ini Menteri Kewangan cakap fasal KUB. Saya pohonlah KUB ini jangan jadi macam TPU, supaya ditadbir elok-elok, dengan itu kita boleh wujudkan tabung usahawan baru supaya usahawan-usahawan ini lebih berjaya dan tidak bankrap. Jadi, saya

harap Wakil Menteri Perdagangan pun ada yang boleh menjawab soalan saya, iaitu supaya kita buka—mungkin Timbalan Menteri Wanita akan menjawab—kita buka jawatan Pesuruhjaya Perdagangan ini untuk membolehkan orang-orang yang mahir masuk. Kalau sekiranya negara itu memerlukan akauntan, kita hantar akauntan, kalau dia memerlukan ahli politik, kita hantar ahli politik; kalau dia memerlukan banker, kita hantar banker, sebab dalam dunia ini—Tuan Pengerusi tolong cek untuk saya kalau-kalau saya tersilap—cuma Malaysia sahaja yang mengadakan sistem tertutup. Di Amerika sudah lama, Presiden yang baru datang dia ikut sekali dengan tenteranya jadi pegawai Kerajaan.

Di Malaysia tidak ada, yang ada pun Setiausaha Politik, Setiausaha Sulit Kanan, Setiausaha Sulit, itu sahaja yang jawatan terbuka, yang lain-lain tidak ada. Tetapi yang itu tidak penting, yang itu sesiapa pun boleh, ini jawatan penting yang boleh meninggikan imej negara ataupun kalau kita tidak mampu, kita hendak tutup lagi, kita beri peluang mereka ini untuk mendapat latihan-latihan kemahiran dan beri peluang kepada mereka ini terlibat terus dengan pihak swasta untuk membolehkan mereka lebih mahir dalam bidang-bidang yang berkenaan.

Sebab kekeliruan yang timbul bagi jabatan Kerajaan sekarang, pegawai Kerajaan tidak boleh berniaga, tetapi kadang-kadang kita letakkan pegawai di tempat yang dia terpaksa mengurus niaga termasuk Pesuruhjaya Perdagangan tadi, dia terpaksa mengurus niaga, dia tidak boleh berniaga, jadi macam mana dia hendak fikir. Macam pegawai-pegawai LPN, tidak boleh berniaga, tetapi diletakkan di tempat yang dia terpaksa bayar duit, terpaksa ada urusan niaga. Jadi, itu yang menyebabkan, pembayaran lambat dan sebagainya kerana pegawai tidak boleh

berniaga tetapi duduk di tempat yang mengurus niaga. Jadi, mesti beri kelonggaran sedikit.

Ketua Setiausaha Negara yang baru mesti fikir perkara ini, sebab dia seorang yang pernah duduk dalam badan berkanun dahulu, dalam LPP, dia tahu sendiri bahawa pegawai LPP tidak boleh berniaga tetapi terpaksa mengurus niaga, jadi fikirilah elok-elok supaya perkara ini tidak timbul kekeliruan.

Tuan Pengerusi, saya menyokong dan saya minta diambil ingatan mengenai cadangan saya. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

5.43 *ptg.*

Timbalan Menteri Pengangkutan (Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail): Tuan Pengerusi, saya mohon izin menjawab bagi pihak Menteri Perdagangan dan Perindustrian.

Saya mengucapkan berbilang-bilang terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Arau yang telah memberikan pandangan dan huraian yang panjang lebar serta dengan contoh-contohnya terhadap perkhidmatan perdagangan yang ada di luar negeri. Sebenarnya seperti Yang Berhormat sendiri maklum dan Dewan ini juga maklum bahawa skim-skim perkhidmatan dalam Kerajaan Malaysia ini memang telah ditetapkan. Dan tiap-tiap skim itu mempunyai keperluan-keperluan dari segi kelulusan, kemahiran, pengalaman dan juga memerlukan kepakaran dalam bidang-bidang tertentu bagi skim-skim tersebut. Dan sudah tentulah kalau masa seseorang itu memohon untuk memasuki satu-satu skim perkhidmatan, jawatan-jawatan yang dipohonnya itu mestilah dia tahu sendiri bahawa jawatan-jawatan ataupun

skim-skim itu tertutup ataupun terbuka, kerana ini perkara biasa yang kita tahu. Jadi, kalau hendak katakan keseluruhannya tertutup, rasa saya adalah tidak benar, kerana di peringkat pengurusan iaitu di peringkat Pesuruhjaya, Penolong Pesuruhjaya, ada jawatan yang terbuka di mana pegawai-pegawai Kerajaan boleh dimasukkan atau dipindahkan ke jawatan-jawatan tersebut. Jadi, mungkin agaknya peringkat-peringkat yang bawah daripada peringkat pengurusan, perkara-perkara ini berlaku.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya tahulah Yang Berhormat Timbalan Menteri terpaksa jawab sebab tidak ada wakil, tetapi saya ingat, soalan saya tepat, jadi saya minta tolong ambil ingatan sahaja. Yang saya maksudkan terbuka tadi, bukan daripada Kerajaan kepada Kerajaan, terbuka ini untuk orang luar. Contohnya macam Pengerusi yakni Gabnor Bank Negara. Bank Negara ini badan berkanun. Gabnornya diambil orang luar, itu bagus, diambil salah seorang daripada Pengerusi-pengerusi bank jadi Gabnor Bank Negara. Itu sebagai contoh. Apa lagi, yang kita boleh beri contoh supaya jawatan ini dibuka termasuk Duta-duta kita, jawatannya dibuka, mungkin kalau negara yang berkenaan memerlukan pakar undang-undang, Tan Sri sendiri pun nanti mungkin boleh jadi Duta ke Bangsa-bangsa Bersatukah dan sebagainya, sebagai contoh. Biar jawatan itu terbuka. Jadi, apa yang saya minta ini bukanlah maksud dibuka jabatan Kerajaan lain masuk-memang boleh, contohnya macam pegawai daripada Jabatan Perdana Menteri boleh jadi Pesuruhjaya Perdagangan walaupun di bawah Kementerian Perdagangan dan Perindustrian. Saya cuma minta ambil ingatan sahaja. Rasa saya ini tidak dijawab pun tidak mengapalah.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Terima kasih Yang Berhormat dari Arau.

Mengenai menghantar pegawai-pegawai yang mahir, menghantar banker dan sebagainya, itu pada pendapat saya pihak pengurusan di Kementerian sendiri dan juga pihak yang membuat dasar memahami dan mengetahui keperluan-keperluan ini dan membuat perancangan-perancangan yang bertepatan dan bersesuaian dengan keperluan-keperluan tersebut, kerana Yang Berhormat Menteri sendiri pun seperti Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, begitu aktif menjalankan tugasnya, boleh dikatakan pergi keseluruh dunia bahkan kalau hendak dikatakan pegawai-pegawai ini agaknya tidak ada latihan, tidak ada kemahiran, saya tidak berapa bersetuju, kerana kalau pun tidak ada latihan, mereka ini dipanggil balik, disuruh berbincang, diadakan taklimat dan sebagainya supaya apa juga masalah, bila ada taklimat, apa juga masalah yang wujud di kalangan perkhidmatan tersebut wajarlah pegawai-pegawai membawa kepada pengetahuan . . .

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Pengerusi, kalau sekiranya Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab macam itu, jadi seolah-olahnya saya berkata mereka, saya tidak kata yang itu tadi. Yang saya kata, Menteri, Setiausaha Parlimen tadi, saya tidak kata pegawai, saya tahu, saya bekas pegawai Kerajaan, saya tahu mereka mahir. Tetapi saya kata untuk negara-negara tertentu beri mereka ini peluang latihan dan sebagainya. Ini mereka cakap kepada saya, dia beri contoh, macam Myanmar, kita perlu hantar orang macam ini, dia beri cadangan kepada saya. Macam dia sendiri, dia kata dia patut pergi ke Vienna, mungkin dia seronok pergi ke Vienna, ini sebagai contohlah. Saya tidak kata, kalau kata begitu, seolah-olah saya menuduh pegawai—itu tidak betul. Saya tidak berkata macam itu. Yang saya kata minta supaya Kementerian memberi perhatian untuk mengadakan

jawatan ini sebagai jawatan terbuka, habis cerita, nombor satu.

Nombor dua, yang saya minta tadi ialah memberi latihan. Sebab dahulu kita ada pegawai PTD Superscale G yang diberi latihan untuk masuk ke sektor swasta. Lepas itu bila sampai 6 bulan, mereka sudah seronok duduk di situ, jadi mereka berhenti terus dan mereka berada di sektor swasta. Inilah maksud saya supaya dengan itu kita menambahkan kemahiran dan dalam masa yang sama kita boleh tingkatkan, yang ada sekarang—bagus, Menteri bagus, saya tahu Menteri memang bagus. Tetapi tingkatkan, itu sahaja.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Tingkatkan apa Yang Berhormat?

Tuan Shahidan bin Kassim: Kemahiran.

Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail: Tingkatkan kemahiran. Saya penuh yakin bahawa Kerajaan yang ada hari ini memang sepanjang masa mengadakan latihan-latihan dan meningkatkan kemahiran pegawai dan kakitangannya dari satu masa kesatu masa. Dan dari segi memberi latihan juga adalah satu cara meningkatkan perkhidmatan dan meningkatkan supaya produktiviti mereka juga meningkat.

Tuan Pengerusi, Yang Berhormat tadi juga menyentuh mengenai Eropah Timur. Yang Berhormat mengatakan peluang terbuka, memang kita sedar bahawa peluang terbuka, dan persediaan-persediaan juga diuruskan supaya perkara-perkara ini akan dapat kita laksanakan bertepatan dengan usaha-usaha yang dilaksanakan oleh Kementerian Perdagangan sendiri.

Itulah sahaja saya rasa apa Yang Berhormat sebutkan dan mengenai pegawai ini sesuai di sini, pegawai itu tidak sesuai di situ, sepatutnya mereka

sendiri menyatakan kepada pihak pengurusan di Kementerian sendiri, mereka sesuai tidak sesuai, agaknya mereka hendak lobi Yang Berhormat itu, tidak mengapalah. Terima kasih atas segala teguran dan juga pandangan-pandangan Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$4,191,000 untuk Maksud B.20 di bawah Kementerian Perdagangan dan Perindustrian jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$4,191,000 untuk Maksud B.20 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Maksud B.21 dan B.24 (Jadual)—

Maksud P.22 (Anggaran Pembangunan) (Tamb.) (Bil.3) 1989)—

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Maksud Bekalan B.21 dan B.24 dan Maksud Pembangunan P.22 di bawah Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan terbuka untuk dibahas. Yang Berhormat dari Kepong.

5.50 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Pengerusi, B.21 mengenai tambahan sebanyak \$46 juta yang dikehendaki untuk Perbelanjaan Mengurus Urusetia Tahun Pelancongan dan Tahun Melawat Malaysia 1990.

Tuan Pengerusi, memang perlu untuk menambahkan perbelanjaan untuk Tahun Melawat Malaysia (TMM) dan saya memberi peringatan di sini bukan sahaja perbelanjaan digunakan untuk Maksud 21 dan juga perbelanjaan diperuntukkan untuk CHOGM, Sukan SEA, Dialog dengan Eropah Barat (EEC) dan sebagainya. Ini juga

satu usaha untuk Tahun Melawat Malaysia. Saya berpendapat bahawa jumlah peruntukan itu adalah sangat besar untuk tujuan ini, tetapi sebelum kita dapat menampakkan hasil, tiba-tiba Yang Berhormat Menteri Kebudayaan dan Pelancongan membidas negara-negara yang lain kerana tidak begitu bekerjasama dengan kita.

Saya hendak menekankan di sini, yang pertama kita hendaklah menunjukkan kebolehan kita untuk menarik pelancong ke negara kita berbanding dengan negara-negara jiran seperti Thailand, Singapura dan Indonesia, kita masih di belakang di dalam bidang pelancongan ini, kerana itulah kita terpaksa untuk mempertingkatkan kemudahan-kemudahan yang ada di sini termasuk kemudahan hotel yang perlu dipertingkatkan untuk pelancong-pelancong yang hendak melawat ke negara kita dan juga penyelarasan dan kerjasama dengan negara-negara ASEAN, kerana kalau ada pelancong daripada Jepun, Eropah Barat ataupun Amerika Syarikat, kita berharap kalau mereka datang ke Indonesia, dapat mengunjungi Malaysia juga ataupun daripada Thailand, dapat melawat ke Malaysia juga, kerana kalau mereka datang ke Singapura atau salah satu negara di rantau ini dapat datang ke mari, ke Malaysia. Jadi itulah maksud saya, kerana saya nampak janganlah kita terlalu awal hendak bidas orang lain, kita hendakkan perhubungan yang lebih baik lagi untuk menarik pelancong-pelancong ke negara ini. Jadi sikap Menteri itu, saya berharap dapat dikaji semula sama ada ini dapat diperbaiki lagi ataupun tidak.

Tuan Pengerusi, mengenai B.22 berkenaan dengan Muzium. Saya hendak mengucapkan syabas kepada Pengarah Muzium Negara yang dapat mempamerkan pelbagai bahan-bahan purba di dalam Muzium Negara yang menunjukkan inisiatif beliau yang sangat baik. Walau bagaimanapun, di sini dipermintakan satu amaun \$1/2 juta

untuk menambahkan bangunan sebagai bangunan tambahan Jabatan Muzium. Ini adalah satu langkah yang betul, kerana di dalam negara ini kita hendaklah mengadakan Muzium Negara yang lebih baik lagi daripada yang ada sekarang dan bukan sahaja di dalam Ibu Kota bahkan juga di seluruh negara di tiap-tiap negeri kita patut ada muzium dengan tahap yang tinggi. Sebab itu saya setuju dengan peruntukan seperti ini dan saya berharap Pengarah Muzium Negara dapat mempertingkatkan lagi prestasi beliau di dalam bidang ini. Saya hendak menambahkan di sini bukan dari segi publisiti ataupun dari segi zahir dan pameran sahaja, bahkan juga kerja-kerja infrastruktur, kerja-kerja yang lebih mendalam lagi untuk mempertingkatkan tahap Muzium Negara kita.

Tuan Pengerusi, ada satu lagi B.24 mengenai tambahan \$72,300 untuk perbelanjaan membekal koleksi buku-buku dan terbitan Malaysia ke Universiti Ohio dan sebagainya. Saya hendak menekankan di sini pada masa sekarang perpustakaan di dalam negara ini, termasuk Perpustakaan Negara di Kuala Lumpur adalah dalam tahap yang sangat rendah dan koleksi-koleksi yang ada pun tidak cukup. Kadangkala orang masuk ke situ hendak dapat mikro filem, hendak dapat buku pun kadangkala tidak ada dan bangunan sendiri pun tidak ada. Jadi, saya berharap pihak Jabatan Perpustakaan Negara dapat merancangkan satu bangunan untuk Kuala Lumpur sendiri untuk Perpustakaan Negara yang setaraf dengan tahap antarabangsa.

Baru-baru ini saya nampak ada kakitangan daripada Perpustakaan Negara dan daripada Jabatan yang lain juga yang melawat ke negara-negara lain, termasuk di Beijing yang dapat menyaksikan salah satu perpustakaan yang terbesar di dunia, iaitu Perpustakaan Beijing, Perpustakaan Negara China yang lengkap dengan

pelbagai buku, bahan dan sebagainya. Jadi, saya berharap negara kita dapat juga mengadakan perpustakaan seperti ini sebagai satu lambang yang baik dan juga memberi peluang kepada rakyat Malaysia di dalam bidang pendidikan dan inilah satu pertanda yang perlu diadakan untuk negara ini sebagai satu negara yang hendak maju ke langkah depan. Sekian, Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Padang Terap.

5.58 ptg.

Dato' Dr Affudin bin Haji Omar (Padang Terap): Tuan Pengerusi, saya merujuk Kertas Perintah 1A, muka surat 16 dan 17 di bawah Maksud B.24, Jabatan Perpustakaan Negara yang mana \$50,000 diberi untuk koleksi negara dan juga \$22,300 diberi untuk perkhidmatan dokumentasi yang kedua-duanya dikatakan di sini tambahan untuk membiayai perbelanjaan membekal koleksi buku-buku dan terbitan Malaysia ke Universiti Ohio dan bagi pembelian alat-alat kelengkapan komputer unit prosesan data.

Tuan Pengerusi, kita faham bahawa di Universiti Ohio ada Kerusi Tun Razak, iaitu Tun Abdul Razak Chair yang dibiayai oleh Kerajaan kita dan saya faham inilah wang sebagai satu daripada sumbangan-sumbangan koleksi untuk menjadi support kepada Kerusi ini.

Saya ingin tahu, Tuan Pengerusi, mengenai dengan koleksi yang ada di Universiti Ohio ini dengan bertanya kepada Kementerian yang berkenaan beberapa soalan. Saya ingin tahu berapakah peruntukan tahunan yang kita sumbang kepada membekalkan koleksi-koleksi di Universiti Ohio ini dan apakah kita sahaja yang membiayai koleksi ini. Berapa banyakkah kontribusi daripada Universiti Ohio itu sendiri ataupun adakah kita sahaja yang

memberi sumbangan ini, kerana dari satu segi bukan sahaja kita yang mendapat manfaat daripada wujudnya Kerusi Tun Razak ini malah Universiti Ohio dan mahasiswa-mahasiswanya yang akan mendapat banyak manfaat daripada kita. Saya difahamkan bahawa Kerusi ini selepas 15 tahun, kalau tidak silap saya, masih lagi belum mencapai kepada satu tahap Kerusi yang prestigious yang mana ianya menjadi rebutan daripada profesor-profesor tempatan. Malah saya dapat tahu daripada setengah profesor-profesor mengatakan bahawa Kerusi ini hanya untuk profesor pergi berihat sahaja di Universiti Ohio, tidak banyak aktiviti.

Dengan adanya koleksi yang banyak, mungkin prestige Kerusi Tun Razak di Universiti Ohio ini akan bertambah. Saya difahamkan koleksi-koleksi mengenai Malaysia di Universiti-universiti Ivy League cukup besar. Malah di setengah Universiti Ivy League ini ianya melebihi koleksi mengenai Malaysia melebihi koleksi di Laden, Belanda. Jadi, apakah yang telah dicapai di Universiti Ohio kerana Universiti Ohio ini bukanlah satu Universiti Ivy League. Ianya hanya satu Universiti yang boleh dikatakan ranking yang kedua, bukan Universiti yang prestigious di Amerika Syarikat. Saya ingin juga tahu, Tuan Pengerusi, setakat ini, berapakah naskah yang terdapat didalam koleksi kita di Universiti Ohio itu, kalau dibandingkan dengan koleksi di Yale, di Cornell, di Harvard? Mungkin kokeks-koleksi di situ adalah lebih banyak lagi.

Jadi, apabila kita wujud Kerusi Tun Razak di Universiti Ohio, sememangnya kita mesti mengatasi koleksi-koleksi dan juga prestige yang telahpun wujud di Universiti-universiti Ivy League yang saya sebut tadi. Jadi, adakah ini tercapai selepas 15 tahun? Dan adakah apa yang didakwa oleh setengah professor-professor yang

mengatakan bahawa Kerusi ini masih lagi tidak menjadi rebutan. Siapapun sahaja boleh minta, tidak ada saingan di antara professor-professor kita. Tujuan kita adakan Kerusi ini dan membina koleksi negara ialah untuk membolehkan professor-professor di negara kita terdedah kepada pengalaman, ilmu dari luar negeri khususnya dari Amerika Syarikat, dan adakah ini tercapai? Saya ingin tahu juga, Tuan Pengerusi, apakah disiplin-disiplin koleksi ini? Adakah ianya merangkumi seluruh disiplin mengenai dengan negara kita, iaitu ekonomi, anthropology, malah geology sekali-pun, sastera dan lain-lain lagi.

Soalan saya seterusnya, apakah kesan setakat ini daripada adanya koleksi yang makan perbelanjaan yang banyak ini terhadap pengkajian dan pengajian mengenai negara kita di kalangan penuntut-penuntut dan mahasiswa-mahasiswa di Amerika Syarikat? Apakah daripada wujudnya koleksi dan Kerusi Tun Razak ini banyak mahasiswa-mahasiswa Amerika Syarikat sendiri yang mengambil subjek mengenai negara kita seperti-mana berlaku di Universiti-universiti Ivy League yang saya sebut tadi, dan kalau ada, banyak mana? Adakah ianya bertingkat dari setahun ke setahun supaya pengetahuan mengenai negara kita ini diketahui dengan lebih mendalam? Kerana masih lagi selepas 15 tahun koleksi ini wujud, masyarakat Amerika Syarikat masih lagi tidak tahu mengenai dengan negara kita khususnya mengenai dengan pembangunan, ekonomi, sosial dan lain-lain lagi.

Dengan soalan-soalan ini, saya menyokong peruntukan penambahan ini. Sekian, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

6.04 ptg.

Timbalan Menteri Kebudayaan dan Pelancongan (Dato' Ng Cheng Kuai): Tuan Pengerusi, bagi pihak Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan, saya ucapkan terima kasih kepada kedua-dua Ahli Yang Berhormat dari Kepong dan Padang Terap yang telah memberikan pandangan terhadap kegiatan-kegiatan di bawah Kementerian saya.

Ahli Yang Berhormat dari Kepong ada menyentuh mengenai peruntukan untuk Tahun Melawat Malaysia. Sebenarnya peruntukan yang telah diperuntukkan iaitu \$46 juta adalah diperlukan untuk promosi dan pengiklanan, kerana di luar negeri kos promosi melalui media cetak serta elektronik media dan lain-lain adalah mahal. Selain daripada itu, sebahagian peruntukan yang disebutkan itu adalah diberikan kepada Kerajaan-kerajaan Negeri dalam usaha mereka, bagi melancarkan program-program Tahun Melawat Malaysia.

Ahli Yang Berhormat itu ada sentuh mengenai negara-negara jiran yang tidak begitu bekerjasama dengan Malaysia. Sebenarnya pada tahun 1992, ASEAN akan mengadakan satu Tahun Melawat ASEAN. Antara Malaysia dengan negara jiran-jiran di rantau ini, kita mengadakan Jawatankuasa-jawatankuasa Bersama yang akan mengusahakan promosi pelancongan untuk rantau ini. Beliau ada juga sentuh mengenai sikap Yang Berhormat Menteri Kebudayaan dan Pelancongan tentang masalah-masalah yang wujud kerana adanya perbuatan atau amalan di negara-negara tertentu yang menjejaskan promosi industri pelancongan. Sebenarnya Yang Berhormat Menteri membidas negara tertentu kerana usaha tersebut ada menjejaskan promosi industri pelancongan Malaysia. Tetapi masalah-masalah itu saya ingat telahpun diironed out, dengan izin, baru-baru ini dengan kedatangan

Timbalan Perdana Menteri Singapura baru ke Malaysia hari dahulu.

Yang Berhormat dari Kepong ada sentuh sedikit mengenai Perpustakaan Negara. Saya ucapkan terima kasih di atas pandangan beliau. Sebenarnya prestasi Perpustakaan Negara Malaysia semakin meningkat dan sekarang Pameran "Khazanah dari Kubur" yang sudah berlangsung selama beberapa bulan telah menarik sebanyak 500,000 pelawat sehingga hari ini. Dan pembinaan bangunan tambahan untuk ruang pameran di Muzium akan juga meningkatkan lagi prestasi dan pameran di kawasan Muzium Negara. Pameran mengenai kebudayaan dan sejarah negara akan juga diperingkatkan lagi pada masa-masa akan datang.

Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap ada sentuh mengenai Kerusi Tun Razak di Ohio Universiti dan seperti yang disebutkan oleh beliau, pihak Perpustakaan Negara ada menyumbang sebanyak \$50,000 untuk tujuan mewujudkan pusat rujukan di Universiti Ohio. Untuk menjawab soalan beliau mengenai peruntukan yang akan disalurkan pada masa-masa akan datang, buat masa ini pihak Kerajaan telah bersetuju untuk membelanjakan sebanyak \$50,000 setiap tahun untuk tujuan ini.

Ahli Yang Berhormat itu ada membuat perbandingan antara Universiti Ohio dengan Universiti-universiti Ivy League. Sebenarnya tujuan kita untuk menyumbang sebanyak \$50,000 kepada Universiti Ohio adalah satu keputusan untuk mewujudkan satu pusat rujukan di satu kawasan yang strategik kerana Ohio University terletak di kawasan mid-west dan kebanyakan Ivory League adalah terletak di kawasan north-eastern.

Jadi, dengan adanya pusat rujukan di mid-western, para penyelidik akademik dan orang-orang tempatan

termasuk penuntut-penuntut Malaysia di kawasan mid-west dapat memperoleh maklumat atau rujukan mengenai berbagai bidang di Ohio University. Selain daripada itu, terdapat lebih kurang 100 buah universiti di kawasan mid-western yang ada networknya, dengan izin, yang boleh memperoleh bahan rujukan yang sekarang kita wujudkan di Ohio University.

Tuan Pengerusi, adalah terlalu awal untuk membuat ramalan mengenai kesan-kesan yang datang daripada pusat rujukan ini yang dinikmati oleh para penyelidik di kawasan itu.

Dato' Dr Affifudin bin Haji Omar: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Padang Terap bangun, Yang Berhormat.

Dato' Dr Affifudin bin Haji Omar: Minta penjelasan, Tuan Pengerusi. Adakah pemberian ini baru dimulakan pada tahun sudah dengan \$50,000 itu. Maksudnya adakah yang dimaksudkan bahawa sebelum ini tidak ada sumbangan langsung mengenai dengan koleksi kita di Ohio University. Maksud saya, Kerusi Tun Razak telah wujud 15 tahun, kalau tak salah saya, sebelum itu adakah kita bantu dan apakah sumbangan daripada Universiti Ohio kepada koleksi ini?

Dato' Ng Cheng Kuai: Tuan Pengerusi, sumbangan ini baru dimulakan pada tahun 1989 dan tujuan utama kita bukan sahaja mewujudkan pusat rujukan di Ohio University tetapi juga pada masa akan datang pusat-pusat rujukan akan juga diwujudkan di tempat-tempat yang sesuai, di Amerika Syarikat. Jadi, tujuan kita adalah mewujudkan pusat rujukan. Bukan dengan tujuan hendak bersaing dengan Ivy League atau dengan pusat rujukan yang lain. Jadi, setakat itulah jawapan saya, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$46,000,000 untuk Maksud B.21 dan \$72,300 untuk Maksud B.24 di bawah Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$46,000,000 untuk Maksud B.21 dan \$72,300 untuk Maksud B.24 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$560,000 yang disebut dalam Maksud P.22 dalam Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga bagi tahun 1989 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$560,000 untuk Maksud P.22 jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil.3) 1989.

Maksud B.25 (Jadual)—

Tuan Pengerusi: Maksud B.25, Kementerian Pertahanan dibuka untuk dibahas. Yang Berhormat dari Kota Melaka.

6.15 ptg.

Tuan Lim Guan Eng (Kota Melaka): Tuan Pengerusi, saya merujuk kepada Maksud B.25 butiran 02000, di mana tambahan sebanyak \$38,630,000 adalah dikehendaki untuk membiayai pembelian alat ganti dan penyelenggaraan kapal-kapal TLDM dan pesawat-pesawat TUDM.

Di sini saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri apakah jaminan bahawa alat-alat ganti

yang dibeli ini adalah yang tulen. Ini adalah kerana sudah timbul beberapa skandal di mana telah melibatkan pembelian alat-alat ganti tiruan dan sudahpun dilaporkan dalam akhbar bahawa terdapat satu skandal di TUDM di mana alat ganti tiruan dibeli oleh pegawai-pegawai tertinggi TUDM yang melibatkan jumlah sebanyak \$30 juta.

Di sini saya hendak bertanya, sungguhpun Yang Berhormat Menteri Pertahanan telah menjawab bahawa kes ini masih dalam siasatan, bagaimanakah dengan jumlah yang begitu banyak iaitu \$30 juta itu boleh diluluskan oleh pihak Perbendaharaan. Ini merupakan satu persoalan yang penting.

Tuan Pengerusi, pembelian alat ganti tiruan tidak akan berlaku kalau tidak ada niat jahat untuk menipu dan sengaja membeli alat-alat ganti tiruan.

Yang kedua, kalau terdapat satu kawalan dalaman yang baik yang dilaksanakan oleh pihak Perbendaharaan, yang mempunyai kuasa untuk meluluskan sama ada peruntukan boleh diberikan. Dan di sini saya khuatir memandangkan sejarah apa yang telah berlaku bahawa tambahan sebanyak ini mungkin juga akan melibatkan pembelian alat ganti tiruan kalau kawalan dalaman yang ketat tidak dilakukan. Dan saya rasa itu juga satu perkara yang penting oleh kerana pembelian alat ganti tiruan tentu boleh membahayakan nyawa-nyawa perwira kita yang berkhidmat mempertahankan maruah dan prestasi pertahanan negara, seperti apa yang telah berlaku dalam beberapa nahas helikopter Nuri.

Ada kemungkinan, sungguhpun jawapan yang diberikan oleh Yang Berhormat Menteri Pertahanan bahawa punca kemalangan itu adalah kerana cuaca yang buruk, tetapi bukankah kalau memandangkan kelengkapan senjata telah sampai ke satu tahap yang

begitu maju, bukankah keadaan cuaca yang buruk itu biasanya boleh diatasi. Tentulah saya tidak menafikan bahawa kemalangan boleh berlaku, tetapi mengapakah kemalangan nahas yang berlaku dengan begitu kerap-kali sehingga satu ketika hampir setiap bulan ada berlaku satu nahas helikopter Nuri terhempas ke bumi. Pesawat-pesawat Skyhawk hampir setiap bulan sekurang-kurangnya ada satu kemalangan berlaku dan ini bukan sahaja merupakan satu kerugian kewangan yang besar kepada negara tetapi juga mengorbankan nyawa perwira kita yang tidak patut dikorbankan.

Saya juga merasa kesal bahawa memandangkan terdapat unsur-unsur penyelewengan dalam pembelian alat ganti tiruan, Jawatankuasa Kabinet Mengenai Penyelewengan yang ditubuhkan oleh Kabinet tidak mengambil berat tentang perkara ini. Jawatankuasa ini yang dipengerusikan oleh Yang Berhormat Menteri Pendidikan sepatutnya memandangkan jumlah besar yang terlibat, memandangkan bahawa dia boleh menjejaskan nyawa tentera kami . . .

Beberapa Ahli: Kita!

Tuan Lim Guan Eng: Tentera kita, minta maaf. Tentera kita patut mengambil berat dan menyiasat dalam skandal ini. Saya amat terkejut dengan kenyataan oleh Yang Berhormat Menteri Pertahanan, adalah tidak betul bahawa dua orang Jeneral telah dikurung dalam rumah seperti yang dilaporkan dalam suratkhbar. Kalau ini merupakan satu laporan suratkhbar yang tidak benar mengapakah pihak Kementerian Pertahanan tidak membetulkan laporan suratkhbar ini dengan serta-merta. Mengapakah mesti tunggu sehingga soal ini ditimbulkan dalam Dewan ini barulah penjelasan dibuat. Di manakah accountability Kementerian Pertahanan terhadap tentera kita, terhadap rakyat Malaysia dan terhadap diri sendiri.

Tuan Pengerusi, saya tidak hendak membazirkan masa Dewan yang mulia ini, tetapi hanya hendak mengingatkan pihak Kementerian Pertahanan bahawa pihak Kementerian mestilah mengawasi dan berjaga-jaga apabila alat-alat kelengkapan senjata dibeli dan satu kawalan dalaman mestilah diadakan. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Arau.

6.22 ptg.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh perkara yang sama, Maksud B.25 mengenai pembelian alat ganti Kementerian Pertahanan.

Cuma saya hendak sebut satu sahaja, Tuan Pengerusi, sebelum saya sentuh perkara ini, bahawa bagi saya semua Jabatan dan Kementerian yang walaupun dibentangkan peruntukan pada hari ini, kita membuat teguran tetapi prestasi yang ditunjukkan oleh Kementerian/Jabatan adalah amat terbaik dalam Malaysia dan juga dalam dunia, di antara yang terbaik. Jadi teguran-teguran yang rakan-rakan saya hendak berikan janganlah seolah-olah teguran yang diberikan ini seolah-olah seluruh Kementerian itu tidak baik. Itu salah, tidak betul. Pentadbiran yang dibawa oleh Kerajaan Barisan Nasional dengan pegawai-pegawai yang cekap, dengan Menteri, Timbalan Menteri dan Setiausaha Parlimen yang cekap; kalau tidak kita tidak terkenal ke seluruh dunia. Jangan kita beri komen satu itu seolah-olah sudah lingkup Kementerian yang berkenaan. Ini bukan sahaja pembohongan, penipuan tetapi kebodohan.

Kita tidak mahu orang bodoh bercakap di sini, Tuan Pengerusi, kita mahu yang cerdik. Baik sekarang kita pergi kepada tajuk . . .

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Speaker . . .

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Kepong bangun.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Speaker, tadi Yang Berhormat dari Kota Melaka hanya menumpukan satu perkara sahaja. Dia sendiri rasa itu semua tidak baik. Itu sahaja dan menggunakan perkataan yang sangat tidak baik.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Pengerusi, saya tidak kata kepada Yang Berhormat dari Kota Melaka, dia kawan saya. Saya tidak akan kata dia dan dia sahabat baik saya dalam PAC. Dia timbulkan perkara ini perkara dalam PAC. Saya bukan kata kepada dia tetapi kepada orang-orang sebelum daripada dia termasuk Yang Berhormat dari Kepong yang saya rasa kadang-kadangnya menekankan "seolah-olahnya" semua tidak elok, semua Kementerian tidak elok—tidak betul. Ini saya hendak tekankan ini secara keseluruhan sebelum saya pergi kepada tajuk yang khusus kepada pembelian alatganti.

Kepada Kementerian Pertahanan, kadang-kadang kita membuat publisiti seolah-olahnya yang seluruh Kementerian Pertahanan itu sudah lingkup, sudah tidak betul tetapi pertahanan di negara ini di antara yang terbaik di dunia, Tuan Pengerusi. Siapa pun tidak boleh serang kita. Indonesia pun pernah buat dulu. Kita masa itu cuma 14 juta penduduk tetapi orang kita boleh buat mudah-mudah kepada kita. Begitulah kuat dan gagahnya tentera kita, sampai orang takut. Jadi, jangan kerana perkara-perkara ini kita buat publisiti yang seolah-olah Kementerian ini termasuk Kementerian Penerangan tadi; saya beri cadangan tadi, Kementerian Penerangan yang terbaik. Kalau tidak macam mana boleh kita dapat pendapatan yang lumayan seperti sekarang, Tuan Pengerusi. Jadi, kita jangan bimbang soal prestasi, semuanya terbaik.

Cuma saya hendak sentuh sedikit perkara mengenai alatganti. Saya rasa pegawai-pegawai Kerajaan dalam dilemma sekarang. Dilemma sebab kadang-kadang kita ini ada garis panduan tetapi tidak terang. Walaupun dalam PAC sepatutnya—kawan saya sebut saya hendak sebut jugalah—soalnya ialah soal garis panduan mengenai Arahan Perbendaharaan yang dikeluarkan. Yang satu itu saya ingat tidak dipinda sejak tahun 1970kah atau 1969, saya sudah lupa. Makna kata garis panduan harus diberi dengan cara terang. Kalau kita hendak alatganti tulin, beritahu kita mahu alatganti "tulin", besinya padu dan harganya ini dia. Tetapi kadang-kadang sama-sama Jabatan Kerajaan, maaf cakaplah kawan-kawan daripada Treasurykah atau mana-manakah, kadang-kadang dia kata mesti beli harga yang murah dan sebagainya. Lepas itu Treasury terpaksa menjawab kepada kawan-kawan, daripada Pembangkang yang sentiasa semua membangkang jadi terpaksa beli yang murah, bila beli yang murah mana boleh dapat tulin. Kalau kita kata tulin, "tulin", barangnya mesti diambil daripada England. Ambil daripada England, beri garis panduan yang terang. Jangan beri duit sedikit, selepas itu kita hendak minta orang beri benda yang tulin. Ini dilemma. Lepas itu kapalterbang jatuh dan sebagainya kita kata ini mungkin tidak tulin dan sebagainya.

Jadi, saya minta diberi satu garis panduan yang terang. Bukan ini sahaja, Treasury Instructionskah, General Orderkah, beri dengan secara terang garis panduan. Ahli Parlimen pun diberi garis panduan yang terang supaya cakap khusus kepada tajuk, jadi senang orang boleh menjawab. Kalau semua gelong, jadi susah hendak jawab. Saya tegur diri saya sendiri sama, Tuan Pengerusi. (*Ketawa*) Tetapi ini untuk kepentingan Barisan Nasional saya kena bercakaplah.

Tuan Pengerusi, jadi saya hendak minta supaya Kementerian Pertahanan berbincang dengan pihak Perbendaharaan supaya garis panduan yang terang diberikan kepada pegawai-pegawai yang membuat pembelian dan sebagainya. Dengan itu kita mudah. Kalau sekiranya kita kata pembelian ini mesti beri kepada "tulin", tidak payahlah panggil sebut harga dan sebagainya, belilah yang tulin, tidak payah susah-susah. Perbendaharaan cukup mudah.

Jadi, kita dalam PAC kadang-kadang terpaksa pertikai soal sebut harga, sebab dia tidak sebut tulin. Saya ingat untuk Kementerian Pertahanan ini untuk peralatan-peralatan kapal perang, kapal terbang, helikopter dan juga lain-lain, kita kata "tulin" senang cerita, habis. Kita pun tidak payah fikir banyak-banyak soal sebut harga, soal tender. Tender apa, kalau tidak dapat benda yang tulin. Kalau kita buat sebut harga dan tender dan sebagainya, orang terpaksa berlawan. Siapa yang berlawan yang tidak mahu untung banyak, Tuan Pengerusi, beritahu saya. Semua orang mahu untung. Tuan Pengerusi sebagai bekas ahli perniagaan dulu tahu semua orang hendak untung. Saya pun hendak untung. Jadi bila orang berebut hendak buat untung, hak tulin pun jadi setengah tulin. Sekarang ini kita pastikan kita mesti dapatkan benda yang tulin. Ini dia suppliernya iaitu tempat kita beli kapal terbang, habis cerita. Tidak payah sebut lagi, benda ini tidak payah datang kepada PAC lagi. Dengan itu kita tidak payah lagi berbincang

dan tidak payah lagi menuduh sebelum benda ini dibuktikan yang pegawai ini terlibat dengan rasuah dan sebagainya.

Publisiti-publisiti ini sebenarnya boleh merosakkan moral pegawai-pegawai tentera kita sebab kita bukan kata kepada pegawai yang terlibat, kita sebut keseluruhan TUDM. Adakah seluruh TUDM itu rasuah? Ini satu kerja yang gila, Tuan Pengerusi, tidak patut buat, kita menuduh orang ini. Sekarang ini tentera darat adakah mereka semua rasuah? Sampai saya hendak minta Orkestra Tentera Darat pun dia tidak beri sekarang—tidak boleh, kena minta Menteri. Makna kata, begitulah marahnya mereka ke atas tuduhan. Pada hal yang buat tuduhan, akhbar. Bukan akhbar buat tuduhan, akhbar tulis. Minta maaf.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, masa Yang Berhormat sudah cukup. Hendak sambung lagi hari Isnin?

Tuan Shahidan bin Kassim: Ya, saya sambung hari Isnin.

Tuan Pengerusi: Baik.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat ditangguhkan hingga 2.30 petang hari Isnin, 12hb Mac 1990.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.